

Κοινωνικών Επιστημών

Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα σπουδών

Αθλητικές Σπουδές: Κοινωνιολογία, Ιστορία,
Ανθρωπολογία

Διπλωματική Εργασία

Αθλητισμός και Τοπική Κοινωνία: Δήμος Κορδελιού Ευόσμου

Ευφροσύνη Παρασκευοπούλου

Επιβλέπων καθηγητής: Αθανάσιος Τσούμας

Πάτρα, Ιούνιος 2024

Η παρούσα εργασία αποτελεί πνευματική ιδιοκτησία του/της φοιτητή/φοιτήτριας («συγγραφέας/δημιουργός») που την εκπόνησε. Στο πλαίσιο της πολιτικής ανοικτής πρόσβασης ο συγγραφέας/δημιουργός εκχωρεί στο ΕΑΠ, μη αποκλειστική άδεια χρήσης του δικαιώματος αναπαραγωγής, προσαρμογής, δημόσιου δανεισμού, παρουσίασης στο κοινό και ψηφιακής διάχυσής τους διεθνώς, σε ηλεκτρονική μορφή και σε οποιοδήποτε μέσο, για διδακτικούς και ερευνητικούς σκοπούς, άνευ ανταλλάγματος και για όλο το χρόνο διάρκειας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Η ανοικτή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο για μελέτη και ανάγνωση δεν σημαίνει καθ' οιονδήποτε τρόπο παραχώρηση δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας του συγγραφέα/δημιουργού ούτε επιτρέπει την αναπαραγωγή, αναδημοσίευση, αντιγραφή, αποθήκευση, πώληση, εμπορική χρήση, μετάδοση, διανομή, έκδοση, εκτέλεση, «μεταφόρτωση» (downloading), «ανάρτηση» (uploading), μετάφραση, τροποποίηση με οποιονδήποτε τρόπο, τμηματικά ή περιληπτικά της εργασίας, χωρίς τη ρητή προηγούμενη έγγραφη συναίνεση του συγγραφέα/δημιουργού. Ο συγγραφέας/δημιουργός διατηρεί το σύνολο των ηθικών και περιουσιακών του δικαιωμάτων.

Αθλητισμός και τοπική κοινωνία: Δήμος Κορδελιού Ευόσμου

Ευφροσύνη Παρασκευοπούλου

Επιτροπή Επίβλεψης Πτυχιακής / Διπλωματικής Εργασίας

Επιβλέπων Καθηγητής

Αθανάσιος Τσούμας

ΣΕΠ ΕΑΠ

Συν-Επιβλέπων Καθηγητής:

Διαμαντής Μαστρογιαννάκης

ΣΕΠ ΕΑΠ

Πάτρα, Ιούνιος 2024

Στην οικογένειά μου για την στήριξη τους

Καταρχήν, θα ήθελα να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή κ. Τσούμα Αθανάσιο για τη συνεργασία που είχαμε, την καθοδήγηση και την ενθάρρυνσή του κατά τη διάρκεια της εκπόνησης της διπλωματικής μου εργασίας. Επίσης, θα ήθελα να ευχαριστήσω τον συνεπιβλέποντα καθηγητή κ. Μαστρογιαννάκη Διαμαντή για τη συμβολή του στην εργασία και το μέλος της επιτροπής κρίσης κ. Χουμεριανό Εμμανουήλ για τα εποικοδομητικά σχόλια που έκανε σχετικά με την εργασία. Επιπλέον, θα ήθελα να ευχαριστήσω τα Διοικητικά Στελέχη της αθλητικής υπηρεσίας του Δήμου Κορδελίου – Ενόσμου που μου παραχώρησαν συνεντεύξεις, και ιδιαίτερα την κ. Τύμη Ιορδάνα για την παραχώρηση των αρχείων και τις πληροφορίες που μου έδωσε κατά τη διάρκεια της έρευνας. Τέλος, το μεγαλύτερο και ειλικρινές ευχαριστώ θα ήθελα να το δώσω στην οικογένειά μου, τον σύζυγό μου Γιάννη και τα δύο παιδιά μου, τον Νίκο και τον Σταμάτη, για την τεράστια υπομονή και τη στήριξή τους καθ' όλη τη διάρκεια της φοίτησής μου.

Περίληψη

Η ευρωπαϊκή αλλά και η εθνική πολιτική αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στον αθλητισμό καθώς θεωρεί ότι είναι ένα αποτελεσματικό μέσο αύξησης των επιπέδων φυσικής δραστηριότητας, μείωσης της σωματικής αδράνειας, ενίσχυσης της κοινωνικής ένταξης αλλά και αντιμετώπισης ευρύτερων κοινωνικών ζητημάτων. Για το λόγο αυτό έχει αποδώσει ιδιαίτερη βαρύτητα στην ενίσχυσή του στο πλαίσιο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Σκοπός αυτής της εργασίας είναι να εξετάσει πτυχές των διαδικασιών διαμόρφωσης και θέσπισης της αθλητικής πολιτικής στο Δήμο Κορδελιού-Ευόσμου, έχοντας ως μελέτη περίπτωσης το πρόγραμμα «Άθληση για όλους». Παράλληλα επιχειρεί να ανιχνεύσει τις αντιλήψεις στελεχών της Διεύθυνσης Αθλητισμού και Πολιτισμού του Δήμου σχετικά με τον τρόπο σχεδιασμού και την υλοποίησης της αθλητικής του πολιτικής. Ως εκ τούτου η εργασία μελετά στοιχεία που προέρχονται από δύο διαφορετικά πεδία διερεύνησης. Τα πρώτα στοιχεία αφορούν την καταγραφή του τρόπου οργάνωσης και ανάπτυξης του αθλητισμού στον συγκεκριμένο Δήμο. Ειδικότερα, εστιάζει στη μελέτη συγκρότησης και λειτουργίας της αθλητικής υπηρεσίας του Δήμου, καθώς επίσης στις δράσεις που ανέπτυξε και στις πρακτικές που εφάρμοσε από το 2011 έως το 2022, δηλαδή μετά την εφαρμογή του σχεδίου Καλλικράτης. Ενώ το δεύτερο πεδίο διερεύνησης αφορά στοιχεία που προέρχονται από την ανάλυση ημιδομημένων συνεντεύξεων που πραγματοποιήθηκαν με διοικητικά στελέχη της αθλητικής υπηρεσίας του Δήμου. Βασικό θεωρητικό εργαλείο ανάλυσης των δεδομένων των συνεντεύξεων αποτελεί η θεωρία του Σχηματισμού του Norbert Elias. Μέσα από αυτή, επιδιώκουμε να κατανοήσουμε τις θεσμικές και πολιτισμικές μεταβολές που παρατηρούνται στην εφαρμογή των προγραμμάτων μαζικού αθλητισμού σε επίπεδο Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αλλά και πώς οι ευρωπαϊκές και εθνικές κατευθύνσεις επηρεάζουν την χάραξη της αθλητικής πολιτικής του Δήμου. Μεταξύ άλλων, συμπεραίνεται ότι η αθλητική πολιτική του δήμου Κορδελιού – Ευόσμου συνδύασε πρακτικές και δράσεις σύμφωνα με τις επικρατούσες ευρωπαϊκές και εθνικές κατευθύνσεις με σκοπό να υπηρετήσει τους στόχους της εθνικής πολιτικής αλλά και την ανάπτυξη του τοπικού αθλητισμού με στόχο την προώθηση ενός υγιεινού τρόπου ζωής και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών.

Λέξεις – Κλειδιά

Αθλητισμός, Αθλητική Πολιτική, Τοπική Αυτοδιοίκηση, Σωματική Δραστηριότητα

Sports and Local Society: Municipality of Kordelio Evosmos

Effrosini Paraskevopoulou

Abstract

European as well as national policy attaches particular importance to sport as it considers it to be an effective means of increasing levels of physical activity, reducing physical inactivity, strengthening social inclusion and addressing broader social issues. For this reason, it has attached particular importance to its strengthening in the context of Local Self-Government. The purpose of this paper is to examine aspects of the processes of shaping and establishing the sports policy in the Municipality of Kordelio-Evosmos, having as a case study the "Sports for All" program. At the same time, it attempts to detect the perceptions of executives of the Sports Department of the Municipality regarding the way of planning and implementing its sports policy. Therefore, the work studies data from two different fields of investigation. The first data concern the recording of the way of organization and development of sports in the specific Municipality. In particular, it focuses on the study of the formation and operation of the Sports Department of the Municipality, as well as the actions it developed and the practices it implemented from 2011 to 2022, i.e. after the implementation of the Kallikratis plan. While the second field of investigation concerns data derived from the analysis of semi-structured interviews carried out with administrative staff of the Municipality's Sports Department. Norbert Elias' Theory of Formation is a basic theoretical tool for analyzing the interview data. Through this, we seek to understand the institutional and cultural changes observed in the implementation of mass sports programs at the Local Government level, but also how European and national directions affect the formulation of the Municipality's sports policy. Among other things, it is concluded that the sports policy of the municipality of Kordelios - Evosmos combined practices and actions in accordance with the prevailing European and national directions in order to serve the goals of the national policy but also the development of local sports with the aim of promoting a healthy lifestyle and improving the quality of life of citizens.

Keywords

Sports, Sports Policy, Local Government, Physical Activity

Περιεχόμενα

Περίληψη.....	v
Abstract.....	vi
Περιεχόμενα	vii
Κατάλογος Εικόνων.....	ix
Κατάλογος Γραφημάτων	ix
Κατάλογος Πινάκων	x
Εισαγωγή.....	1

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

1.1 Σκοπός,Ερευνητικά Ερωτήματα και Μεθοδολογία Έρευνας	3
1.2 Βιβλιογραφική Επισκόπηση.....	4

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

2.1 Θεωρία του Σχηματισμού.....	7
2.1.1 Σχηματισμοί και Αλληλεξάρτηση.....	8
2.1.2 Ιδεολογία και Συνήθεια	9
2.1.3 Εξουσία και Ανεπιθύμητα Αποτελέσματα - Αξιολόγηση	10
2.1.4 Συμμετοχή και απόσπαση.....	11
2.2 Τοπική Αυτοδιοίκηση- Αθλητική Πολιτική-Πρόγραμμα «Άθληση για Όλους».....	13
2.2.1 Τοπική Αυτοδιοίκηση.....	13
2.2.2 Η έννοια της « Αθλητικής Πολιτικής»	15
2.2.3 Το Πρόγραμμα «Άθληση για Όλους» στην Ευρώπη.....	18

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III Η ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

3.1 Γενική Γραμματεία Αθλητισμού.....	20
3.2 Το πρόγραμμα «Άθληση για Όλους» στην Ελλάδα	22

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV Ο ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ – ΕΥΟΣΜΟΥ: ΑΘΛΗΤΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

4.1 Γνωριμία με τον Δήμο Κορδελιού – Ευόσμου	26
4.2 Τα Αθλητικά Σωματεία στο Δήμο Κορδελιού- Ευόσμου	28
4.3 Οι αθλητικοί χώροι του Δήμου Κορδελιού-Ευόσμου	31
4.4 Τα γυμναστήρια και το προγράμματα «Άθληση για Όλους»	32

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ – ΕΥΟΣΜΟΥ

5.1	Η Οργανωτική δομή του Αθλητισμού στο Δήμο	38
5.2	Η Διεύθυνση Αθλητισμού και Πολιτισμού	39
5.2.1	Το Τμήμα Διαχείρισης Αθλητικών Χώρων	40
5.2.2	Το Τμήμα Αθλητικής Ανάπτυξης	41
5.2.3	Οι Εργαζόμενοι του Τμήματος Αθλητικής Ανάπτυξης	41
5.3	Το έργο του και οι Δράσεις του Τμήματος Αθλητικής Ανάπτυξης	43
5.3.1	Το πρόγραμμα «Άθλησης για Όλους» στον Δήμο Κορδελιού-Ευόσμου (Π.Α.γ.Ο).....	43
5.3.2	Τα προγράμματα Μεγάλης Διάρκειας (Π.Α.γ.Ο)	47
5.3.3	Τα Ειδικά Προγράμματα (Π.Α.γ.Ο)	65
5.3.4	Προγράμματα και Δράσεις εκτός Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού	69

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΣΤΕΛΕΧΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

Παρουσίαση των Ερευνητικών Ευρημάτων	76
ΣΥΖΗΤΗΣΗ.....	97
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	105
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	107
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	116

Κατάλογος Εικόνων

Εικόνα 1: Το λογότυπο της Διεύθυνσης Αθλητισμού και Πολιτισμού

Κατάλογος Γραφημάτων

Γράφημα 1: Ο συνολικός αριθμός εγκεκριμένων προγραμμάτων Μεγάλης Διάρκειας για την χρονική περίοδο 2011-2022

Γράφημα 1: Η κατανομή τμημάτων στους αθλητικούς χώρους για το πρόγραμμα Προσχολικής Ηλικίας από το 2011-2022 ανά έτος.

Γράφημα 2: Η συμμετοχή αθλούμενων ανά έτος στο πρόγραμμα Προσχολικής Ηλικίας (2011-2022)

Γράφημα 3: Τα συνολικά ποσοστά συμμετοχής Αγοριών-Κοριτσιών στο πρόγραμμα Προσχολικής Ηλικίας (2011-2022)

Γράφημα 4: Η κατανομή τμημάτων στους αθλητικούς χώρους για το πρόγραμμα Παιδί και Αθλητισμός από το 2011-2022 ανά έτος.

Γράφημα 5: Η συμμετοχή των Αγοριών-Κοριτσιών ανά έτος για το πρόγραμμα Παιδί και Αθλητισμός από το 2011-2022 ανά έτος.

Γράφημα 6: Τα συνολικά ποσοστά συμμετοχής Αγοριών-Κοριτσιών για το πρόγραμμα Παιδί και Αθλητισμός (2011-2022)

Γράφημα 7: Η κατανομή τμημάτων στους αθλητικούς χώρους για το πρόγραμμα Άσκηση στην Εφηβική Ηλικία από το 2011-2022 ανά έτος.

Γράφημα 9: Η συμμετοχή των Αγοριών-Κοριτσιών για το πρόγραμμα Άσκηση στην Εφηβική Ηλικία από το 2011-2022 ανά έτος.

Γράφημα 10: Τα συνολικά ποσοστά συμμετοχής Αγοριών-Κοριτσιών για το πρόγραμμα Άσκηση στην Εφηβική Ηλικία (2011-2022)

Γράφημα 11: Η κατανομή τμημάτων στους αθλητικούς χώρους για τα προγράμματα των Ενηλίκων ανά έτος (2011-2022)

Γράφημα 12: Η συμμετοχή των Ανδρών-Γυναικών για τα προγράμματα των Ενηλίκων ανά έτος (2011-2022)

Γράφημα 13: Τα συνολικά ποσοστά συμμετοχής Ανδρών-Γυναικών για τα προγράμματα των Ενηλίκων ανά έτος (2011-2022)

Γράφημα 14: Η συμμετοχή των Ανδρών-Γυναικών στο πρόγραμμα Υπαίθρια Άθληση στο Πάρκο (2011-2022)

Γράφημα 15: Τα συνολικά ποσοστά συμμετοχής Ανδρών-Γυναικών στο πρόγραμμα Άσκηση στην Εργασία (2011-2022)

Γράφημα 16: Η συμμετοχή των Ανδρών-Γυναικών στο πρόγραμμα Άσκηση στην Εργασία (2011-2022)

Γράφημα 17: Η συνολική κατανομή τμημάτων στους αθλητικούς χώρους για το πρόγραμμα Άσκηση στην Γ' Ηλικία από το 2011-2022

Γράφημα 18: Τα συνολικά ποσοστά συμμετοχής Ανδρών-Γυναικών στο πρόγραμμα Άσκηση σε Χρόνιες Παθήσεις από το 2011-2022

Γράφημα 19: Η συνολική απορρόφηση του Ευρωπαϊκού Προγράμματος «PROMO YMC(H)A»

Κατάλογος Πινάκων

- Πίνακας 1: Οι ομάδες ποδοσφαίρου που δραστηριοποιούνται στο δήμο Κορδελιού-Ευόσμου
- Πίνακας 2: Οι ομάδες καλαθοσφαίρισης που δραστηριοποιούνται στο δήμο Κορδελιού-Ευόσμου
- Πίνακας 3: Οι ομάδες πετοσφαίρισης που δραστηριοποιούνται στο δήμο Κορδελιού-Ευόσμου
- Πίνακας 4: Οι ατομικών αθλημάτων που δραστηριοποιούνται στο δήμο Κορδελιού-Ευόσμου
- Πίνακας 5: Ο αριθμός των εργαζομένων στην Διεύθυνση Αθλητισμού και Πολιτισμού του δήμου Κορδελιού-Ευόσμου
- Πίνακας 6: Εγκεκριμένα προγράμματα μεγάλης διάρκειας, ο αριθμός ωρομίσθιων καθηγητών φυσικής αγωγής και οι ημερομηνίες έναρξης προγραμμάτων για την χρονική περίοδο 2011-2022
- Πίνακας 7: Τα ποσοστά επιχορήγησης των προγραμμάτων για την χρονική περίοδο 2011-2022
- Πίνακας 1: Ο αριθμός των εγκεκριμένων τμημάτων, η ημερομηνία έναρξης, η διάρκεια και τα ποσοστά επιχορήγησης για το πρόγραμμα Προσχολικής Ηλικίας για την χρονική περίοδο 2011-2022
- Πίνακας 9: Ο αριθμός των εγκεκριμένων τμημάτων, η ημερομηνία έναρξης, η διάρκεια και τα ποσοστά επιχορήγησης για το πρόγραμμα Παιδί και Αθλητισμός από το 2011-2022
- Πίνακας 10: Ο αριθμός των εγκεκριμένων τμημάτων, η ημερομηνία έναρξης, η διάρκεια και τα ποσοστά επιχορήγησης για το πρόγραμμα Άσκηση στην Εφηβική Ηλικία από το 2011-2022
- Πίνακας 11: Ο αριθμός των εγκεκριμένων τμημάτων, η ημερομηνία έναρξης, η διάρκεια και τα ποσοστά επιχορήγησης για το πρόγραμμα Άσκηση και Ποδήλατο από το 2011-2022
- Πίνακας 12: Ο αριθμός των εγκεκριμένων τμημάτων, η ημερομηνία έναρξης, η διάρκεια και τα ποσοστά επιχορήγησης για τα προγράμματα των Ενηλίκων από το 2011-2022
- Πίνακας 13: Ο αριθμός των εγκεκριμένων τμημάτων, η ημερομηνία έναρξης, η διάρκεια και τα ποσοστά επιχορήγησης για το πρόγραμμα Υπαίθρια Άθληση στο Πάρκο από το 2011-2022
- Πίνακας 14: Ο αριθμός των εγκεκριμένων τμημάτων, η ημερομηνία έναρξης, η διάρκεια και τα ποσοστά επιχορήγησης για το πρόγραμμα Άσκηση στην Εργασία από το 2011-2022
- Πίνακας 15: Ο αριθμός των εγκεκριμένων τμημάτων, η ημερομηνία έναρξης, η διάρκεια και τα ποσοστά επιχορήγησης για το πρόγραμμα Άσκηση στην Γ' Ηλικία από το 2011-2022
- Πίνακας 16: Ο αριθμός των εγκεκριμένων τμημάτων, η ημερομηνία έναρξης, η διάρκεια και τα ποσοστά επιχορήγησης για το πρόγραμμα Άσκηση ΑμεΑ από το 2011-2022
- Πίνακας 17: Ο αριθμός των εγκεκριμένων τμημάτων, η ημερομηνία έναρξης, η διάρκεια και τα ποσοστά επιχορήγησης για το πρόγραμμα Άσκηση σε Χρόνιες Παθήσεις από το 2011-2022

Εισαγωγή

Ο αθλητισμός αποτελεί ένα ευρύ κοινωνικό πεδίο και η μελέτη του συνιστά θέμα υψηλού ενδιαφέροντος και διεπιστημονικής έρευνας, με την αξία και τη σημασία του να αναγνωρίζονται σε διάφορα επίπεδα παγκοσμίως. Η διερεύνησή του μπορεί να συμβάλει στην κατανόηση και την ερμηνεία διαφόρων πτυχών της κοινωνίας, συμπεριλαμβανομένων της υγείας, της εκπαίδευσης, της οικονομίας και της πολιτικής, καθώς και στις μεταξύ τους αλληλεξαρτήσεις. Παράλληλα, η πολυδιάστατη προσέγγιση του δεν εξετάζει μόνο την ανάπτυξη του αθλητισμού αλλά και την απομυθοποίηση και την κοινωνική του επίδραση. Οι διαδικασίες αυτές αποσκοπούν στην προώθηση της κοινωνικής αλλαγής και στην κατανόηση του ρόλου του αθλητισμού στην κοινωνία. Στην σύγχρονη εποχή ο αθλητισμός και οι σωματικές πρακτικές διαχέονται όλο και περισσότερο σε παγκόσμιο επίπεδο και εναρμονίζονται με λόγους και πολιτικές για την σωματική και ψυχική υγεία, την κοινωνική ένταξη, την ισότητα των φύλων, της τάξης, της φυλής και του τρόπου ζωής για την κοινωνική ευημερία (Ζαϊμάκης, 2015:90).

Δεν μπορούμε να μιλήσουμε για λόγους και πολιτικές που αφορούν τον αθλητισμό χωρίς να αναγνωρίσουμε ότι, όπως όλες οι πρακτικές, έτσι και ο αθλητισμός, εντάσσεται σε ένα συγκεκριμένο ιστορικό και κοινωνικό πλαίσιο, το οποίο συνεχώς αλλάζει. Τα τελευταία χρόνια υπάρχει ένα αυξανόμενο ενδιαφέρον για δημόσιες πολιτικές για την υγεία. Για παράδειγμα, διατίθενται ολοένα και πιο ρητές συστάσεις σχετικά με τα επίπεδα σωματικής δραστηριότητας στις παγκόσμιες στρατηγικές υγείας και στις εθνικές πολιτικές σωματικής δραστηριότητας, καθώς και συνεχείς και επικαιροποιημένες δηλώσεις από ομάδες εργασίας εξειδικευμένης ιατρικής και άσκησης. Επιπλέον, εντείνεται η προώθηση του τοπικού αθλητισμού για την υλοποίηση προγραμμάτων αθλητισμού και σωματικής δραστηριότητας (Mansfield, & Piggin, 2016).

Παρά τις φιλοδοξίες των κυβερνήσεων να αυξήσουν τα επίπεδα συμμετοχής στον αθλητισμό σε ευρωπαϊκό, εθνικό και τοπικό επίπεδο, η συμμετοχή των πολιτών υπήρξε σχετικά σταθερή τις τελευταίες δεκαετίες. Το Ευροβαρόμετρο του 2022 δείχνει ότι το 38% των Ευρωπαίων αθλείται ή ασκείται τουλάχιστον μία φορά την εβδομάδα ή περισσότερο, ενώ το 17% ασκείται λιγότερο από μία φορά την εβδομάδα. Έως και το 45% των Ευρωπαίων επί του παρόντος δεν ασκούνται ποτέ ή δεν συμμετέχουν σε σωματική δραστηριότητα. Επιπλέον, το χάσμα μεταξύ φύλων, μεταξύ αυτών που ασκούνται τακτικά παραμένει υπέρ των ανδρών. Συνολικά, το Ευροβαρόμετρο δείχνει ότι οι ερωτηθέντες

που ασκούν τακτικά σωματική δραστηριότητα για ψυχαγωγικούς ή μη αθλητικούς λόγους δεν αποτελούν πλειοψηφία σε κανένα κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτό δείχνει ότι, παρόλο που οι προτάσεις είναι θετικές και στοχεύουν σε πολλούς τομείς, υπάρχει ανάγκη για πιο αποτελεσματική εφαρμογή των πολιτικών, για την προώθηση της σωματικής άσκησης, του υγιεινού τρόπου ζωής και των παγκόσμιων αξιών, από την ισότητα των φύλων μέχρι τη συμπεριληπτικότητα, μέσω του αθλητισμού (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2022). Η συμμετοχή στον αθλητισμό είναι μια σωματική δραστηριότητα ελεύθερου χρόνου. Αν και οι άνθρωποι διαχειρίζονται τον ελεύθερο χρόνο τους, πρέπει να αναγνωρίσουμε ότι οι κυβερνήσεις επιδιώκουν να επηρεάσουν τις δραστηριότητες αναψυχής των ατόμων. Τα κράτη σε ολόκληρη την Ευρώπη προωθούν τον αθλητισμό ως αξιόλογη δραστηριότητα, όπως αντικατοπτρίζεται στον Χάρτη του Συμβουλίου της Ευρώπης για τον «Αθλητισμό για Όλους» (Council of Europe, 2021). Στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης παρουσιάζουν προγράμματα «Αθλησης για όλους», για την ενεργό συμμετοχή των πολιτών. Η αύξηση των επιπέδων συμμετοχής στον αθλητισμό, ιδίως μεταξύ των ευπαθών ομάδων, αποτελεί ειδικό στόχο της αθλητικής πολιτικής. Ιδιαίτερα η διασφάλιση της πρόσβασης, για όλους, σε αθλητικές εγκαταστάσεις θεωρείται κεντρικό στοιχείο μιας αποτελεσματικής πολιτικής στον αθλητισμό (Hoekman, & Scheerder, 2021).

Σε τοπικό επίπεδο η προώθηση της σωματικής δραστηριότητας εξαρτάται από τις τοπικές πρακτικές που επηρεάζονται από τις ευρωπαϊκές και εθνικές εξελίξεις και καθορίζονται από τις ιδιαίτερες τοπικές συνθήκες. Οι αθλητικές δομές και οι μέθοδοι λήψης αποφάσεων των δήμων και τα οικονομικά περιθώρια ελιγμών ποικίλλουν, όπως και η σχέση με τους κατοίκους και η διαβούλευση με αυτούς (Ahonen-Walker, 2021). Η διερεύνηση των τοπικών αθλητικών πρακτικών είναι πολύπλευρη. Στην περίπτωση του αθλητισμού και της τοπικής κοινωνίας στον δήμο Κορδελιού Ευόσμου Θεσσαλονίκης, θα διερευνήσουμε τα χαρακτηριστικά της περιοχής, τις αθλητικές υποδομές και την οργάνωση, την λειτουργία της αθλητικής υπηρεσίας και πώς η τοπική αυτοδιοίκηση μπορεί να δράσει. Η έρευνα πλαισιώνεται από δύο ερευνητικά δεδομένα που περιλαμβάνει τόσο τα αρχεία του Τμήματος Αθλητικής Ανάπτυξης, καθώς και ημιδομημένες συνεντεύξεις σε διοικητικά στελέχη του Δήμου για να διερευνήσουμε τον τρόπο που καθορίζεται η αθλητική πολιτική του και πώς εφαρμόζεται στην τοπική κοινωνία.

Κεφάλαιο I

Μεθοδολογία Έρευνας και Βιβλιογραφική Επισκόπηση

1.1 Σκοπός, Ερευνητικά Ερωτήματα και Μεθοδολογία Έρευνας

Σκοπός της εργασίας είναι η διερεύνηση των αρχείων του Τμήματος Αθλητικής Ανάπτυξης του δήμου Κορδελιού - Ευόσμου. Ειδικότερα, ο τρόπος συγκρότησης και λειτουργίας του καθώς και οι δράσεις και οι πρακτικές του (προγράμματα «Άθληση για όλους» - Εκπαιδευτικά προγράμματα- Καλοκαιρινές δράσεις - Ευρωπαϊκό πρόγραμμα - Μνημόνιο συνεργασίας με ΑΠΘ) από το 2011 έως το 2022 με την εφαρμογή του σχεδίου «Καλλικράτης» (Ν.3852/2010). Επιπλέον, θα διερευνηθούν οι απόψεις και οι αντιλήψεις διοικητικών στελεχών της Διεύθυνσης Αθλητισμού και Πολιτισμού που καθορίζουν το πλαίσιο άσκησης αθλητικής πολιτικής στο Δήμο, σχετικά με ζητήματα που αφορούν την εφαρμογή της από το τμήμα Αθλητικής Ανάπτυξης.

Στην θεωρητική προσέγγιση, η θεωρία του σχηματισμού θα μας βοηθήσει να εξηγήσουμε γιατί επέλεξαν τις συγκεκριμένες δράσεις. Η προσέγγισή του του Norbert Elias και στην κοινωνιολογία του αθλητισμού χρησιμοποιείται όλο και περισσότερο (σιωπηρά και ρητά) σε αναλύσεις των διαδικασιών πολιτικής. Επιπλέον, υπάρχει αυξανόμενο ενδιαφέρον για διάφορα θέματα πολιτικής που σχετίζονται με τη χρήση του αθλητισμού, της σωματικής δραστηριότητας και της άσκησης, ως οχήματα, κοινωνικής πολιτικής που προορίζονται για την προώθηση της υγείας (Smith, Bloyce, & Haycock, 2018:2).

Η μεθοδολογία στηρίζεται στην ποιοτική έρευνα. Το υλικό της μελέτης αποτέλεσαν αρχικά τα αρχεία της Διεύθυνσης Αθλητισμού και Πολιτισμού του Δήμου και ειδικότερα του τμήματος Αθλητικής Ανάπτυξης, μια πολύτιμη ερευνητική πηγή που παρέχει πληροφορίες για την οργάνωση, την ανάπτυξη και την εξέλιξη του αθλητικού φορέα. Τα αρχεία αποτελούνται από ΦΕΚ για την συγκρότηση και την λειτουργία της Διεύθυνσης Αθλητισμού και Πολιτισμού (Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας), έντυπα που αφορούν την συνεργασία με την Γενική Γραμματεία, το Υπουργείο παιδείας και θρησκευμάτων, και το Ευρωπαϊκό πρόγραμμα και αρχεία εγγραφών για τις δράσεις του Τμήματος. Έγινε εκτενής καταγραφή στοιχείων από τα προγράμματα που πραγματοποίησε το Τμήμα την

περίοδο μελέτης με σκοπό να αποτυπωθεί η συμμετοχή των πολιτών στις δράσεις και αν δημιουργήθηκαν οι κατάλληλες συνθήκες για την διευκόλυνση των πολιτών στη πρόσβασή τους σε αθλητικούς χώρους. Ειδικότερα καταγράφεται ο αριθμός των τμημάτων που λειτούργησαν, των αθλητικών εγκαταστάσεων που χρησιμοποιήθηκαν καθώς χαρακτηριστικά των συμμετεχόντων στα προγράμματα αυτά κατά το εν λόγω χρονικό διάστημα.

Επιπρόσθετα, ακολουθήθηκε η ποιοτική ερευνητική μέθοδος με κύριο εργαλείο συλλογής δεδομένων τη συνέντευξη. Ειδικότερα τέθηκαν ερωτήματα σχετικά με τον τρόπο που καθορίζονται οι αθλητικές πρακτικές και που στοχεύουν, πως αντέδρασαν στις μεταβολές και ποιες αντιλήψεις κυριαρχούν αναφορικά με την αθλητική ανάπτυξη, τη σωματική δραστηριότητα και την βελτίωση της κοινωνικής ζωής. Τέλος, για την περαιτέρω τεκμηρίωση των θέσεων της εργασίας χρησιμοποιήθηκαν ως πηγές τα Δελτία Τύπου αλλά και διαδικτυακό υλικό σχετικό με τις δράσεις του Τμήματος. Ο συνδυασμός αυτών των τεχνικών έρευνας, θα μας αποκαλύψει τις θεσμικές και πολιτισμικές μεταβολές σχετικά με τα προγράμματα μαζικού αθλητισμού σε τοπικό επίπεδο, τις ευρωπαϊκές και εθνικές αντιλήψεις για την σωματική δραστηριότητα και τα οφέλη της στην τοπική ευημερία και πως εφαρμόστηκαν στον δήμο Κορδελίου-Ευόσμου

1.2 Βιβλιογραφική Επισκόπηση

Η μελέτη της αθλητικής πολιτικής είναι επίκαιρη και χαρακτηρίζεται από αυξανόμενη κυβερνητική παρέμβαση, ενσωματωμένες πεποιθήσεις, διασκορπισμένο διοικητικό πλαίσιο και εμπειρίες σημαντικών εξωγενών επιρροών (Houlihan, 2000). Η αξία και η σημασία του αθλητισμού αύξησε το ενδιαφέρον για τη συμμετοχή όσο το δυνατόν περισσότερων πολιτών (Coalter, 2007. Dunning, 2001). Η σύνδεση της σωματικής δραστηριότητας με την σωματική και την ψυχική υγεία είναι κυρίαρχη στα επιστημονικά άρθρα για τον αθλητισμό. Οι ενότητες του βιβλίου των Meyer, & Gullotta, (ed, 2012) Physical activity across the lifespan prevention and treatment for health and well-being, προσφέρουν βαθύτερη κατανόηση της σωματικής δραστηριότητας ως θεραπεία και πρόληψη για διάφορες πτυχές της υγείας, όπως την κατάθλιψη, την παχυσαρκία και τη χρήση ουσιών. Επίσης, επισημαίνουν τις δυνατότητες αυτορρύθμισης στην πρώιμη παιδική ηλικία και την εφηβεία και εξετάζουν πώς η σωματική δραστηριότητα μπορεί να

χρησιμοποιηθεί ως πρόληψη για την κατάχρηση ουσιών. Επιπλέον, η ίδια η έννοια «Άθληση για Όλους» είναι πολύ ευρεία και μεταβαλλόμενη. Η μελέτη του Jaekel (2017), προσδιορίζει και συζητά πέντε προκλήσεις για τις σύγχρονες πολιτικές «Άθλησης για Όλους», τη παρακολούθηση της ποιότητας της παροχής δημόσιων υπηρεσιών, τη σχέση μεταξύ αποτελεσμάτων και επιπτώσεων, την ασάφεια στόχων και πολυπλοκότητα, τον αριθμό των εργαζομένων και την διαχείριση συνεργασιών σε ένα περίπλοκο περιβάλλον. Οι Mansfield, & Piggin (2016), τονίζουν ότι είναι ελλιπής η έρευνα για τον τρόπο που συμβάλλει η πολιτική για τον αθλητισμό στην αύξηση των ποσοστών συμμετοχής στον αθλητισμό, παρά τα δυνητικά οφέλη των γνώσεων σχετικά με τους μηχανισμούς λειτουργίας της πολιτικής για τον αθλητισμό. Με το άρθρο τους Sport, physical activity and public health στοχεύει στην ενθάρρυνση κριτικών συζητήσεων σχετικά με τις πολιτικές πτυχές που σχετίζονται με τον αθλητισμό και τη σωματική άσκηση στη δημόσια υγεία.

Σε τοπικό επίπεδο, στην Πορτογαλία, πραγματοποιήθηκε έρευνα σε εννέα πόλεις που κατέκτησαν το ευρωπαϊκό βραβείο «Ευρωπαϊκές Πόλεις του Αθλητισμού» (Teixeira, M., Mamede, N., Segui, J., Sesinando, A. 2023). Σκοπός αυτής της έρευνας ήταν η μελέτη και η εξεύρεση απαντήσεων προκειμένου να αξιολογηθεί η πορτογαλική εμπειρία καθ' όλη τη διάρκεια της ιστορίας των βραβείων από το 2013 καθώς και να διερευνηθούν και να εδραιωθούν τα πρακτικά αποτελέσματά της στην προώθηση της τοπικής αθλητικής δραστηριότητας και της συμμετοχής του κοινού. Στην Ελλάδα, η Τζεράκη (2020) αποτελεί ένα παράδειγμα βιβλιογραφίας που εξετάζει τις δημόσιες πολιτικές για τον μαζικό αθλητισμό στην Ελλάδα. Στην έρευνά της, παρουσιάζει τον στρατηγικό σχεδιασμό και την εφαρμογή της αθλητικής πολιτικής της χώρας μέσω της υλοποίησης των Προγραμμάτων Άθλησης για Όλους (Π.Α.γ.Ο.), σε εθνικό επίπεδο. Ενώ οι διπλωματικές εργασίες της Ιωσηφίδου (2022) και του Παναγιωτόπουλου (2023) ερευνούν την ανάπτυξη του αθλητισμού σε τοπικό επίπεδο και αποτυπώνουν τις δράσεις των δήμων Καλλιθέας και Αγίας Βαρβάρας αντίστοιχα. Επιπλέον, υπάρχει μια ποικιλία ερευνών για τον τοπικό αθλητισμό του δήμου Κορδελιού – Ευόσμου, από διαφορετικές οπτικές, της Τύμη (2018), της Αναγνωστοπούλου (2020) και του Ταουκίδη (2022) αυτό αποδεικνύει ένα ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τον αθλητισμό του δήμου.

Οι Hoekman, & Scheerder (2021), υπογραμμίζουν ότι κρίνεται απαραίτητο να διεξαχθεί μια πιο κοινωνιολογική συζήτηση για την πολιτική στον αθλητισμό και υποστηρίζουν ότι

για να τονωθεί η πρόοδος της πολιτικής πρακτικής, είναι σημαντική η συμμετοχική έρευνα στον τομέα του αθλητισμού με τη συμμετοχή των αθλητικών φορέων, καθώς και η έναρξη διαλόγου και συνεργασίας μεταξύ ακαδημαϊκών και επαγγελματιών στον τομέα του αθλητισμού, προκειμένου να μεγιστοποιηθεί η αυστηρότητα και η χρησιμότητα των πολιτικών και των αθλητικών προγραμμάτων που θα μπορούσαν στη συνέχεια να παραχθούν. Σε αυτό το πλαίσιο διεξάγεται η παρούσα έρευνα για τον τοπικό αθλητισμό του δήμου Κορδελίου – Ευόσμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

Θεωρητικό Πλαίσιο

2.1. Θεωρία του Σχηματισμού

Η θεωρία του Elias για τον Σχηματισμό¹ (Figuration Theory) εστιάζει στις δυναμικές και αλληλοσυνδεόμενες σχέσεις μεταξύ ατόμων και κοινωνικών δομών και υπερβαίνει τα διχοτομικά σχήματα. Σύμφωνα με τον Elias, οι άνθρωποι δεν είναι απομονωμένα άτομα, αλλά μέρος ευρύτερων κοινωνικών δικτύων και σχηματισμών που επηρεάζουν τη συμπεριφορά και τις επιλογές τους (Murphy, Sheard & Waddington, 2000:92). Παράλληλα, επέμεινε ότι η επαρκής κατανόηση οποιουδήποτε κοινωνικού επιστημονικού αντικειμένου ανάλυσης, είτε πρόκειται για άτομα, ομάδες, κοινωνικούς θεσμούς ή οργανισμούς, εξαρτάται από την κατανόηση των σχέσεών τους μεταξύ τους, παρά από την προσπάθεια ανάλυσής τους ως διακριτών οντοτήτων και εξετάζονται ως δυναμικές διαδικασίες ανάπτυξης και αλλαγής, παρά ως στατικές δομές. (Van Krieken, 2017).

Οι βασικές έννοιες της θεωρίας του Σχηματισμού θα μας βοηθήσουν να κατανοήσουμε πώς οι κοινωνικές και πολιτικές δομές επηρεάζουν την ατομική συμμετοχή στον αθλητισμό, ενώ ταυτόχρονα οι ατομικές επιλογές συμβάλλουν στη διαμόρφωση και εξέλιξη αυτών των δομών. Επίσης, θα μελετήσουμε τις έννοιες που απορρέουν από την θεωρία του Σχηματισμού, «σχηματισμοί και αλληλεξαρτήσεις» που αναφέρονται στη διαδικασία διαμόρφωσης των κοινωνικών δομών και των σχέσεων των εξαρτημένων μελών, συγχρόνως, θα εστιάσουμε στις έννοιες της «ιδεολογίας και της συνήθειας», αναδεικνύοντας τον τρόπο με τον οποίο οι προκαταλήψεις και οι πρακτικές συστήνουν

¹ Το έργο για το οποίο ο Elias είναι περισσότερο γνωστός είναι «Η διαδικασία Εκπολιτισμού». Η θεωρία των πολιτισμικών διαδικασιών βασίζεται στην εξέταση εμπειρικών δεδομένων που δείχνουν ότι, στις κοινωνίες της Δυτικής Ευρώπης μεταξύ του Μεσαίωνα και των πρώτων χρόνων του εικοστού αιώνα, έλαβε χώρα μια μακροπρόθεσμη διαδικασία που περιελάμβανε γενικά τη βελτίωση των τρόπων και των κοινωνικών προτύπων και την αύξηση της κοινωνικής πίεσης στους ανθρώπους να ασκούν αυστηρότερα, πιο συνεχή και ακόμη πιο ομοιόμορφος αυτοέλεγχος των συναισθημάτων και της συμπεριφοράς τους. Μια πτυχή αυτής της διαδικασίας που έχει κεντρική σημασία για τη μελέτη της ανάπτυξης του αθλητισμού ήταν ο αυξανόμενος κοινωνικός έλεγχος της βίας και της επιθετικότητας, μαζί με μια μακροπρόθεσμη μείωση της τάσης των περισσότερων ανθρώπων να αντλούν ευχαρίστηση από την άμεση συμμετοχή ή/και την παρακολούθηση σοβαρών βίαιων πράξεων. Η θεωρία των διαδικασιών πολιτισμού έχει χρησιμοποιηθεί ευρέως στη μελέτη του σύγχρονου αθλητισμού, ειδικά σε σχέση με θέματα που αφορούν τη βία στον αθλητισμό.

την κοινωνική συμπεριφορά και τις δομές. Στη συνέχεια, θα εξετάσουμε την έννοια της «εξουσίας και των ανεπιθύμητων αποτελεσμάτων», αναδεικνύοντας τις δυναμικές της εξουσίας και τις πιθανές επιπτώσεις που μπορεί να προκύψουν. Τέλος, θα αναλύσουμε τις έννοιες της «συμμετοχής και της απόσπασης», διερευνώντας τον τρόπο με τον οποίο οι ατομικές και συλλογικές δράσεις συνδέονται με την κοινωνική δυναμική και την εξέλιξη της κοινωνίας

2.1.1. Σχηματισμοί και Αλληλεξάρτηση

Σε έναν ιδανικό κόσμο είναι λογικό να υποθέσουμε ότι οι πολιτικές έχουν κάποια χαρακτηριστικά που μπορούν να περιλαμβάνουν ανθρώπινη δράση για την επίτευξη ορισμένων στόχων, με σκοπό την επίλυση ή την βελτίωση ορισμένων προβλημάτων καθώς και την διατήρηση ή τροποποίηση σχέσεων εντός των δομών ή μεταξύ διαφορετικών δομών (Bloyce, et al., 2009:13).

Οι δράσεις και οι δομές είναι δύο έννοιες που, σύμφωνα με τον Duffell (2019:39), καθοδηγούν το έργο των υπεύθυνων αθλητικής ανάπτυξης. Υποστηρίζεται ότι όλες οι πολιτικές ενσωματώνουν υποθέσεις σχετικά με την ατομική δράση και τη δομή, δηλαδή τον βαθμό στον οποίο τα άτομα έχουν τον έλεγχο των καταστάσεων της ζωής τους. Οι πολιτικές που εστιάζουν στο άτομο θεωρούν ότι οι άνθρωποι έχουν την ικανότητα να κάνουν επιλογές και να αναλαμβάνουν δράση ως ενεργοί παράγοντες στη ζωή τους. Αντίθετα, οι πολιτικές που επικεντρώνονται στη δομή δίνουν έμφαση στους παράγοντες που διαμορφώνουν και περιορίζουν την ικανότητα των ατόμων να δράσουν στον κόσμο. Παρά τις πολλές προσπάθειες να εννοιολογηθούν οι σχέσεις μεταξύ ατόμου και κοινωνίας, ο Ellias πρότεινε την έννοια του σχηματισμού ως έναν τρόπο υπέρβασης της διχοτομίας αυτής. Σύμφωνα με τον Ellias, οι σχηματισμοί αναφέρονται στη δομή των αμοιβαία προσανατολισμένων και εξαρτημένων ανθρώπων, καταρρίπτοντας την ιδέα ότι το άτομο είναι αποκομμένο από την κοινωνία. Η έννοια του σχηματισμού αναδεικνύει το πώς οι «δράσεις» και οι «δομές» παράγονται και μετασχηματίζονται αμοιβαία. (Duffell, 2019:39-40). Ο Ellias υποστηρίζει ότι είναι λάθος να δούμε τον άνθρωπο πάνω από τις κοινωνικές δομές. Ακόμα και αν οι ατομικές μεμονωμένες πρακτικές είναι σχετικά αυτόνομες και προσδίδουν μια αντικειμενική πραγματικότητα, τα ίδια τα άτομα είναι μέρος των κοινωνικών διαδικασιών και οι ενέργειές τους συνιστούν αυτές τις διαδικασίες ((Murphy, Sheard, Waddington, 2000:92)

2.1.2. Ιδεολογία και Συνήθεια

Τα άτομα και οι δομές που συνθέτουν ένα συγκεκριμένο σχήμα είναι διασυνδεδεμένα από μια πληθώρα δυναμικών δεσμών. Οι κοινωνικοί και συναισθηματικοί δεσμοί είναι σημαντικοί και μπορεί να είναι τόσο δυναμικοί όσο και περιοριστικοί. Οι αντιλήψεις εντοπίζονται στις ατομικές συνήθειες και στις εμπειρίες της ζωής των ανθρώπων, οι οποίες θεμελιώνουν τις βαθιά ριζωμένες και συχνά συναισθηματικές προσκολλήσεις τους στον αθλητισμό ως κεντρικό στοιχείο των προσωπικών τους βιογραφιών (Smith, Bloyce, & Haycock, 2018). Επιπλέον, η ισχύς των εσωτερικών περιορισμών που προωθούν τον «Μεγάλο Αθλητικό Μύθο» είναι ιδιαίτερα αυξημένη. Οι απόψεις των υπευθύνων δείχνουν ότι «ήδη γνωρίζουν την αλήθεια για τον αθλητισμό» και η πίστη τους σε αυτήν την αλήθεια μοιάζει με «θρησκευτική πίστη», απομονωμένη από την εμπειρική πραγματικότητα και εκφραζόμενη μέσω της αδιαμφισβήτητης υποστήριξης των πρακτικών και των δράσεων με κεντρικό άξονα τον αθλητισμό (Coakley, 2015:402-406).

Σύμφωνα με τον Elias η κοινωνική μάθηση αποτελεί μια δια βίου διαδικασία ανάπτυξης που αρχίζει από τη γέννηση και συνεχίζει να εξελίσσεται καθ' όλη τη διάρκεια της ενηλικίωσης, αν και με πιο αργό ρυθμό. Στο πλαίσιο αυτό, η έννοια των αλληλεξαρτήσεων που αναπτύσσει ο Elias υπογραμμίζει τη βαθιά επίδραση που ασκούν τα κοινωνικά δίκτυα και οι σχέσεις στις οποίες συμμετέχουν οι άνθρωποι. Μέσα από συνεχείς διαδικασίες κοινωνικοποίησης, διαμορφώνεται η κοινωνική συνήθεια των ατόμων, γνωστή ως έξις (habitus)². Οι αθλητικές δραστηριότητες και οι σχετικές δομές μπορούν να διαμορφώσουν τις συμπεριφορές και τις συνήθειες των παιδιών, με μακροχρόνιες επιπτώσεις στη ζωή τους ως ενήλικες. Αυτή η δυναμική δείχνει πώς οι αλληλεπιδράσεις και οι εμπειρίες σε νεαρή ηλικία μπορούν να επηρεάσουν τη διαμόρφωση της προσωπικότητας και των κοινωνικών δεξιοτήτων καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής (Duffell, 2019:47-48).

² Αν και η έννοια του habitus αποδίδεται συνήθως στο έργο του Bourdieu, ο Elias έγραψε πρώτος σχετικά με αυτό και προσπάθησε να εννοιολογήσει το habitus στη δεκαετία του 1930. Μεταξύ των προσεγγίσεων του Bourdieu και του Elias, υπάρχουν ομοιότητες και σαφείς διαφορές, σχετικά για το αν το habitus είναι σταθερό φαινόμενο. Ο Bourdieu πίστευε ότι το habitus καθορίζεται μετά την παιδική ηλικία, ενώ ο Elias υποστηρίζει ότι είναι μια δια βίου διαδικασία ανάπτυξης που αρχίζει από τη γέννηση και συνεχίζει να αλλάζει (αν και πιο αργά) καθ' όλη τη διάρκεια της ενηλικίωσης.

2.1.3. Εξουσία και Ανεπιθύμητα Αποτελέσματα - Αξιολόγηση

Η θεωρία του Σχηματισμού μας επιτρέπει να κατανοήσουμε τους τρόπους με τους οποίους τα συστατικά μέρη του σχηματισμού αλλάζουν, ως αποτέλεσμα της επιμήκυνσης και της αυξανόμενης πολυπλοκότητας των αλληλοεξαρτώμενων δικτύων και πώς η ισορροπία δυνάμεων κυμαίνεται μεταξύ διαφόρων ομάδων που εμπλέκονται στις αθλητικές δραστηριότητες (Duffell, 2019:42).

Αυτές οι αλληλεξαρτήσεις μπορεί να διαφέρουν μεταξύ ατόμων και ομάδων και μπορεί επίσης να κυμαίνονται με την πάροδο του χρόνου. Να ενεργοποιούνται ή να περιορίζονται από αυτούς με τους οποίους βρίσκονται αλληλοεξαρτώμενες, από ποιον εξαρτώνται και σε ποίον βαθμό. Η εξουσία είναι πάντα ζήτημα σχετικών ισορροπιών και ποτέ απόλυτης κατοχής ή στέρησης, καθώς κανείς δεν είναι ποτέ απολύτως ισχυρός ή απολύτως ανίσχυρος. Η κατανόηση αυτών των διαφορών ισχύος είναι ζωτικής σημασίας, διότι σε κάθε λειτουργική αλληλεξάρτηση μεταξύ ατόμων και ομάδων, οι ισορροπίες ισχύος είναι πάντα παρούσες και επηρεάζουν τις σχέσεις και τις δυναμικές τους. (Murphy, et al, 2000:93). Επιπλέον είναι σημαντικό να θεωρήσουμε το Δήμο όχι απλά ως αφηρημένη δομή, αλλά ως σύνθετο σχηματισμό με διαφορές ισχύος που είναι δυναμικές και συνεχώς σε ροή. Μια απρόσωπη προσέγγιση θα αγνοούσε την ουσία των ανθρωπίνων σχέσεων και των αλληλεπιδράσεων που διαμορφώνουν τις δομές. Βέβαια οι αλλαγές που παρατηρούνται στους σχηματισμούς ή τις αλληλεξαρτήσεις μπορεί να μην είναι αποτέλεσμα των σκόπιμων ενεργειών των ανθρώπων, αλλά να είναι, συχνά, τα απρογραμμάτιστα και ακούσια αποτελέσματα που αναφέρονται ως «το φυσιολογικό αποτέλεσμα σύνθετων κοινωνικών διαδικασιών που συνεπάγονται τη διαπλοκή των κατευθυνόμενων δράσεων μεγάλου αριθμού ανθρώπων» (Duffell, 2019:43).

Τέλος, είναι απατηλό να πιστεύουμε ότι οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής μπορούν να επιτύχουν ακριβώς ότι σχεδιάζουν, ακόμη και αν έχουν σωστή πληροφόρηση και καλές διαχειριστικές ικανότητες. Αυτό συμβαίνει επειδή οι αποφάσεις και οι ενέργειές τους επηρεάζονται συνεχώς από άλλες ομάδες και παράγοντες. Ο Ellias για να το εξηγήσει χρησιμοποίησε τον όρο «τυφλές» κοινωνικές διαδικασίες, και υποστηρίζει ότι οι κοινωνικές σχέσεις πρέπει να αντιμετωπίζονται ως αναδυόμενες και ενδεχόμενες διαδικασίες (Murphy, κ.α. 2000:93). Ακόμα κι αν μια πολιτική είναι καλά σχεδιασμένη και οι πόροι είναι διαθέσιμοι, η επιτυχία της εξαρτάται από την κατανόηση και τις ικανότητες αυτών που τη διαχειρίζονται και την υλοποιούν. Συνεπώς, είναι σημαντικό για

τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής να κατανοούν τη δομή εξουσίας του οργανισμού και το περιβάλλον στο οποίο λειτουργούν. Οι αγώνες εξουσίας μπορούν να περιορίσουν την αποτελεσματικότητα των πολιτικών. Το χάσμα μεταξύ του σχεδιασμού και της πρακτικής εφαρμογής μιας πολιτικής είναι συχνό και αναμενόμενο, λόγω των αλληλεπιδράσεων και των απρογραμμάτιστων αποτελεσμάτων που προκύπτουν από τη συμμετοχή πολλών και διαφορετικών ανθρώπων (Bloyce, et al., 2009:19-20).

Η αποτελεσματική πολιτική πρέπει να βασίζεται σε τεκμηριωμένα στοιχεία, αλλά στον τομέα του αθλητισμού συχνά παρατηρείται έλλειψη παρακολούθησης και αξιολόγησης προγραμμάτων. Αυτό οφείλεται σε έλλειψη κουλτούρας αξιολόγησης, αντίσταση από τους υπευθύνους και οικονομικούς περιορισμούς, με αποτέλεσμα τα προγράμματα να μην αποδίδουν στο μέγιστο των δυνατοτήτων τους. Είναι κρίσιμη η παρακολούθηση και η συστηματική αξιολόγηση των πολιτικών, ώστε να διασφαλιστεί η επίτευξη των στόχων τους και να εντοπιστούν τυχόν ανεπιθύμητες συνέπειες. Η παρακολούθηση από την αρχή και η χρήση διαφόρων μεθόδων αξιολόγησης, όπως θεωρητικές και συμμετοχικές προσεγγίσεις, βοηθούν στην καλύτερη κατανόηση του πώς και γιατί λειτουργούν οι πολιτικές. Αυτή η προσέγγιση επιτρέπει τη συνεχή βελτίωση των πολιτικών και διασφαλίζει την επιτυχία τους (Bloyce, et al, 2009:20-21).

2.1.4. Συμμετοχή και απόσπαση

Ενδιαφέρον έχει η θεώρηση του Ellias που εστιάζει στη σχέση μεταξύ της ανθρώπινης κατανόησης και των αξιών. Η προσέγγισή του αναδεικνύει την ισορροπία μεταξύ συναισθηματικής εμπλοκής και απόσπασης στην ανθρώπινη συμπεριφορά, αντιστοιχώντας την στην αδιαμφισβήτητη κυριαρχία των μεταβαλλόμενων αξιών στο χρόνο. Η προσέγγιση του Elias αντιμετωπίζει το θέμα της ανθρώπινης γνώσης και της σχέσης της με τις αξίες με έναν ισορροπημένο και πολυδιάστατο τρόπο. Και υποστηρίζει ότι, η διαδικασία της γνώσης δεν είναι απλώς αντικειμενική ή υποκειμενική, αλλά αποτελεί μια δυναμική αλληλεπίδραση μεταξύ συναισθηματικής συμμετοχής και απόσπασης. (Murphy, et al., 2000:94)

Ο Elias υπογράμμισε τη σημασία της διατήρησης δύο ρόλων από μέρους των ερευνητών: αυτόν του συμμετέχοντος που ερωτά και αναζητά ενώ παραμένει ανεξάρτητος, και αυτόν του επαγγελματία που επιβεβαιώνει την κυριαρχία της έρευνάς τους. Η κατανόηση της

πραγματικότητας της ζωής των ανθρώπων που εμπλέκονται σε πολιτικές διαδικασίες απαιτεί την ανάπτυξη μιας περισσότερο πραγματικο-προσανατολισμένης γνώσης μέσω της έρευνας. Σε αυτό το πλαίσιο, προτείνεται μια «παράκαμψη μέσω αποσύνδεσης», όπου οι ερευνητές διατηρούν τις απόψεις τους υπό έλεγχο για τη δημιουργία εξηγήσεων της κοινωνικής ζωής που είναι λιγότερο μυθολογικές και περισσότερο πραγματικό-προσανατολισμένες. Αυτή η προσέγγιση αναδεικνύει τη σημασία της ανάπτυξης μιας σχετικά αποστασιοποιημένης κατανόησης των κοινωνικών διαδικασιών και των αντιλήψεων που τις διαμορφώνουν, ώστε να επιτευχθεί μια πιο ρεαλιστική και επιστημονική κατανόηση της κοινωνικής πραγματικότητας. Duffell (2019:51-53)

Η διττή μου ιδιότητα ως ερευνήτρια και μέλος της ομάδας έθεσε αρκετές προκλήσεις. Από τη μία πλευρά, έπρεπε να διατηρώ την αντικειμενικότητά μου, εξασφαλίζοντας ότι οι παρατηρήσεις και οι αναλύσεις μου δεν επηρεάζονταν από προσωπικές σχέσεις ή υποκειμενικές απόψεις. Αυτό απαιτούσε συνεχή αυτοπαρατήρηση και επαγρύπνηση, ώστε να παραμένω ανεπηρέαστη από τις καθημερινές αλληλεπιδράσεις με τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας. Από την άλλη πλευρά, η ενεργή συμμετοχή μου στην ομάδα με έθετε σε θέση να κατανοώ βαθύτερα τις εσωτερικές δυναμικές και τις ανάγκες της ομάδας, κάτι που ήταν πολύτιμο για την έρευνά μου. Ωστόσο, αυτός ο ρόλος δημιουργούσε τη δυσκολία της διατήρησης ισορροπίας μεταξύ της εμπλοκής και της αποστασιοποίησης. Επειδή οι δικές μου αντιλήψεις και φιλοσοφίες συνδέονται με βαθιές προδιαθέσεις και συνήθειες για να μπορέσω να αποστασιοποιηθώ και να διασφαλίσω ότι η συμμετοχή μου δεν θα με καθιστούσε απόλυτα εμπλεκόμενη άντλησα στοιχεία και συμπεράσματα από τρεις διπλωματικές εργασίες που ερευνούσαν τον αθλητισμό στον Δήμο, με διαφορετικές προοπτικές, τη συγκριτική μελέτη της Τύμη (2018) για τα προγράμματα «Άθληση για Όλους, την έρευνα της Αναγνωστοπούλου για την βελτίωση και διαχείριση ποιότητας υπηρεσιών σε δημοτικές αθλητικές δομές και την έρευνα του Ταουκίδη (2022) για την κοινωνική ευθύνη στον ερασιτεχνικό αθλητισμό του Δήμου. Η ανάγκη για διατήρηση αυτής της ισορροπίας έκανε την έρευνά μου εξαιρετικά απαιτητική, καθώς απαιτούσε συνειδητή προσπάθεια για να διαχωρίσω τις προσωπικές μου εμπειρίες από τις ερευνητικές μου παρατηρήσεις.

2.2. Τοπική Αυτοδιοίκηση- Αθλητική Πολιτική-Πρόγραμμα «Άθληση για Όλους»

2.2.1. Τοπική Αυτοδιοίκηση

Η «Τοπική Αυτοδιοίκηση», είναι αρμόδια για τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων, όπως ορίζεται από το άρθρο 102 του Συντάγματος (Φ.Ε.Κ. 211/Α΄/24.12.2019).

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι ένα σύστημα διοίκησης όπου η διαχείριση των τοπικών υποθέσεων εκχωρείται από το κράτος σε αυτοτελή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Αυτά τα πρόσωπα, γνωστά ως οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, ασκούν τη δημόσια διοίκηση στην περιοχή τους με τη συμμετοχή των κατοίκων και υπό την εποπτεία του κράτους. Σημαντικά χαρακτηριστικά της τοπικής αυτοδιοίκησης είναι η ύπαρξη οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ως εδαφικών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, η άμεση εκλογή των οργάνων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης από τους πολίτες, η αυτοτέλεια αυτών των οργανισμών στη λήψη αποφάσεων και στη διαχείριση των υποθέσεων τους, η κρατική εποπτεία για να διασφαλιστεί η νομιμότητα και η διαφάνεια στις διαδικασίες, η διαχείριση τοπικών υποθέσεων και ζητημάτων που αφορούν την κοινότητα από τους ίδιους τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης. Με αυτόν τον τρόπο, επιτυγχάνεται η καλύτερη προσαρμογή των αποφάσεων στις τοπικές ανάγκες και η ενεργή συμμετοχή των πολιτών στη διαμόρφωση και υλοποίηση πολιτικών. (Θεοδωρικάκος, 2011:10)

Στην Ελλάδα, οι θεσμοί της τοπικής αυτοδιοίκησης βελτιώνονται σταδιακά από τη δεκαετία του 1980, με περισσότερες λειτουργίες του κεντρικού κράτους να μεταβιβάζονται σε τοπικό επίπεδο, περιλαμβανομένης της κοινωνικής προστασίας. Το Σχέδιο Καλλικράτης (Ν.3852/2010) εισήγαγε σημαντικές μεταρρυθμίσεις στην τοπική αυτοδιοίκηση της Ελλάδας, εγκαθιδρύοντας την περιφερειακή αυτοδιοίκηση μέσω 13 Περιφερειακών Συμβουλίων και μειώνοντας τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου βαθμού σε 325. Οι νέοι δήμοι, που αναδεικνύονται ως κεντρικά σημεία για την τοπική πολιτική, απαιτούν κατάλληλη στελέχωση και δημοσιονομική υποστήριξη. Η μεταρρύθμιση στοχεύει στην αντιμετώπιση προηγούμενων δυσλειτουργιών και στην ενίσχυση της περιφέρειας ως κέντρο αναπτυξιακής διαδικασίας. Παράλληλα, προωθείται ο θεσμός της Αποκεντρωμένης Διοίκησης σε επτά περιφερειακά κέντρα υπό κρατικό έλεγχο (Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Πρόγραμμα «Καλλικράτης», 2014)

Μέχρι την ψήφιση του νόμου, υπήρχε ανησυχία για τους μικρούς και ανεπαρκώς χρηματοδοτούμενους δήμους και κοινότητες, οι οποίοι δυσκολεύονταν να επιλύσουν τα τοπικά τους προβλήματα. Ο νόμος επιδίωξε να μεταφέρει επαρκείς ανθρώπινους και οικονομικούς πόρους στις τοπικές αυτοδιοικήσεις, προκειμένου να ανταποκριθούν στις αυξημένες αρμοδιότητές τους. Ο νέος νόμος, εναρμονισμένος με το Σύνταγμα και τον Ευρωπαϊκό Χάρτη Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αναμόρφωσε τη διοικητική διαίρεση της Ελλάδας, μεταφέροντας νέες αρμοδιότητες στους δήμους και τις περιφέρειες που προηγουμένως ασκούσαν από τις νομαρχιακές υπηρεσίες. Στον τομέα της κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης, καθώς και στους τομείς της παιδείας, του πολιτισμού και του αθλητισμού εντάχθηκαν τα τελευταία έτη σειρά άμεσης άσκησης αρμοδιοτήτων που ενισχύουν σημαντικά την περιφερειακή και τοπική κοινωνική πολιτική. Με τον τρόπο αυτό διευρύνθηκε το πλαίσιο παρέμβασης των Δήμων της χώρας στην εφαρμογή πολιτικών κοινωνικής πρόνοιας, κατά τα πρότυπα των εθνικών συστημάτων κοινωνικής πρόνοιας χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. (<https://www.dianeosis.org/wp-content/uploads/2023/09/OTA.pdf>).

Σύμφωνα με το άρθρο 186 του Ν. 3852/2010, οι περιφέρειες στην Ελλάδα έχουν αρμοδιότητες στον τομέα του πολιτισμού και του αθλητισμού, όπως να συμμετέχουν σε πολιτιστικά και αθλητικά προγράμματα που διοργανώνονται τόσο από την ίδια την περιφέρεια όσο και από τους δήμους εντός των ορίων τους, να υλοποιούν αθλητικά προγράμματα σε συνεργασία με το Υπουργείο Πολιτισμού, τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, αθλητικούς συλλόγους, άλλους δήμους, και άλλους δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς και να ασκούν εποπτεία επί των Εθνικών Αθλητικών Κέντρων. Αυτές οι αρμοδιότητες επιτρέπουν στις περιφέρειες να παίζουν σημαντικό ρόλο στην προώθηση του πολιτισμού και του αθλητισμού, ενισχύοντας την τοπική ανάπτυξη και ευημερία. (Θεοδωρικάκος, 2011:11-12)

Με την αλλαγή της δημόσιας διοίκησης, για την αποκέντρωση, και την εφαρμογή του προγράμματος «Καλλικράτης» οι υπεύθυνοι αθλητικής υπηρεσίας κλήθηκαν να πάρουν πρωτοβουλίες για νέα προγράμματα και κυρίως για νέους πόρους χρηματοδότησης. Αυτό τους τοποθέτησε σε έναν διπλό ρόλο, αυτόν που παίρνει αποφάσεις και χαράσσει αθλητική πολιτική και σε αυτόν που βρίσκεται κοντά στον πολίτη και προσπαθεί να ικανοποιήσει τις ανάγκες του, δηλαδή αυτού που υλοποιεί. Έτσι οι υπεύθυνοι αναγκάστηκαν να έρθουν αντιμέτωποι με νέες συνθήκες εργασίας, που απαιτούσε

περισσότερη γραφειοκρατία, που προερχόταν από νέους κανόνες και νέες συνεργασίες (Ευρωπαϊκό πρόγραμμα- Εκπαιδευτικά). Ταυτόχρονα έπρεπε να ικανοποιήσουν τις νέες ανάγκες που δημιουργούταν στις νέες τοπικές συνθήκες, τις οποίες οι ίδιοι τις γνωρίζουν καλύτερα από όλους. Δηλαδή παράλληλα έπρεπε να λύσουν τοπικά αθλητικά ζητήματα σύμφωνα με τις επικρατούσα εθνική αθλητική πολιτική και την Ευρωπαϊκή Διάσταση για τον αθλητισμό.

2.2.2. Η έννοια της « Αθλητικής Πολιτικής»

Ο όρος «πολιτική» είναι συμπληρωματικός από την ελληνική έννοια της Πολιτείας και Κυβέρνησης. Οι γενικές αρχές της αθλητικής πολιτικής, όπως όλες οι πολιτικές, καθοδηγούν τη θέσπιση νόμων, τη διοικητική και εκτελεστική διακυβέρνηση του αθλητισμού, καθώς και πράξεις διακυβέρνησης σε διεθνείς και εσωτερικές υποθέσεις. (politics | Etymology of politics by etymonline, <https://www.greek-language.gr>) Γενικότερα μπορούμε να ορίσουμε την πολιτική ως ένα πλάνο δράσης και δήλωσης «ιδανικών» που προτείνεται από την κυβέρνηση, από ένα πολιτικό κόμμα ή από επιχειρήσεις. Η κρατική πολιτική εν συντομία περικλείεται στις πράξεις ή παραλήψεις της κυβέρνησης (κυβερνών κόμμα) (Ντούνης, 2015).

Η «Αθλητική Πολιτική» είναι ένα από τα κύρια πρακτικά μέσα παρέμβασης της κυβέρνησης στον αθλητισμό και ενδέχεται να είναι αποτέλεσμα συγκεκριμένων πολιτικών ιδεολογιών. Ωστόσο δεν ταυτίζεται πάντα με αυτές τις αντιλήψεις, ούτε είναι ακριβώς συνυφασμένη με τις φιλοσοφίες που τις υποστηρίζουν. Αν και οι πολιτικές προοπτικές διαφέρουν ριζικά πάνω στο αν η αθλητική πολιτική είναι ή θα πρέπει να είναι αντανάκλαση κάποιας υποκείμενης φιλοσοφίας, οι περισσότεροι συμφωνούν ότι η πολιτική πρέπει να είναι συνεπής, λογική και αποδεκτή από όσους έχουν την εξουσία να την αντιταχθούν. Ένα τελευταίο σημείο είναι ότι δεν υπάρχει επιλογή μεταξύ δεσμευμένων και ουδέτερων τρόπων παρέμβασης πολιτικής. Μια μη δεσμευτική πολιτική είναι αδύνατη. Αναζητώντας μια ηθικά ουδέτερη στάση ανάμεσα στις πολλές μορφές αθλητικής πολιτικής και λήψης αποφάσεων που επηρεάζουν τον κόσμο του αθλητισμού θα είναι μια μάταιη προσπάθεια. (Jarvie, 2006:11)

Στο σύγχρονο τοπίο της πολιτικής ανάλυσης, όπως υποστηρίζει ο Houlihan, (2010), η σημασία της ιστορίας δεν μπορεί να παραβλεφθεί, ακόμα και σε τομείς που παρουσιάζουν

σχετικά πρόσφατο κυβερνητικό ενδιαφέρον, όπως ο αθλητισμός. Κάθε προσπάθεια χάραξης πολιτικής διευκολύνεται, μεσολαβείτε και περιορίζεται από το ιστορικό πλαίσιο εντός του οποίου λαμβάνει χώρα. Ιδιαίτερη σημασία έχει ο προσδιορισμός των διαθέσεων της πολιτικής που βρίσκονται στη βαθιά δομή μιας κοινωνίας και περιλαμβάνουν στάσεις απέναντι στον ρόλο του κράτους, τη σχέση μεταξύ κράτους και ατόμου και τη σχέση μεταξύ γενεών και φύλων, που αργούν να αλλάξουν και συνεχίζουν να διαμορφώνουν όλες τις πτυχές της δημόσιας πολιτικής, συμπεριλαμβανομένης της αθλητικής ανάπτυξης. (Houlihan, 2010:5-6)

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση το πρώτο κείμενο που έθεσε τα θεμέλια μιας κοινής Ευρωπαϊκής πολιτικής, για τον αθλητισμό, είναι το ψήφισμα του «Ευρωπαϊκού Καταστατικού για τον Αθλητισμό για όλους» (Ευρωπαϊκός Χάρτης Αθλητισμού για Όλους), του Συμβουλίου των Υπουργών Αθλητισμού των κρατών μελών το 1975 (ανθεωρημένος 2021). Η ιδέα της ενιαίας πολιτικής για τον αθλητισμό ενισχύθηκε με την Λευκή Βίβλο το 2007 για τον αθλητισμό και με το Σχέδιο δράσης «Pierre de Coubertin» για τον στρατηγικό σχεδιασμό των δράσεων. Η Ευρωπαϊκή Ένωση απέκτησε αρμοδιότητες για παρεμβάσεις στον αθλητισμό με την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισαβόνας, τον Δεκέμβριο του 2009. Με το άρθρο 165 της Συνθήκης, ο αθλητισμός εξετάζεται ως ένας ιδιαίτερος τομέας πολιτικής εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, παρά το γεγονός ότι οι σχετικές πολιτικές χαράσσονται κυρίως σε εθνικό επίπεδο. Μολονότι στις Συνθήκες δεν αναφέρονται συγκεκριμένες νομικές αρμοδιότητες για τον αθλητισμό, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει την υποχρέωση να συντονίζει, να υποστηρίζει και να συμπληρώνει τις δράσεις των κρατών μελών και σύμφωνα αυτό, να προάγει τις ευρωπαϊκές επιδιώξεις στον αθλητισμό, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητές του, τις δομές του που βασίζονται στον εθελοντισμό, και τον κοινωνικό και εκπαιδευτικό του ρόλο.
<https://www.europarl.europa.eu/factsheets/el/sheet/143/sport>

Η χάραξη ευρωπαϊκής πολιτικής για τον αθλητισμό αναπτύσσεται μέσω της συλλογικής συμμετοχής των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων, των κρατών μελών και των ομάδων συμφερόντων. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μέσω της Γενικής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης και Πολιτισμού, έχει την πρωταρχική ευθύνη για τη χάραξη πολιτικής στον τομέα του αθλητισμού, συντονίζοντας τις σχετικές δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και προωθώντας την πολιτική συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μέσω της Επιτροπής Πολιτισμού και Παιδείας, και το Συμβούλιο Υπουργών

της Ευρωπαϊκής Ένωσης συντονίζουν τις πολιτικές κατευθύνσεις και προτεραιότητες. Οι ομάδες συμφερόντων ασκούν σημαντική επιρροή στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, προωθώντας θέματα όπως η υγεία, η εκπαίδευση, η κοινωνική ένταξη και η καταπολέμηση του ντόπινγκ μέσω ομάδων εργασίας και συμβουλευτικών επιτροπών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Sakka & Chatzigianni, 2012).

Ο κοινωνικός και πολιτιστικός χαρακτήρας της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης εντοπίζεται από την σύνοδο κορυφής του Φοντενεμπλό το 1984, η Ευρωπαϊκή Ένωση προσπάθησε να προωθήσει την ιδέα μιας «Ευρώπης των λαών». Αυτό έγινε μέσω του αθλητισμού, με στόχο την ενίσχυση της κοινωνικής, πολιτιστικής και εκπαιδευτικής συνεργασίας με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί ένα αρχικό πλαίσιο πολιτικών για τον αθλητισμό, το οποίο δημιούργησε τις βάσεις για μελλοντικές εξελίξεις, όπως η απόφαση Bosman το 1995. Επίσης, οι πρώτες παρεμβάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης στράφηκαν σε ρυθμιστικές πολιτικές στον τομέα του αθλητισμού, χρησιμοποιώντας αρχές αυτορρύθμισης και ανταγωνισμού για να διορθώσει τις αδυναμίες και στρεβλώσεις της αγοράς. Η εμπορευματοποίηση του αθλητισμού δικαιολογεί αυτή την προσέγγιση, καθιστώντας τη ρύθμιση αναγκαία και προσανατολισμένη προς την κατεύθυνση της αγοράς. Το δικαίωμα³ που κατοχυρώνει την ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων, προσώπων, υπηρεσιών και κεφαλαίων εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτρέπει τον αθέμιτο ανταγωνισμό. Ο αθλητισμός, ως οικονομική δραστηριότητα, έπρεπε να συμμορφώνεται με τις σχετικές διατάξεις της ενιαίας αγοράς. Χωρίς νομική βάση για αυτόνομη πολιτική στον αθλητισμό, η Ευρωπαϊκή Ένωση περιοριζόταν στη διασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας των αθλητών και στην απαγόρευση διακρίσεων, ενώ οι εθνικές αθλητικές ομοσπονδίες καθόριζαν τους κανόνες. Επιπλέον, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης υποστήριζε ότι οι κανόνες που επιβάλλουν διακρίσεις παραβιάζουν το δικαίωμα αυτό. Αυτό το αρχικό πλαίσιο προανήγγειλε τη θεσμική αναγνώριση του αθλητισμού, η οποία καθιερώθηκε πλήρως με τη Συνθήκη της Λισαβόνας (Μυλώνερου , 2016:19-23).

3. Άρθρο 3 παράγραφος 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ)· Άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο α), άρθρα 20, 26 και 45-48 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ). <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/el/sheet/41/%CE%B5%CE%BB%CE%B5%CF%85%CE%B8%CE%B5%CF%81%CE%B7-%CE%BA%CF%85%CE%BA%CE%BB%CE%BF%CF%86%CE%BF%CF%81%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CF%89%CE%BD-%CE%B5%CF%81%CE%B3%CE%B1%CE%B6%CE%BF%CE%BC%CE%B5%CE%BD%CF%89%CE%BD>

Σε αυτό το πλαίσιο αναπτύχθηκε η «Ευρωπαϊκή Διάσταση στον Αθλητισμό», που ανακοινώθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τον Ιανουάριο του 2011. (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=celex:52011DC0012>). Αναγνωρίζοντας τον κυρίαρχο ρόλο του αθλητισμού, επιζητά την κοινωνική συνοχή και την πολιτισμική ένταξη στο εσωτερικό της, ως κοινότητα. Επενδύει σε προγράμματα⁴ που προωθούν τον αθλητισμό ως μέσο ενίσχυσης της υγείας, της ισότητας, της εκπαίδευσης και της κοινωνικής ένταξης, ενώ ταυτόχρονα καταβάλλει προσπάθειες για την καταπολέμηση της διαφθοράς και της εμπορευματοποίησης στον χώρο του αθλητισμού. Οι πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης στοχεύουν στη βελτίωση της διακυβέρνησης στον αθλητισμό, προωθώντας την διαφάνεια και την υπευθυνότητα στις αθλητικές οργανώσεις. Επιπλέον, ενθαρρύνει τη συνεργασία μεταξύ των κρατών-μελών για την αντιμετώπιση κοινών προκλήσεων, όπως η χειραγώγηση αγώνων και το ντόπινγκ. Μέσα από αυτές τις πρωτοβουλίες, η Ευρωπαϊκή Ένωση φαίνεται να ενισχύει τον κοινωνικό και πολιτισμικό ρόλο του αθλητισμού ως εργαλείου κοινωνικής αλλαγής και διεθνούς συμφιλίωσης, προωθώντας τις αξίες για την κοινωνική συνοχή και την δημιουργία της κοινοτικής ταυτότητας. (<https://www.europarl.europa.eu/factsheets/el/sheet/143/sport>).

2.2.3. Το Πρόγραμμα «Αθληση για Όλους» στην Ευρώπη

Οι ευρωπαϊκές χώρες ανέπτυξαν μια αξιοσημείωτα ενεργή κυβερνητική πολιτική όσον αφορά τον αθλητισμό και τη σωματική δραστηριότητα. Ένας σημαντικός στόχος αυτής της πολιτικής ήταν να εμπνεύσει όσο το δυνατόν περισσότερους πολίτες να ασχοληθούν με την αθλητική δράση και να συμμετάσχουν σε σωματικές δραστηριότητες. Στην Ευρώπη, η ιδέα του «Αθλητισμού για όλους» διαμορφώθηκε το 1966 στο Συμβούλιο της Ευρώπης, προκειμένου να προωθήσει την κοινωνική και πολιτισμική ανάπτυξη, μέσα από

4. Τον Σεπτέμβριο του 2015, ξεκίνησε η Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Αθλητισμού (EWOS) με στόχο την προώθηση του αθλητισμού και της σωματικής άσκησης σε ολόκληρη την Ευρώπη σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, προκειμένου να παροτρύνει τους ευρωπαίους πολίτες να οικοδομήσουν έναν καλύτερο και υγιεινότερο τρόπο ζωής. Επίσης, το πρόγραμμα δράσεων, Erasmus+, στα πεδία της εκπαίδευσης, της κατάρτισης, της νεολαίας και του αθλητισμού ξεκίνησε την περίοδο 2013-2020 ενώ το τρέχον πρόγραμμα για την περίοδο 2021-2027 διαθέτει το 1,9 % του συνολικού προϋπολογισμού του στον αθλητισμό. Τέλος, απονέμει βραβεία BeActive, HealthyLifestyle4All και BeInclusive για καινοτόμες ιδέες και πρωτοβουλίες που αναπτύχθηκαν στην Ευρώπη από άτομα ή οργανώσεις για την προώθηση του αθλητισμού και των σωματικών δραστηριοτήτων. Προωθούν επίσης την «εξάλειψη των κοινωνικών φραγμών» μέσω του αθλητισμού, προκειμένου να ενώσουν τους ανθρώπους και να συμβάλουν στη δημιουργία ενός αισθήματος ευρωπαϊκής ταυτότητας. (<https://www.europarl.europa.eu/factsheets/el/sheet/143/sport>)

την θετική επίδραση του αθλητισμού σε όλους τους πολίτες. Ένα χρόνο αργότερα η Νορβηγία ήταν η πρώτη ευρωπαϊκή χώρα που οργάνωσε μια μεγάλης κλίμακας εθνική εκστρατεία «Άθληση για Όλους». Το Βέλγιο επίσης ξεκίνησε πολλές εκστρατείες ψυχαγωγικού αθλητισμού στις αρχές της δεκαετίας του εβδομήντα (Van Tuycokom, & Scheerder, 2010).

Στα σύγχρονα κράτη πρόνοιας η (μη) υγιής συμπεριφορά συνδέεται άμεσα με το επίπεδο των δαπανών δημόσιας υγειονομικής περίθαλψης. Η παχυσαρκία μεταξύ των μελών της κοινότητας σήμερα σημαίνει αύξηση των δαπανών για τη θεραπεία του ανθυγιεινού τρόπου ζωής αύριο. Η κοινωνία έχει συμφέρον από υγιείς πολίτες. Έτσι, οι δημόσιοι αθλητικοί οργανισμοί διαχειρίζονται ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών αθλητισμού και αναψυχής. Τέτοιες πολιτικές προαγωγής της υγείας χαρακτηρίζονται επίσης πολιτική μαζικού αθλητισμού, πολιτική ερασιτεχνικού αθλητισμού ή σωματικές δραστηριότητες που βελτιώνουν την υγεία (HEPA). Η δαπάνη δημόσιου χρήματος για την εφαρμογή πολιτικών μαζικού αθλητισμού αποφέρει δύο βασικά οφέλη: Σε ατομικό επίπεδο, οι σωματικές δραστηριότητες έχουν άμεσες θετικές επιπτώσεις στην υγεία. Η συμμετοχή στον αθλητισμό οδηγεί περαιτέρω σε θετική κοινωνική αλληλεπίδραση μεταξύ των ατόμων. Οι οργανισμοί του δημόσιου τομέα σχεδιάζουν και εφαρμόζουν προγράμματα «Άθλησης για Όλους» διαδραματίζουν έτσι σημαντικό ρόλο στην προώθηση της δημόσιας υγείας και της κοινωνικής συνοχής μεταξύ των μελών της κοινότητας. Η προώθηση ενός υγιεινού τρόπου ζωής μεταξύ των μελών της κοινότητας με την παροχή εύκολης πρόσβασης σε αθλητικές εγκαταστάσεις υπήρξε μια παραδοσιακή λειτουργία των πολιτικών αθλητισμού για όλους (Jaekel, 2017).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

Η Αθλητική Πολιτική στην Ελλάδα

3.1. Γενική Γραμματεία Αθλητισμού

Στην Ελλάδα το ρυθμιστικό πλαίσιο του αθλητισμού και οι υποχρεώσεις του κράτους καθορίζονται από το σύνταγμα. Το άρθρο 16 του Συντάγματος της Ελλάδος αναφέρει ότι ο αθλητισμός τελεί υπό την προστασία και την ανώτατη εποπτεία του Κράτους. Επιπλέον, το Κράτος επιχορηγεί και ελέγχει τις ενώσεις των αθλητικών σωματείων κάθε είδους, όπως νόμος ορίζει. (Λατινόπουλος, 2017).

Η ανώτατη κρατική αρχή για τον αθλητισμό με νομοθετικό πλαίσιο⁵ για τη λειτουργία και τις ειδικές αρμοδιότητές του είναι η Γενική Γραμματεία Αθλητισμού η οποία υπάγεται στην δικαιοδοσία του Υπουργείου Πολιτισμού.⁶ Ο ρόλος του Υπουργείου στον αθλητισμό είναι υποστηρικτικός χωρίς άμεση εμπλοκή στον σχεδιασμό της ανάπτυξης του αθλητισμού. Σύμφωνα με το Προεδρικό Διάταγμα 77/1985 «αρμοδιότητα της είναι ο εθνικός εκτελεστικός σχεδιασμός για τον αθλητισμό και η συνολική ευθύνη για όλα τα θέματα που αφορούν την πρόοδο, την οργάνωση και τη λειτουργία του αθλητισμού στη χώρα μας». Ως διοικητικό όργανο, στόχος του είναι η οικονομική και οργανωτική στήριξη των αθλητικών φορέων, συμβάλλοντας στη διαμόρφωση και εφαρμογή της εθνικής αθλητικής πολιτικής. Την εφαρμογή των πολιτικών και προγραμμάτων που σχετίζονται με τον αθλητισμό εποπτεύεται από ένα όργανο της Βουλής των Ελλήνων, τη Μόνιμη Επιτροπή Παιδείας. Ο αθλητικός στην Ελλάδα θεσμοθετήθηκε σε νομική βάση το 1999 «Ερασιτεχνικός και Επαγγελματικός Αθλητισμός και άλλες ρυθμίσεις»⁷ και έκτοτε τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε πολλές φορές. Η Γενική Γραμματεία Αθλητισμού ρυθμίζει θέματα αγωνιστικού και επαγγελματικού αθλητισμού και είναι υπεύθυνη για την προβολή, υποστήριξης και ανάπτυξη των προγραμμάτων «Αθλησης για Όλους», για την προγράμματα Αναπτυξιακού αθλητισμού και τις διεθνείς σχέσεις. Επίσης στην ευθύνη της είναι τα τεχνικά αθλητικά έργα και οι υποδομές αθλητισμού. Τέλος είναι υποχρέωση της η

5. Ν.Δ. 3769/1957 «Εξωσχολικός Αθλητισμός»

6. Έχει ενταχθεί σε διάφορα υπουργεία όπως Υγείας-Πολιτισμού- Παιδείας και θρησκευμάτων-Τουρισμού. Στην συγκεκριμένη χρονική περίοδο που εξετάζουμε ήταν στην δικαιοδοσία του Υπουργείου Υγείας και στην συνέχεια του Υπουργείου Πολιτισμού

7. Ν. 2725/1999 «Ερασιτεχνικός και Επαγγελματικός Αθλητισμός και άλλες ρυθμίσεις»

οικονομική υποστήριξη του τομέα του αθλητισμού (Λεκάκης, Ν. 2021:59-61). Η Γενική Γραμματεία Αθλητισμού συνεργάζεται, μεταξύ άλλων, με την εθνική Ολυμπιακή Επιτροπή, τις εθνικές ομοσπονδίες, τους αθλητικούς συλλόγους, τις τοπικές αρχές και άλλους αθλητικούς θεσμούς όπως το Εθνικό Συμβούλιο Καταπολέμησης ντόπινγκ και τη Μόνιμη Επιτροπή για την Καταπολέμηση της Βίας (<https://gga.gov.gr>).

Ο τομέας αθλητισμού που αφορά την παρούσα εργασία είναι τα προγράμματα τα προγράμματα μαζικού αθλητισμού, για τα οποία είναι υπεύθυνη είναι η Διεύθυνση «Αθλησης για Όλους, Προβολής, Ανάπτυξης Αθλητισμού, Επιστημονικής Υποστήριξης και Διεθνών Σχέσεων». Οι επιχειρησιακοί στόχοι της Διεύθυνσης περιλαμβάνουν την οργάνωση, υλοποίηση, παρακολούθηση και υποστήριξη των Προγραμμάτων Αθλησης για Όλους και Αναπτυξιακού Αθλητισμού σε πανελλήνιο επίπεδο. Επιδιώκουν την υποστήριξη και ανάπτυξη του αθλητικού τουρισμού και εναλλακτικών δραστηριοτήτων άθλησης, άσκησης και αναψυχής, καθώς και των φορέων που τις υλοποιούν. Προωθούν τη διάδοση της δια βίου άθλησης και υγιεινής διατροφής, τη διαχείριση χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων και τη διαμόρφωση πολιτικών για την απλούστευση και σύντμηση των διοικητικών διαδικασιών της υπηρεσίας. Επίσης, δίνουν έμφαση στην παρακολούθηση, τον προγραμματισμό και τη βέλτιστη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού. Η Διεύθυνση προωθεί τις διεθνείς αθλητικές σχέσεις της χώρας, διασυνδέεται με παγκόσμιους και ευρωπαϊκούς αθλητικούς οργανισμούς και θεσμούς, και επιδιώκει την προώθηση και προβολή του αθλητισμού στην Ελλάδα και διεθνώς. Τέλος, επιβλέπει την τήρηση του Εθνικού Μητρώου Αθλητικών Φορέων Αθλησης για Όλους και Εναλλακτικού Αθλητισμού όπως και την επιστημονική υποστήριξη του αθλητισμού εν γένει. Επίσης μέρος της Διεύθυνσης αποτελεί το Τμήμα Σχεδιασμού, Παρακολούθησης και Έλεγχου Προγραμμάτων Αθλησης για Όλους είναι αρμόδιο για την κατάρτιση και αναμόρφωση του Οργανωτικού Πλαισίου λειτουργίας των Προγραμμάτων, καθώς και την παρακολούθηση υλοποίησης των εγκεκριμένων κάθε φορά προγραμμάτων. Είναι η υπηρεσία που συνεργάζεται άμεσα με τους φορείς υλοποίησης των προγραμμάτων. (<https://gga.gov.gr/gga/163-gga/dioikitikes-yphresies/geniki-diefthhnsh-organosis-athlitismou/dieythnsh-athlhsh-gia-olous/476-diefthnsi-athlisis-olous-provolis>).

3.2. Το πρόγραμμα «Άθληση για Όλους» στην Ελλάδα

Η φιλοσοφία των προγραμμάτων Άθληση για όλους όπως αποτυπώνεται στο οργανωτικό πλαίσιο της Γενικής γραμματείας Αθλητισμού ΦΕΚ 461/14/02/2020.

«Η δια βίου άθληση αποτελεί μια από τις βασικές συνιστώσες για την ποιοτική διαχείριση και ουσιαστική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου του πολίτη, λαμβάνοντας υπόψη το σύγχρονο τρόπο ζωής και τα αποτελέσματα των ερευνών για τη θετική επίδραση της άσκησης στην υγεία και στην ψυχοκοινωνική κατάσταση του Ατόμου».

Η Άθληση για Όλους παρουσιάζεται στη σχετική βιβλιογραφία ως ένα εξελισσόμενο κίνημα που διαδραματίζει δραστηριότητες τόσο σε ατομικό επίπεδο όσο και σε ομαδικό επίπεδο. Περιλαμβάνει τόσο την ατομική όσο και την ομαδική άσκηση-άθληση, ενώ συντονίζει και οργανώνει δράσεις σε εθνικό, διακρατικό και εθελοντικό επίπεδο. Αν και δεν υπάρχει σαφής ορισμός της στη βιβλιογραφία, συμφώνα με τον Θεοδωρικάκο (2011), «η “Άσκηση-Άθληση για Όλους” πρέπει να παρέχει τις κατάλληλες συνθήκες σε όσο το δυνατό μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού ώστε αυτό να ασκείται συστηματικά είτε μέσω αθλημάτων είτε μέσω διάφορων σωματικών δραστηριοτήτων στο πλαίσιο των ατομικών δυνατοτήτων των ασκουμένων». Οι δράσεις του ορίζονται βάσει τριών κύριων παραμέτρων, οι βιολογικές και ιατρικές, κοινωνικές και ανθρωπιστικές. Το κίνημα Άθληση για Όλους πράγματι αντιπροσωπεύει έναν πολυδιάστατο και δυναμικό κοινωνικό φορέα με έμφαση στον αθλητισμό, ο οποίος επιδρά τόσο στην εθνική όσο και στη διεθνή σκηνή. Η ιδεολογική του ταυτότητα προσαρμόζεται στις κοινωνικές συνθήκες και τους πολιτικούς συσχετισμούς κάθε εποχής, ενώ συνδέεται με άλλα κινήματα και οργανώσεις παγκοσμίως. Η στήριξη του από επιστημονικούς φορείς και η μεγάλη του απήχηση στην κοινωνία τον καθιστούν σημαντικό παράγοντα στη διαμόρφωση της πολιτικής και των κοινωνικών πρακτικών. Επιπλέον, η διατήρηση ενός δικτύου επικοινωνίας τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο, σε συνδυασμό με τον ανθρωποκεντρικό του χαρακτήρα, τον κρατά πάντα στην επικαιρότητα και του παρέχει τη δυνατότητα να επηρεάζει τις εξελίξεις τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο. (Θεοδωρικάκος, 2011:13-15)

Από τις αρχές της δεκαετίας του '80, η ιδέα της συμμετοχής στον αθλητισμό μέσω της Τοπικής Αυτοδιοίκησης άρχισε να θεμελιώνεται στην Ελλάδα. Πριν από αυτήν την περίοδο, οι Ο.Τ.Α. επικεντρώνονταν κυρίως στη διεκδίκηση και συντήρηση αθλητικών χώρων, χωρίς όμως να έχουν θεσμικό πλαίσιο για τη συμμετοχή τους στον αθλητισμό.

Σταδιακά, οι Ο.Τ.Α. άρχισαν να αποκτούν ρόλο στην ανάπτυξη του αθλητισμού, σε συνεργασία με το κράτος και τους συλλόγους. Η ανάπτυξη του Μαζικού Αθλητισμού στην Ελλάδα ξεκίνησε με τη διοργάνωση αθλητικών προγραμμάτων από το Υπουργείο Νεότητας, Γυμναστικής και Αθλητισμού (Υ.Ν.Γ.Α.) σε συνεργασία με τους δήμους και τις κοινότητες. Αυτά τα προγράμματα επικεντρώθηκαν στην εξυπηρέτηση όλων των ηλικιακών ομάδων του πληθυσμού, με στόχο επίσης την ενεργή συμμετοχή ορισμένων πληθυσμιακών ομάδων. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση απέδειξε ότι διαθέτει τις δυνατότητες και τη θέληση να ασκήσει τοπική αθλητική πολιτική, ενισχύοντας τον θεσμό της και κερδίζοντας την εμπιστοσύνη των δημοτών. Η ανταπόκρισή της στο κάλεσμα της κυβέρνησης για την ανάπτυξη του μαζικού αθλητισμού συνέβαλε στην κατοχύρωση της φυσιογνωμίας της και στην εμπέδωση της πίστης των πολιτών σε αυτήν. (Θεοδωρικάκος, 2011:91-103)

Η Ελλάδα έχει ωφεληθεί σημαντικά από τη διεθνή εμπειρία στο κίνημα της Άθλησης για Όλους (ΆγΟ), ιδιαίτερα λόγω της καθυστερημένης της ανάπτυξης στον τομέα του μαζικού αθλητισμού σε σύγκριση με άλλες χώρες. Η ιδιαιτερότητα της ελληνικής περίπτωσης έγκειται σε διάφορα πολιτικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά: ένα ισχυρό κομμουνιστικό κόμμα στην τοπική αυτοδιοίκηση, μια σοσιαλιστική κυβέρνηση την περίοδο 1981-1989, και μια οικονομία ελεύθερης αγοράς, ενώ η χώρα βρισκόταν σε ένα παγκόσμιο περιβάλλον που διαιρείτο ανάμεσα στον ανατολικό σοσιαλιστικό και τον δυτικό καπιταλιστικό κόσμο. Αυτό οδήγησε σε μια μοναδική ανάπτυξη στον τομέα του μαζικού αθλητισμού στην Ελλάδα, όπου συνδυάστηκαν επιρροές από το αγγλικό αθλητικό σύστημα, που βασιζόταν στις τοπικές κοινωνίες μέσω της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, και από το σοβιετικό μοντέλο, όπου η κεντρική εξουσία καθοδηγούσε τη διαδικασία, απευθυνόμενη σε όλο τον λαό. Στην Ελλάδα, η Τοπική Αυτοδιοίκηση παραμένει ο κύριος πάροχος δυνατοτήτων μαζικού αθλητισμού, επηρεαζόμενη ταυτόχρονα από φιλελεύθερους παράγοντες που καθορίζουν τις παραμέτρους ανάπτυξης των ελληνικών προγραμμάτων. Έτσι, μέρος της εθνικής πολιτικής για την Άθληση για Όλους ακολουθεί τις οδηγίες του κινήματος και τις κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στην έναρξη της νέας χιλιετίας οι νέες πολιτικές, κοινωνικές και οικονομικές ανάγκες έφεραν αλλαγές στην οργάνωση και στην δομή των προγραμμάτων «Άθληση για Όλους». Η σύζευξη κρατικής και ιδιωτικής χρηματοδότησης, καθώς και ο εθελοντισμός, προκύπτουν ως απαραίτητες προσαρμογές στις σύγχρονες τοπικές κοινωνίες. Σύγχρονα κοινωνικά ζητήματα όπως η

υγεία, η εκπαίδευση, η κοινωνική ένταξη, η φτώχεια και η κλιματική αλλαγή συνδέονται με τον αθλητισμό. (Θεοδωρικάκος, 2011:113-117, 195)

Σήμερα, τα Προγράμματα «Άθληση για Όλους» των Οργανισμών Τοπικής αυτοδιοίκησης απευθύνονται σε όλους τους δημότες, ανεξαρτήτως ηλικίας ή κοινωνικής ομάδας. Προσφέρουν ένα πλούσιο εύρος αθλητικών δραστηριοτήτων, καλύπτοντας τις ανάγκες των τοπικών κοινοτήτων. Μέσω αυτών των προγραμμάτων, οι τοπικές αθλητικές υπηρεσίες προάγουν την άθληση και τη σωματική δραστηριότητα, ενισχύοντας τη συνολική υγεία και ευεξία του πληθυσμού. Ωστόσο, η οικονομική κρίση στην Ελλάδα και η πανδημία covid-19 έφεραν περιορισμό της χρηματοδότησης και περικοπή των προγραμμάτων.

Η πολιτεία φαίνεται να υποστηρίζει τον θεσμό. τον Νοέμβριο του 2023 Ο αναπληρωτής Υπουργός Αθλητισμού, Γ. Βρούτσης, στη συνάντησή του με τον πρόεδρο της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ), εξέφρασε την ισχυρή βούληση οι δύο πλευρές να συνεργαστούν για την επανεκκίνηση των Προγραμμάτων Άθλησης για Όλους. Και υποστηρίζει ότι:

«Αξιακά το θέμα της επανεκκίνησης των προγραμμάτων της Άθλησης για Όλους βρίσκεται ψηλά στην ατζέντα μας, καθώς είναι σημαντικό να εμπεδωθεί μία αθλητική κουλτούρα στο σύνολο του πληθυσμού, από την οποία θα προκύψουν σημαντικά οφέλη». (<https://gga.gov.gr/grafeio-tupou/deltia-tupou/3907-7-11-2023>). Ίσως με άλλη μορφή «Άθλησης για Όλους» που ανταποκρίνεται περισσότερο με την Ευρωπαϊκή διάσταση.

Ο Γενικός Γραμματέας Αθλητισμού Γ. Μαυρωτάς στη διάσκεψη που συμμετείχε τον Μαρτίο του 2024 των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναφέρθηκε στη σπουδαιότητα ενίσχυσης της «μη οργανωμένης άθλησης» στην πυραμίδα του αθλητισμού. Και την χαρακτήρισε ως «ένα απαραίτητο συμπλήρωμα στην οργανωμένη άθληση, ιδίως σε μια εποχή που ο καθιστικός τρόπος ζωής διογκώνεται ανησυχητικά (ιδιαίτερα στις νέες γενιές)» και συνέχισε «Τα συνεχώς αυξανόμενα ποσοστά παχυσαρκίας στην Ελλάδα μας ωθούν, ως Πολιτεία, να παράσχουμε στην κοινωνία δυνατότητες άσκησης και εκτός του σωματειακού πλαισίου (*non club based*)»

Κατά την εισήγησή του στην πρώτη θεματική της Διάσκεψης, ο ΓΓΑ εστιάζοντας στις ενέργειες της Πολιτείας, για την ενίσχυση των τοπικών αθλητικών γεγονότων που διοργανώνονται έξω από το πλαίσιο Ομοσπονδίας, με παραχώρηση αιγίδας και

επιχορήγησης, με διάθεση χώρων και εξοπλισμού για ελεύθερη άθληση και τέλος με τη δημιουργία συνεργειών μεταξύ των Ομοσπονδιών και των μη οργανωμένων αθλητικών εγχειρημάτων (<https://gga.gov.gr/grafeio-tupou/deltia-tupou/4000-2024-03-13-12-12-29>).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

Ο Αθλητισμός στο Δήμο Κορδελιού – Ευόσμου: Αθλητικοί Σύλλογοι και Αθλητικές Υποδομές

4.1. Γνωριμία με τον Δήμο Κορδελιού – Ευόσμου

Ο δήμος Κορδελιού – Ευόσμου (στο εξής, για τις ανάγκες της έρευνας θα αναφέρεται ως Δήμος) ανήκει στην περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας και δημιουργήθηκε από την συνένωση των δήμων Ευόσμου και Κορδελιού με την εφαρμογή του νόμου «Καλλικράτης» (ΦΕΚ 3852/2010). Ο νόμος Ν. 3852/2010 «Νέα αρχιτεκτονική για την αναμόρφωση της αυτοδιοίκησης και του κράτους», ο οποίος σε πλήρη ισχύ τέθηκε 1/1/2011 και στοχεύει στην διοικητική μεταρρύθμιση της Ελλάδας. Έτσι καθορίστηκαν εκ νέου τα όρια των αυτοδιοικητικών μονάδων, ο τρόπος εκλογής τους καθώς και οι αρμοδιότητές τους. (Κουβοπούλου, 2019:19)

Η περιοχή του Δήμου Κορδελιού – Ευόσμου βρίσκεται βορειοδυτικά του πολεοδομικού συγκροτήματος της Θεσσαλονίκης με έκταση περίπου δεκατεσσάρων χιλιάδων (14.000) στρεμμάτων κοντά στην δυτική είσοδο της πόλης. Ενώ διέρχονται απ' αυτόν οι βασικές αρτηρίες-οδικοί άξονες: οδός Μοναστηρίου, (εσωτερική) Περιφερειακή Οδός και Εγνατία Οδός.(www.kordelio-enosmos.gr) Αποτελεί πλέον έναν από τους μεγαλύτερους σε έκταση δήμους στο πολεοδομικό συγκρότημα της Θεσσαλονίκης και τον δεύτερο σε πληθυσμό δήμο στην βόρεια Ελλάδα. Ο πληθυσμός του από 101.753 απογεγραμμένους κατοίκους το 2011 έφτασε τους 105.426 το 2021 σημειώνοντας αύξηση 3.673 κατοίκων, σύμφωνα με τα προσωρινά αποτελέσματα της τελευταίας απογραφής του 2021 (https://elstat-outsourcers.statistics.gr/Census2022_GR.pdf).

Η ύπαρξη οικισμού εντός των ορίων χρονολογείται από τον 17ο αιώνα (Χαρμάνκιοϊ). Πυρήνας του ελληνικού οικισμού αποτελούσε η εκκλησία του Αγίου Αθανασίου η οποία χρονολογείται από το 1819. Μετά τις γεωπολιτικές ανακατατάξεις στα τέλη του 19ου με τις αρχές του 20ου ο οικισμός υπήρξε χώρος υποδοχής ελλήνων προσφύγων από την Ανατολή. Ο πληθυσμός του συνέχισε να αυξάνεται στην δεκαετία του 1950 εξαιτίας της αστικοποίησης και της εσωτερικής μετανάστευσης. Στην δεκαετία του 1980 υποδέχθηκε πολιτικούς πρόσφυγες (Τσεχοσλοβακία, Βουλγαρία κ.λπ.) και ομογενείς από τις

Δημοκρατίες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης και τη Β. Ήπειρο σε μικρότερο βαθμό (αρχές δεκαετίας 1990). (www.kordelio-evosmos.gr)

Τα τελευταία είκοσι χρόνια η περιοχή παρουσίασε ραγδαία οικιστική ανάπτυξη όπου δημιουργήθηκαν νεόδημοι οικισμοί (Νέα Πολιτεία και Άνω Νέα Πολιτεία) εγγύς της Εσωτερικής Περιφερειακής οδού. Η εύκολη προσβασιμότητα στην πόλη σε συνδυασμό με τις προσιτές τιμές αγοράς ή ενοικίασης των ακινήτων προσέλκυσαν πολλά νέα ζευγάρια από περιοχές της Θεσσαλονίκης και από όλη τη Β. Ελλάδα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αξιοποίησης των εκτάσεων, ανάπτυξης και αναβάθμισης της περιοχής είναι η οδός Αντώνη Τρίτση που βρίσκεται στα όρια του οικισμού με Εσωτερική Περιφερειακή οδό (από τον κόμβο της Ηλιούπολης μέχρι τον κόμβο της Μαιάνδρου). Χάρη στις παρεμβάσεις αρχικά και στα έργα που υλοποίησε ο δήμος, συμπεριλήφθηκε στην «Αθλητική Γειτονιά» και έχει μετατραπεί σε σημείο αθλητικής αναψυχής και περιπάτου (Δριστέλας, 2019:197-199).

Σε έρευνα της Katsavounidou & Voutsas (2021) για τις στάσεις των γονέων για την ανεξάρτητη κινητικότητα των παιδιών στον Δήμο, διαπιστώθηκε ότι ο δήμος αυξήθηκε πληθυσμιακά μεταξύ 2001 και 2011 με ρυθμό 31%, και ήταν ο δεύτερος μεγαλύτερος ρυθμός ανάπτυξης μεταξύ των πόλεων της χώρας και όσον αφορά τα δημογραφικά στοιχεία ηλικίας Το Κορδελιό-Ενόςμους είναι επίσης η δεύτερη «νεαρότερη» πόλη της χώρας. Σύμφωνα με την Απογραφή 2011, η ηλικιακή ομάδα 0-14 ετών αντιπροσωπεύει το 19% του συνολικού πληθυσμού, μειώνοντας έτσι και τη διάμεση ηλικία των κατοίκων είναι τα 35,9 έτη, ενώ η εθνική διάμεση ηλικία είναι τα 41,9 έτη. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι σε αστικές πόλεις, όπως το Κορδελιό-Ενόςμους, αν και υπάρχει εγγύτητα στην πρόσβαση στα σχολεία («πόλεις των 15 λεπτών»), συχνά φυσικές συνθήκες είναι δυσμενείς για περπάτημα ή ποδήλατο, οδηγώντας έτσι σε περιττή χρήση ιδιωτικών αυτοκινήτων. Η έρευνα αποτύπωσε πολύ ξεκάθαρα τα φυσικά χαρακτηριστικά του αστικού περιβάλλοντος (πυκνός αστικός ιστός, έλλειψη ανοιχτών χώρων και κακή σχεδίαση των υποδομών των πεζών) δυστυχώς συνδυάζονται με αντικοινωνική και απειλητική για τη ζωή συμπεριφορά των οδηγών. Η παράνομη συμπεριφορά οδηγών, όπως η παράνομη στάθμευση σε πεζοδρόμια, η παραβίαση ορίων ταχύτητας και η παραβίαση των δικαιωμάτων των πεζών, καθιστούν το αστικό περιβάλλον μη ασφαλές και μη φιλικό για τα παιδιά, υποχρεώνοντας τους γονείς να τους συνοδεύουν στο σχολείο

με τα πόδια ή να τους κυκλοφορούν με αυτοκίνητο. Προτείνουν σχέδια βελτίωσης των υποδομών παράλληλα με μέτρα που σχετίζονται με συμπεριφορά των οδηγών.

Σήμερα το Κορδελιό-Ευόσμος είναι ένας καθαρά αστικός δήμος όπου η ανεργία, η έλλειψη χώρων στάθμευσης και η ρύπανση από τις γειτνιάζουσες βαριές βιομηχανίες είναι τα σημαντικότερα προβλήματα που ταλαιπωρούν τους κατοίκους του. Στα πλεονεκτήματά του όμως συγκαταλέγονται ο χαμηλός δείκτης πληθυσμιακής γήρανσης, η θέση του και η διαπολιτισμική κοινωνία του (www.kordelio-evosmos.gr).

4.2. Τα Αθλητικά Σωματεία του Δήμου Κορδελιού- Ευόσμου

Τα εγγεγραμμένα στο μητρώο της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού αθλητικά σωματεία⁸ καθώς και το άθλημα που δραστηριοποιούνται παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα.

Για το άθλημα του Ποδοσφαίρου δραστηριοποιούνται οι παρακάτω σύλλογοι (Πίνακας 1):

Ποδόσφαιρο
Αθλητική Ένωση Ευόσμου
Αθλητικός Γυμναστικός Σύλλογος Ντίνος Κούης
Αθλητικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Δόξα Ελπίδας
Αθλητικός και Πολιτιστικός Σύλλογος Αίας Ευόσμου
Αθλητικός Όμιλος Πρωτέας Ευόσμου
Αθλητικός Ποδοσφαιρικός Όμιλος Έλευθεριακός
Αθλητικός Σύλλογος Ακαδημία Αίολος Ευόσμου 2014
Αθλητικός Σύλλογος Νέα Πολιτεία Ευόσμου
Αθλητικός Σύλλογος Οδυσσεύς Νέου Κορδελιού
Αθλητικός Σύλλογος Ουράνιοι
Γυμναστικός Σύλλογος Εθνικός Ευόσμου
Κανονιέρηδες

⁸ Τα στοιχεία για τα αθλητικά σωματεία του δήμου αντλήθηκαν από την ιστοσελίδα https://www.kordelio-evosmos.gr/citizen_service/athlitika-somateia-dimou-kordeliou-evosmou/

Μορφωτικός Αθλητικός Σύλλογος Μακεδών Ευόσμου
Ποδοσφαιρικός Σύλλογος Παναθηναϊκός Θεσσαλονίκης
Προοδευτικός Μορφωτικός Αθλητικός Σύλλογος Αγροτικός Αστέρης Ευόσμου Θεσσαλονίκης
Αθλητικό Σωματείο Όλυμπος Ελευθέριου Κορδελιού Ευόσμου

Πίνακας 2

Για το άθλημα της Καλαθοσφαίρισης δραστηριοποιούνται οι παρακάτω σύλλογοι (Πίνακας 2):

Καλαθοσφαίριση
Αθλητικός και Πολιτιστικός Σύλλογος Αίας Ευόσμου
Αθλητικός Σύλλογος Καλαθοσφαίρισης Ευόσμου Αστέρης Κουκλουτζά
Αθλητικός Σύλλογος Πρωτεύς Θεσσαλονίκης
Ακαδημία ΔΕΚΑ
Εθνικός Καλαθοσφαιρικός Σύλλογος Κορδελιού- Ευόσμου
Μαύρα Πρόβατα Ευόσμου

Πίνακας 3

Για το άθλημα της Πετοσφαίρισης δραστηριοποιούνται οι παρακάτω σύλλογοι (Πίνακας 3):

Πετοσφαίριση
Αθλητικός και Πολιτιστικός Σύλλογος Αίας Ευόσμου
Ακαδημία Βόλβη Όλυμπος Κορδελιού - Ευόσμου
Ακαδημία ΔΕΚΑ

Πίνακας 4

Για τα ατομικά αθλήματα δραστηριοποιούνται οι παρακάτω σύλλογοι (Πίνακας 4):

Αντισφαίριση	Όμιλος Αντισφαίρισης Ευόσμου Θεσσαλονίκης
	Γυμναστικός Σύλλογος Ελευθερίου Κορδελιού οι Αργοναύτες
TKD ITF	Αθλητικός όμιλος Ευόσμου Σπάρτακος

	Αθλητικός σύλλογος Άτλας Θεσσαλονίκης
	Αθλητικός σύλλογος φίλιππος-Αλέξανδρος Θεσσαλονίκης
	Αθλητικός όμιλος Νέας Πολιτείας Σπάρτακος
	Αθλητικός σύλλογος Tae Kwon Do Καλλιπατεΐρα
	Αθλητικός σύλλογος Tae Kwon Do Ευόσμου
TKD WTF	Αθλητικός σύλλογος Tae Kwon Do Καλλιπατεΐρα
	Αθλητικός σύλλογος Tae Kwon Do Ευόσμου
	Αθλητικό σωματείο Tae Kwon Do, Χουαράνγκ Μαχητές
	Αθλητικός πολιτιστικός Σύλλογος Περσέας Θεσσαλονίκης
	Αθλητικός Σύλλογος Tae Kwon Do ασπίς Ευόσμου
	Αθλητικός Σύλλογος Tae Kwon Do B. Ελλάδος
	Αθλητικός Πολιτιστικός Σύλλογος Ακριτών Τόλμη
	Αθλητικός Σύλλογος Μακεδόνες ελευθερίου Κορδελιού
Επιτραπέζια Αντισφαίριση	Αθλητικός και Πολιτιστικός Σύλλογος Αίας Ευόσμου
Ενόργανη & Ρυθμική Γυμναστική	Αθλητικός Σύλλογος Αστέρας Ελευθέρου – Κορδελιού
Κλασικός Αθλητισμός	Αθλητικός Πολιτιστικός Σύλλογος Πυγμή Ευόσμου
Ξιφασκία	Αθλητικός και Γυμναστικός Σύλλογος Ελευθέρου-Κορδελιού Θεσσαλονίκης Μέγας Αλέξανδρος
Καράτε	Γυμναστικός Αθλητικός Σύλλογος Καράτε Ελευθέρου- Κορδελιό
Γυμναστική για Όλους	Αθλητικός Σύλλογος Αστέρας Ελευθέρου – Κορδελιού
	Αθλητικός Σύλλογος Μακεδόνες Ελευθέρου Κορδελιού
Σωματική Διάπλαση & Φίτνες	Αθλητικός Σύλλογος Σωματοδομή-Άθλος
Παγκράτιο, Διεγκυστίνδα	Αθλητικός Σύλλογος Μικτών Μαχητικών Αθλημάτων ο Άγιος Γεώργιος
Πάλη	Γυμναστικός Όμιλος Ευόσμου Μακεδόνες

Πυγμαχία	Αθλητικός Πολιτιστικός Σύλλογος “Ευπάτωρ”
Σκοποβολή	Σύλλογος Καταδρομέων Βόρειου Ελλάδος
Ζατρίκιο Σκάκι	Σκακιστικός Σύλλογος Δήμου Κορδελιού - Ευόσμου
Αγωνιστική Αλιεία	Φίλαθλοι Αλιευτικών Ρίψεων Τίμαρχος
Μηχανοκίνητος Αθλητισμός (Αυτοκίνητο), Μοτοσυκλέτα	Λέσχη Ντράκστερ Οδηγών Ελλάδος (ΛΕ.Ν.Ο.Ε.)

Πίνακας 5

4.3. Οι αθλητικοί χώροι του Δήμου Κορδελιού-Ευόσμου

Οι αθλητικοί χώροι του Δήμου αναφέρονται παρακάτω⁹:

Κλειστές αθλητικές εγκαταστάσεις

- Δημοτικό Αθλητικό Κέντρο (ΔΑΚ) Δ.Ε. Ευόσμου «Βούλα Πατουλίδου»
- Το Προπονητήριο Ενόργανης & Ρυθμικής οδού Κολοκοτρώνη
- Κλειστό Γυμναστήριο 2ου Γυμνασίου Δ.Ε. Ευόσμου
- Κλειστό Γυμναστήριο 5ου & 8ου Δημοτικού Σχολείου Δ.Ε. Ευόσμου
- Αίθουσα 2ου-3ου Δημοτικού Σχολείου Ελευθερίου Κορδελιού
- Κλειστό Γυμναστήριο 25ης Μαρτίου, Δ.Ε. Ελευθερίου Κορδελιού
- Κλειστό Γυμναστήριο Παπάγου, Δ.Ε. Ελευθερίου Κορδελιού
- Κλειστό Γυμναστήριο 11ου Δημοτικού Σχολείου Δ.Ε. Ευόσμου

Ανοιχτές εγκαταστάσεις

- Αθλητικό Πάρκο Ευόσμου (Πρώην στρατόπεδο Παπακυριαζή)
- Προπονητήριο Ποδοσφαίρου 25ης Μαρτίου Δ.Ε. Ευόσμου
- Προπονητήριο Ποδοσφαίρου Νυμφαίου Δ.Ε. Ευόσμου
- Γήπεδο Ποδοσφαίρου Ελπίδας (Πειραϊκής Πατραϊκής)
- Γήπεδα Τένις Κ. Καραμανλή, Δ.Ε. Ελευθερίου Κορδελιού
- Γήπεδο Ποδοσφαίρου Σιατίστης, Δ.Ε. Ελευθερίου Κορδελιού

9. Τα στοιχεία για τους αθλητικούς χώρους αντλήθηκαν από την ιστοσελίδα του Δήμου https://www.kordelio-evosmos.gr/cat_citizen_service/athlitismos/athlitikes-ypodomes/

- Προπονητήριο Διαλογής, Δ.Ε. Ελευθέριου Κορδελιού

Όλες οι ανοιχτές αθλητικές εγκαταστάσεις έχουν περίφραξη και ηλεκτροφωτισμό. Κατά τις πρωινές ώρες ή τις απογευματινές ώρες, που δεν χρησιμοποιούνται από τους συλλόγους και τα Σαββατοκύριακα, διατίθενται για ελεύθερη χρήση από τους δημότες (ώρες κοινού).

Πέρα από τους οργανωμένους χώρους άθλησης, υπάρχουν και υπαίθριοι χώροι ελεύθερης άσκησης:

- Πάρκο Τρίτση στην Νέα Πολιτεία Εύοσμου, τρία υπαίθρια γυμναστήρια και διαδρομές για πεζοπορία και ποδηλασία
- Πάρκο Μουσών, υπαίθρια γυμναστήρια
- Ανοιχτό γήπεδο Μπάσκετ Νυμφαίου Δ.Ε. Εύοσμου
- Ποδηλατικό πάρκο στο τέρμα της οδού Α. Τρίτση με Θάλειας και Μουσών
- Κριεζώτου πάρκο Εύοσμος, γήπεδο μπάσκετ
- Γήπεδο Κερκίδος Εύοσμος, γήπεδο μπάσκετ
- Πάρκο Ελπίδας Εύοσμος, γήπεδο μπάσκετ
- Πάρκο πρόσκοπων Εύοσμος, γήπεδο μπάσκετ
- Πάρκο Κων. Καραμανλή Ελευθέριο Κορδελιό, γήπεδο μπάσκετ
- Πάρκο Σμύρνης Ελευθέριο Κορδελιό, γήπεδο μπάσκετ
- Πάρκο Φιλλίπου Ελευθέριο Κορδελιό, γήπεδο μπάσκετ
- Πάρκο Κυκλοφοριακής Αγωγής

4.4. Τα γυμναστήρια που χρησιμοποιούνται για τα προγράμματα «Άθληση για Όλους»

Στην δημοτική ενότητα του Εύοσμου, χρησιμοποιούνται τρία κεντρικά γυμναστήρια για την υλοποίηση των δημοτικών αθλητικών προγραμμάτων.

Το Προπονητήριο Ενόργανης & Ρυθμικής γυμναστικής της οδού Κολοκοτρώνη

Το κτίριο κατασκευάστηκε το 2009, είναι ιδιοκτησίας του δήμου, εμβαδού 1.000 περίπου m² και βρίσκεται στη συμβολή των οδών Κολοκοτρώνη και Γ. Τσαλή¹⁰. Το δημοτικό γυμναστήριο στεγάζει το «προπονητήριο» ενόργανης και ρυθμικής γυμναστικής, καθώς και χώρους γυμναστικής αθλούμενων όλων των ηλικιών, για την πραγματοποίηση των δημοτικών προγραμμάτων μαζικού αθλητισμού. Το σύστημα κατασκευής του συγκεκριμένου κτιρίου μπορεί να θεωρηθεί ως ένα από τα πιο λιγιστά σε όλη την χώρα, σχετικά με τη λειτουργία δράσεων μαζικού αθλητισμού, ως τοπική αυτοδιοίκηση. Οι δράσεις που υλοποιούνται καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα αθλημάτων (ενόργανη, ρυθμική, μπαλέτο, μοντέρνους χορούς, προγράμματα ενδυνάμωσης, αεροβική και ορθοσωμική γυμναστική, άθληση ατόμων με χρόνιες παθήσεις, pilates, yoga, κ.α.), για όλες τις ηλικιακές ομάδες, από την προσχολική (3,5 χρόνων), έως την Τρίτη ηλικία καθώς και άτομα με Αναπηρία. Στο ισόγειο του κτιρίου υπάρχει υποδοχή-γραμματεία, αίθουσα ρυθμικής γυμναστικής, αίθουσα ενόργανης γυμναστικής, αποδυτήρια ανδρών και γυναικών και κοινόχρηστοι χώροι αναμονής. Στον ίδιο χώρο υλοποιείται εκπαιδευτικό πρόγραμμα του δήμου τις πρωινές ώρες. Στον ημιώροφο υπάρχει κυλικείο και το γραφείο διοίκησης. Ο πρώτος όροφος αποτελείται από δύο αίθουσες γυμναστικής ενηλίκων (αεροβικής γυμναστικής και fitness-ενδυνάμωσης οργάνων γυμναστικής), αποδυτήρια Ανδρών και Γυναικών, σάουνα και κοινόχρηστους χώρους. Στον δεύτερο όροφο υπάρχει η αίθουσα χορού, αποδυτήρια Ανδρών και Γυναικών, ιατρείο και κοινόχρηστοι χώροι. Στο ίδιο όροφο στεγάζονται και τα γραφεία της Αθλητικής Υπηρεσίας. Στο εξής, για τις ανάγκες της έρευνας, θα αναφέρεται ως γυμναστήριο Κολοκοτρώνη.

Το Δημοτικό Αθλητικό Κέντρο Ευόσμου

Η μελέτη του όλου έργου έγινε το 1987, από ερευνητική ομάδα της Πολυτεχνικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Είναι ένα μοντέρνο οικοδόμημα και πρότυπο κατασκευής, αφού αποτελεί έργο πιλότο της Γ.Γ.Α. καθώς σχεδιάστηκε χωρίς καπνοδόχο. Αξίζει να σημειωθεί ότι το Δ.Α.Κ. Ευόσμου είναι ο πρώτος και μοναδικός δημόσιος χώρος στην Ελλάδα που χρησιμοποίησε την ηλιακή ενέργεια. Η μελέτη και η κατασκευή του γυμναστηρίου είχε στόχο τη δυνατότητα αξιοποίησης της ηλιακής ενέργειας για τη θέρμανση του συγκροτήματος, με πλήρη υποκατάσταση της απαιτούμενης για θέρμανση της συμβατικής ενέργειας. Το Δημοτικό Αθλητικό Κέντρο

10. Προϋπολογισμός του έργου 1.400.000 €, περίπου. Δημοπρατήθηκε στα τέλη του 2002, από «Ελλάδα 2004» (440.000€), το αναπτυξιακό πρόγραμμα «ΘΗΣΕΑΣ» (500.000 €), και το υπόλοιπο ποσό από ίδιους πόρους (ΣΑΤΑ).

Ευόσμου βρίσκεται στην συμβολή των οδών Γοργοποτάμου 3 & Εθνικής Αντίστασης 75. Η αθλητική εγκατάσταση¹¹ διαθέτει στο εσωτερικό χώρο κλειστή σάλα αθλοπαιδιών (Μπάσκετ, Βόλεϊ, Χαντ-μπολ), αίθουσα μυϊκής ενδυνάμωσης (Fitness), αίθουσα γυμναστικής (ενόργανη, ρυθμική, μοντέρνος χορός, TKD και τμήματα ενηλίκων αεροβική, ορθοσωμική, yoga, trx και μυϊκής ενδυνάμωσης). Στον εξωτερικό χώρο υπάρχουν υπαίθρια και καλλισθενικά όργανα γυμναστικής, ένα μικρό αμφιθέατρο 60 θέσεων και κλειστός χώρος στάθμευσης 10 θέσεων. Στην αθλητική εγκατάσταση φιλοξενούνται πλήθος εκδηλώσεων (αθλητικές και μη), αγωνιστική δραστηριότητα των σωματείων που φιλοξενεί, τμήματα από τα Προγράμματα Άθληση για Όλους (Π.Α.γ.Ο.), εκπαιδευτικά προγράμματα, καθώς και το πρόγραμμα «Καλοκαιρινές Αθλοπαιδιές» του δήμου. (Στο εξής, για τις ανάγκες της έρευνας θα αναφέρεται ως ΔΑΚ Ευόσμου)

Το Γυμναστήριο Πολιτιστικού Κέντρου Ευόσμου

Το κτίριο του Πολιτιστικού Κέντρου Ευόσμου βρίσκεται κεντρικά, στην οδό Μεγάλου Αλεξάνδρου 57. Η αίθουσα γυμναστικής και χορού που βρίσκεται στον 2ο ορόφου χρησιμοποιείται από το Δήμο για τα προγράμματα «Άθληση για όλους» (μπαλέτο, μουσικοκινητική αγωγή, TKD, ορθοσωμικής, θεραπευτικής γυμναστικής κ.α.) και έχει δύο αποδυτήρια. Στο εξής θα αναφέρεται (στο εξής, για τις ανάγκες της έρευνας θα αναφέρεται ως Πολιτιστικό Ευόσμου).

Περιφερειακά Γυμναστήρια

Εκτός από τα κεντρικά γυμναστήρια χρησιμοποιούνται και περιφερειακά γυμναστήρια δημοτικών σχολείων τις απογευματινές ώρες. Για την δημοτική ενότητα Ευόσμου, το κλειστό γυμναστήριο 5ου - 8ου Δημοτικού Σχολείου Ευόσμου, βρίσκεται στην οδό Ολυμπιάδος και διαθέτει αίθουσα πολλαπλών χρήσεων αθλοπαιδιών. Πραγματοποιήθηκαν προγράμματα ενόργανης, και ρυθμικής γυμναστικής, mini-τένις κ.α.). Το κλειστό γυμναστήριο 11ου Δημοτικού Σχολείου Ευόσμου, βρίσκεται στην οδό Καραολή και Δημητρίου 219, αποτελείται από μία αίθουσα γυμναστικής πολλαπλών χρήσεων. Έχουν υλοποιηθεί παιδικά και εφηβικά προγράμματα (ρυθμικής γυμναστικής, μουσικοκινητικής αγωγής, ακαδημιών) άλλα και ενηλίκων (ορθοσωμική γυμναστική). Το τμήμα της πετοσφαίρισης εξακολουθεί να υφίσταται μέχρι σήμερα. Για τις ανάγκες της

11. Το Δ.Α.Κ. Ευόσμου στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Προγράμματος “PROMO YMC(H)A” έγιναν ήπιες αισθητικές επεμβάσεις για την ανακαίνιση των εσωτερικών και των εξωτερικών χώρων

έρευνας θα αναφερόμαστε ως Γήπεδο Πετοσφαίρισης. Το γυμναστήριο 13ου Δημοτικού Σχολείου Ενόςμου, βρίσκεται στην συμβολή των οδών Εθνικής Αντίστασης και Πρωτομαγιάς διαθέτει αίθουσα γυμναστικής πολλαπλών χρήσεων και φιλοξενεί προγράμματα ρυθμικής γυμναστικής, ενόργανης γυμναστικής, μουσικοκινητική αγωγή κ.α.

Τον πρώτο χρόνο της έρευνας χρησιμοποιήθηκαν για τα προγράμματα «Άθλησης για Όλους» επίσης τα γυμναστήρια των 9ου-12ου, 10ου-17ου και 22ου Δημοτικών Σχολείων Ενόςμου. Σε αυτούς του χώρους υλοποιήθηκαν τμήματα προσχολικής, παιδικής και εφηβικής ηλικίας (ρυθμική γυμναστική, ενόργανη γυμναστική, μουσικοκινητική αγωγή κ.α.). Επιπλέον χρησιμοποιούνται αίθουσες του Β΄ Κ.Α.Π.Η, του Γ΄ Κ.Α.Π.Η, του Δ΄ Κ.Α.Π.Η και αίθουσα γυμναστικής του κτιρίου της Κοινωνικής Υπηρεσίας του δήμου στην οδό Μαβίλη. Σε αυτά υλοποιήθηκαν τμήματα παιδικά, ενηλίκων, Γ΄ ηλικίας και ειδικών ομάδων πληθυσμού. Στο εξής, για τις ανάγκες της έρευνας όλα τα γυμναστήρια των δημοτικών σχολείων, η αίθουσα γυμναστικής στην Μαβίλη και όλες οι αίθουσες των Κ.Α.Π.Η θα αναφέρονται ως Περιφερειακά γυμναστήρια. Στην έρευνα για τα προγράμματα της Γ΄ ηλικίας οι αίθουσες γυμναστικής θα αναφέρονται ξεχωριστά.

Για την δημοτική ενότητα Ελευθερίου Κορδελιού το κλειστό γυμναστήριο 25ης Μαρτίου το οποίο βρίσκεται στο σχολικό συγκρότημα του 2ου Γυμνασίου - 2ου Λυκείου Κορδελιού χρησιμοποιήθηκε για αθλητικά προγράμματα του δήμου από το 2011-2017 και 2020 και 2021 υλοποιήθηκε το πρόγραμμα μικρής διάρκειας «Καλοκαιρινές Αθλοπαιδιές». Στο κλειστό Γυμναστήριο «Ζησίδης» στην οδό Παπάγου, το οποίο βρίσκεται στο σχολικό συγκρότημα του 1ου Γυμνασίου - 1ου Λυκείου Κορδελιού, έχουν πραγματοποιηθεί προγράμματα παιδικά εφηβικά και ενηλίκων από το 2011 έως το 2014 και το καλοκαίρι του 2022 φιλοξένησε το πρόγραμμα «Καλοκαιρινές Αθλοπαιδιές» για την Δημοτική Ενότητα του Ελευθερίου Κορδελιού. Το Πολιτιστικό Κέντρο Ελευθερίου Κορδελιού «Μελίνα Μερκούρη» βρίσκεται στην οδό Γερμανού Κραβαγγέλη 12 & Κατσαντώνη γωνία. Η αίθουσα γυμναστικής αξιοποιείται από το 2011 για προγράμματα ενηλίκων και Γ΄ ηλικίας ενώ μετά την ανακαίνιση του χώρου το 2018 μεταφέρθηκαν και όλα τα προγράμματα της προσχολικής, παιδικής και εφηβικής ηλικίας καθώς και προγράμματα ειδικών ομάδων πληθυσμού. Στο εξής, για τις ανάγκες της έρευνας όλα τα παραπάνω γυμναστήρια της Δημοτικής Ενότητας του Κορδελιού θα αναφέρονται ως Κορδελιό.

Όσο αφορά τους ανοικτούς αθλητικούς χώρους, δημοτικά αθλητικά προγράμματα υλοποιούνται στο Προπονητήριο Ποδοσφαίρου επί της 25ης Μαρτίου και στο Προπονητήριο Ποδοσφαίρου επί της Νυμφαίου (κάτωθεν της περιφερειακής οδού) για το άθλημα του ποδοσφαίρου. Και τα δύο διαθέτουν ένα γήπεδο ποδοσφαίρου με πλαστικό τάπητα και δύο αποδυτήρια. Στο εξής θα αναφέρονται ως γήπεδα ποδοσφαίρου. Για το άθλημα της αντισφαίρισης τα προγράμματα πραγματοποιούνται στο Αθλητικό Πάρκο Ευόσμου (πρώην στρατόπεδο Παπακυριαζή) στην οδό Αριστοτέλους για την δημοτική ενότητα του Ευόσμου και στα Γήπεδα Τένις επί της Κ. Καραμανλή για την δημοτική ενότητα Κορδελιού.

Το Πρόγραμμα η «Αθλητική Γειτονιά»

Μετά την ολοκλήρωση της ανάπλασης της οδού Α. Τρίτση¹² και τη δημιουργία των υπαίθριων γυμναστηρίων με χρηματοδότηση από το Επιχειρησιακό πρόγραμμα Μακεδονίας Θράκης «Ε.Σ.Π.Α 2007-2013», δημιουργήθηκε η «Αθλητική γειτονιά» και οριοθετήθηκε με την τοποθέτηση πληροφοριακών πινακίδων για την ανάδειξη σημείων αθλητικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος μέσα από το διασυνοριακό πρόγραμμα «Interreg ΕΛΛΑΔΑ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ 2014-2020». Πιο συγκεκριμένα πρόκειται για την περιοχή που εκτείνεται μεταξύ του Δημοτικού Γυμναστηρίου Κολοκοτρώνη, του ΔΑΚ Ευόσμου, του πάρκου κυκλοφοριακής αγωγής, την περιπατητική διαδρομή επί της οδού Α. Τρίτση με τα 3 υπαίθρια γυμναστήρια, το γήπεδο ποδοσφαίρου και μπάσκειτ επί της οδού Νυμφαίου και τέλος το ποδηλατικό πάρκο στο τέρμα της οδού Α. Τρίτση με Θάλειας και Μουσών. «Στόχος της Διεύθυνσης Αθλητισμού & Πολιτισμού είναι η διαμόρφωση νέου πλαισίου αθλητικής συνείδησης με παράλληλη αναβάθμιση της ποιότητας της καθημερινότητάς των δημοτών, ακολουθώντας τις νέες τάσεις» όπως φαίνεται από τον απολογισμό 2014-2020. Η «Αθλητική γειτονιά» προσέλκυσε πλήθος κόσμου που δεν είχε στην κουλτούρα του το γυμναστήριο και έδωσε την ευκαιρία σε άτομα όλων των ηλικιών για την συμμετοχή τους σε σωματικές δραστηριότητες, χωρίς κανένα περιορισμό. Η «μη

12. Με την ανάπλαση των περιοχών Δ.Ε. Ευόσμου του Δήμου Κορδελιού-Ευόσμου στις γειτονιές 10-11-12 πράξεως εφαρμογής 33, στις γειτονιές 14-15 πράξεως εφαρμογής 37 και στις γειτονιές 9-13 πράξεως εφαρμογής 45 για την δημιουργία θεματικών πυρήνων Πρασίνου και Αναψυχής, δημιουργήθηκε ένα δίκτυο ποδηλατοδρόμων με αμφίδρομη κατεύθυνση πλάτους 2,00μ, το οποίο διέρχεται από τις οδούς: Θάλειας, Αγλαΐας, Μουσών, Ευφροσύνης, Νυμφαίου, Α. Τρίτση και Λεύκης. Στην συγκεκριμένη διαδρομή ο δημότης συναντάει δύο ποδηλατικούς σταθμούς ,με δυνατότητα αυτόματης διάθεσης ποδηλάτων, τρία εξοπλισμένα υπαίθρια γυμναστήρια και καταλήγει η διαδρομή στο Πάρκο Κυκλοφοριακής Αγωγής. Επίσης έχει χαραχθεί και σχεδιαστεί πίστα ανωμάλου εδάφους για ποδήλατα τύπου BMX στο τέλος ποδηλατοδιαδρομής ενώ στην αρχή βρίσκεται το Πάρκο Κυκλοφοριακής Αγωγής

οργανωμένη άθληση» βρίσκεται ψηλά στην πολιτική ατζέντα τόσο της ευρωπαϊκής όσο και της εθνικής αθλητικής πολιτικής. Οι ελεύθεροι εξωτερικοί χώροι που έχουν διαμορφωθεί προσφέρουν στους πολίτες την ελεύθερη επιλογή να τους χρησιμοποιήσουν όσο θέλουν, όποτε θέλουν, χωρίς κανένα περιορισμό ηλικιακό, χρονικό, οικονομικό, στα πλαίσια του ελεύθερου χρόνου ώστε να αποκτήσουν υγιεινότερες συνήθειες για μια καλύτερη ποιότητα ζωής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

Η Οργάνωση του Αθλητισμού στο Δήμο Κορδελιού – Ευόσμου

5.1. Η Οργανωτική δομή του Αθλητισμού στο Δήμο

Τα προγράμματα «Άθληση για Όλους» υλοποιούνται από την δεκαετία του 1980, δηλαδή από την πρώτη στιγμή που οργανώθηκαν από το κράτος. Αρχικά υπεύθυνο για την υλοποίησή τους ήταν το γραφείο αθλητισμού του δήμου και στην συνέχεια το Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), με την ονομασία «Δημοτικό Αθλητικό Κέντρο Ευόσμου». Το Δ.Α.Κ. Ευόσμου ιδρύθηκε το 1991 με την αριθ. 329/91 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου και εγκρίθηκε με την 13219/ 11-11-1991 απόφαση του Νομάρχη Θεσσαλονίκης και δημοσιεύθηκε η σύστασή του στο Φ.Ε.Κ, αριθμό 962, τεύχος δεύτερο, της 22/11/91. Το Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου είχε την ευθύνη για την διαχείριση και εποπτεία του Αθλητικού Κέντρου το οποίο θα περιγράψουμε παρακάτω.

Σε συνέχεια της διοικητικής μεταρρύθμισης καταργείται το Ν.Π.Δ.Δ. του «Δημοτικού Αθλητικού Κέντρου Ευόσμου» (ΦΕΚ 839/12-05-2011) στο οποίο υπηρετούν 15 Καθηγητές Φυσικής Αγωγής και ενσωματώνονται στο προσωπικό του τμήματος «Αθλητισμού και Νεολαίας» της Διεύθυνσης Διοικητικού, του Δήμου Ευόσμου. Οι δέκα είναι πλήρης απασχόλησης (40 ώρες/εβδομάδα), οι τρεις είναι 20ωρης εβδομαδιαίας απασχόλησης και δύο είναι 15ωρης εβδομαδιαίας απασχόλησης.

Το 2012 συστήνεται ο Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δήμου Κορδελιού-Ευόσμου (ΦΕΚ 1822/Β'/08-06-2012), όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει (ΦΕΚ 3416/τ.Β'/28-09-2017) & (ΦΕΚ:638/Β'/27-02-2019). Το τμήμα «Αθλητισμού και Νεολαίας» της Διεύθυνσης Διοικητικού του Δήμου Ευόσμου διαδέχεται η νέα Διεύθυνση Αθλητισμού & Πολιτισμού του Δήμου Κορδελιού - Ευόσμου.

Το 2016 μετατρέπεται το ωράριο των πέντε Καθηγητών Φυσικής Αγωγής μειωμένης απασχόλησης σε πλήρη απασχόληση (ΦΕΚ 2929/14-9-2016 τ. Β'). Το 2017 ενισχύεται το τακτικό προσωπικό της Διεύθυνσης με τη μετατροπή διαδοχικών συμβάσεων εξαρτημένης εργασίας, ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου σε σύμβαση εξαρτημένης εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, 6 Καθηγητών Φυσικής Αγωγής, στη ΔΗ.Κ.Ε.Κ.Ε., μετά από δικαστική απόφαση (Αύγουστος 2017) και στη συνέχεια

μετακίνησή τους στο Τμήμα Αθλητικής Ανάπτυξης του Δήμου Κορδελιού Ευόσμου (Ιανουάριος 2021)

5.2. Η Διεύθυνση Αθλητισμού και Πολιτισμού

Εικόνα 2 Το λογότυπο της Διεύθυνσης
Αθλητισμού και Πολιτισμού

Η Διεύθυνση Αθλητισμού και Πολιτισμού (στο εξής, για τις ανάγκες της έρευνας θα αναφέρεται ως Διεύθυνση) έχει την αρμοδιότητα να βελτιώσει την ποιότητα ζωής των πολιτών, να διαμορφώσει ένα αθλητικό και πολιτιστικό περιβάλλον και συνείδηση, να ενσωματώσει τον αθλητισμό και τον πολιτισμό σε μια ολοκληρωμένη παροχή πολυδιάστατων υπηρεσιών υψηλής ποιότητας, να συνεργαστεί με τους αντίστοιχους φορείς της πόλης για την προώθηση και διάδοση του αθλητισμού και του πολιτισμού.

Η Διεύθυνση διαιρείται στα εξής τμήματα: Αθλητικής Ανάπτυξης, Διαχείρισης Αθλητικών Χώρων, Σχεδιασμού Πολιτιστικών δραστηριοτήτων¹³. Για την Διεύθυνση έχει την ευθύνη ο προϊστάμενος-διευθυντής και για τα τμήματα οι προϊστάμενοι των τμημάτων. Επιπλέον, το τακτικό προσωπικό της Διεύθυνσης Αθλητισμού & Πολιτισμού του Δήμου, όπως αυτό διαμορφώθηκε¹⁴ μέχρι το 2022, αποτυπώνεται στο παρακάτω πίνακα (5) (μόνιμοι & ΙΔΑΧ υπάλληλοι).

13. Για το τμήμα Σχεδιασμού Πολιτιστικών δραστηριοτήτων δεν θα γίνει καμία αναφορά, αφού οι δράσεις του δεν συμπεριλαμβάνονται στην παρούσα εργασία.

14. Μετά από μετατροπές συμβάσεων (από ΙΔΟΧ σε ΙΔΑΧ) μετατάξεις ή μετακινήσεις σε άλλες υπηρεσίες

Ειδικότητα	Τμήμα Διαχείρισης Αθλητικών Χώρων	Τμήμα Αθλητικής Ανάπτυξης	Τμήμα Σχεδιασμού Πολιτιστικών Δραστηριοτήτων	Σύνολο
ΠΕ Καθηγητές Φυσικής Αγωγής	4	19	1	24
ΠΕ Διοικητικού		1	3	5
ΔΕ Διοικητικού			6	8
ΥΕ Καθαριότητας	2		2	4
ΥΕ Φυλάκων	4			4
ΥΕ Γενικών Καθηκόντων	2		1	3
ΥΕ Εργατών Κήπου	1		1	2
ΥΕ Φροντιστών	1			1
			ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	51

Πίνακας 6

5.2.1. Το Τμήμα Διαχείρισης Αθλητικών Χώρων

Το τμήμα Διαχείρισης Αθλητικών Χώρων είναι αρμόδιο για την δημιουργία κατάλληλων προϋποθέσεων για την αποτελεσματική λειτουργία αθλητικών εγκαταστάσεων άσκησης και αναψυχής ανοικτού και κλειστού χώρου, καθώς και για την καλή διαχείριση και χρήση του μηχανολογικού εξοπλισμού και αξιοποίηση του υλικού. Αυτό περιλαμβάνει δράσεις, μεταξύ άλλων, όπως την μέριμνα για την συντήρηση και διαχείριση αθλητικών εγκαταστάσεων (δημοτικά γυμναστήρια, αθλητικά κέντρα και δημοτικοί χώροι άθλησης), σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες του Δήμου (Τεχνική Υπηρεσία). Επίσης

συνεργάζεται άμεσα με τα αθλητικά σωματεία κατανομή χώρων, αδειοδοτήσεις, επιχορηγήσεις κ.α..

Ενδεικτικά αναφέρονται οι χρηματοδοτήσεις που εγκρίθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών με τα προγράμματα :

- «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ II» και πιο συγκεκριμένα «Βελτίωση και συντήρηση αθλητικών εγκαταστάσεων Δήμου Κορδελιού – Εύοσμου» με Προϋπολογισμό 878.000,3€ (Δημοπρατήθηκε τον Ιούνιο 2022) (Υπουργείο Εσωτερικών, ΑΠ 63488/01/10/2020)
- Α. Τρίτης «Βελτίωση αθλητικών χώρων και συντήρηση σχολικών μονάδων Δήμου Κορδελιού-Εύοσμου» με Προϋπολογισμό 1.807.200,00€ (ΑΜ 23/2021)¹⁵

5.2.2. Το Τμήμα Αθλητικής Ανάπτυξης

Το Τμήμα Αθλητικής Ανάπτυξης (στο εξής, για τις ανάγκες της έρευνας θα αναφέρεται ως Τμήμα) σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή αθλητικών πολιτικών, προγραμμάτων και δράσεων για την τοπική αθλητική ανάπτυξη και στις δύο δημοτικές ενότητες Δ.Ε. Εύοσμου και Δ.Ε. Κορδελιού. Επιπλέον καταγράφει τις ανάγκες, τα ενδιαφέροντα, τα αιτήματα και τις προτάσεις των πολιτών και των τοπικών φορέων με σκοπό την αναβάθμιση του Αθλητισμού. Συνεργάζεται με τη Δημοτική Επιχείρηση του Δήμου, στο πλαίσιο της οργάνωσης - διαχείρισης των Προγραμμάτων «Άθλησης για όλους» της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού. Επίσης συντονίζει τη λειτουργία και υλοποιεί δράσεις στις δημοτικές δομές και τα νομικά πρόσωπα, που εφαρμόζουν προγράμματα στον αθλητισμό. Τέλος σχεδιάζει και υλοποιεί υποστηρικτικές ενέργειες για την προώθηση των προγραμμάτων, εφαρμόζει καινοτόμα εκπαιδευτικά προγράμματα και φροντίζει για την προβολή τους. Έχει 19 καθηγητές Φυσικής Αγωγής τακτικό προσωπικό το οποίο συμπληρώνεται κάθε χρόνο με έκτακτο προσωπικό ορισμένου χρόνου (ωρομίσθιοι καθηγητές Φυσικής Αγωγής).

5.2.3. Οι Εργαζόμενοι του Τμήματος Αθλητικής Ανάπτυξης

Θα ήταν χρήσιμο να αναφερθούμε και στο προσωπικό του Τμήματος το οποίο στην συντριπτική πλειοψηφία του υπηρετεί στο Τμήμα πάνω από είκοσι χρόνια. Όπως

15. Αριθμός Μελέτης 23/2021 Απόσπασμα από το Πρακτικό 15/2024 της συνεδρίασης του Δημοτικού Συμβουλίου, Αριθμός Απόφασης 156/2024.

προαναφέραμε οι καθηγητές Φυσικής Αγωγής του Τμήματος που ανήκουν στο τακτικό προσωπικό, είναι 19. Οι δύο έχουν θέση ευθύνης, οι τρεις έχουν διοικητικές αρμοδιότητες και οι δεκατέσσερις είναι ενεργοί στα αθλητικά προγράμματα. Επίσης υπάρχει και ένας διοικητικός υπάλληλος με πτυχίο ΤΕΦΑΑ. Σχετικά με το φύλο οι 18 είναι γυναίκες και ένας είναι άντρας. Κάθε χρόνο το προσωπικό του Τμήματος ενισχύεται με έκτακτο προσωπικό από τα προγράμματα «Άθλησης για όλους» της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού. Το επίπεδο μόρφωσης των εργαζόμενων (ΙΔΑΧ & ΙΔΟΧ) είναι υψηλό, είναι όλοι πανεπιστημιακής εκπαίδευσης και αρκετοί είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών. Οι περισσότεροι από τους εργαζόμενους είναι πάνω από 30 ετών με το μεγαλύτερο ποσοστό να είναι και πάνω από 50 ετών, επίσης η συντριπτική πλειοψηφία των εργαζομένων στην υπηρεσία έχουν μεγάλη επαγγελματική εμπειρία και μεγάλη προϋπηρεσία στο Τμήμα ακόμα και οι συμβασιούχοι γυμναστές, κατά συνέπεια γνωρίζουν την λειτουργία της υπηρεσίας και έχουν παίξει σημαντικότατο ρόλο στην ανάπτυξη και εξέλιξή της (Αναγνωστοπούλου, 2020:106-110).

Θεωρούμε απαραίτητο να αναφερθούν και ορισμένα ακόμα στοιχεία που εξάγονται από την έρευνα για τη βελτίωση και διαχείριση ποιότητας υπηρεσιών του Τμήματος της Γ. Αναγνωστοπούλου το 2020 για να παρουσιάσουμε τις απόψεις και τις αντιλήψεις των εργαζομένων σχετικά με την λειτουργία της υπηρεσίας. Από την παραπάνω έρευνα διαπιστώνεται μια ανθρωποκεντρική προσέγγιση των εργαζομένων προς τους αθλούμενους. Προτεραιότητα των εργαζομένων είναι η «ενσυναίσθηση» προς τους αθλούμενους. Η ευγενική προσέγγιση με κατανόηση και προσωπικό ενδιαφέρον για τις ανάγκες των αθλουμένων, η φροντίδα για την ανάπτυξη ποικίλων και καινοτόμων προγραμμάτων για όλες τις ηλικίες, το ελκυστικό κόστος συμμετοχής και η εύκολη πρόσβαση στις αθλητικές εγκαταστάσεις είναι προτεραιότητες για τους εργαζόμενους. Ακολουθεί «ασφάλεια» και η «αξιοπιστία», οι εργαζόμενοι προσδοκούν η αθλητική υπηρεσία να παρέχει τις υπηρεσίες της με διαφάνεια, άμεσα και σωστά, χωρίς καθυστερήσεις, και να προσφέρει έγκυρη και ορθή ενημέρωση στους πολίτες. Επίσης, είναι σημαντικό για αυτούς να τηρούνται οι κανόνες ασφάλειας και υγιεινής και να υπάρχει η δυνατότητα παροχής πρώτων βοηθειών. Επιπλέον, για τους ίδιους ουσιαστικό ρόλο παίζει και η άποψη των αθλούμενων μέσω των προτάσεων και των παραπόνων τους.

Επιπρόσθετα, ιδιαίτερα σημαντικό είναι η δεκτικότητα και ο προσανατολισμός της Διοίκησης στην προαγωγή νέων ιδεών και καινοτομιών, όπως και η ενίσχυση συνεχούς

εκπαίδευσης και κατάρτισης του προσωπικού. Οι εργαζόμενοι λαμβάνουν συνεχή εκπαίδευση, είτε σε διοικητικό είτε σε αθλητικό επίπεδο, ανάλογα με τις αρμοδιότητές τους, καθώς και σε θέματα τεχνογνωσίας στον τομέα της πληροφορικής, διατηρώντας επαφή με τις εξελίξεις σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο και ανταγωνιστικό περιβάλλον. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα οι εργαζόμενοι να είναι σε θέση να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της αγοράς και να ακολουθούν τις νέες τάσεις.

Όσο αφορά τις αθλητικές εγκαταστάσεις θα πρέπει να πληρούν τις προϋποθέσεις της άνετης λειτουργίας της διατηρώντας ευχάριστο και καθαρό περιβάλλον, να είναι επαρκείς και να έχουν σύγχρονο αθλητικό και τεχνολογικό εξοπλισμό. Το αθλητικό υλικό βρίσκεται χαμηλά στις προσδοκίες των εργαζομένων. Φαίνεται, με τη γνώση και την εμπειρία που έχουν οι εργαζόμενοι, να κατανοούν τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει η υπηρεσία ως δημόσιος φορέας, ιδιαίτερα σε ζητήματα που αφορούν την επάρκεια και τη χρήση οικονομικών πόρων για αυτό και επενδύουν περισσότερο σε άλλες συνιστώσες.

5.3. Το έργο του και οι Δράσεις του Τμήματος Αθλητικής Ανάπτυξης

5.3.1. Το πρόγραμμα «Αθλησης για Όλους» στον Δήμο Κορδελιού-Ευόσμου (Π.Α.γ.Ο)

Διαχρονικά τα προγράμματα «Αθλησης για όλους»¹⁶, που επιχορηγούνται από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού¹⁷, είναι ένα σημαντικό κομμάτι της δραστηριότητας του τμήματος, λόγω του μεγάλου αριθμού τμημάτων που εγκρίνονται στην αξιολόγηση των προτάσεων του Δήμου και κατόπιν υλοποιούνται στις αθλητικές του εγκαταστάσεις. Στις εγκρίσεις των προγραμμάτων «Αθληση για όλους» ο Δήμος Κορδελιού Ευόσμου όλα τα χρόνια βρισκόταν στις πρώτες θέσεις σε πανελλήνιο επίπεδο, πιο συγκεκριμένα τα έτη 2016, 2017 και 2018 κατέχει την πρώτη θέση. (Τύμη, 2018)

16. Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να επισκεφτείτε τον σύνδεσμο https://www.youtube.com/watch?v=CW1SUqLnORE&ab_channel=%CE%94%CE%AE%CE%BC%CE%BF%CF%82%CE%9A%CE%BF%CF%81%CE%B4%CE%B5%CE%BB%CE%B9%CE%BF%CF%8D-%CE%95%CF%85%CF%8C%CF%83%CE%BC%CE%BF%CF%85

17. Το 2011-2012 η Ειδική Γραμματεία Διατροφής και Αθλησης, της Γενικής Διεύθυνσης Δημόσιας Υγείας και Ποιότητας Ζωής του υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ήταν αρμόδια για τα προγράμματα «Αθλησης για όλους». Στην συνέχεια την επίβλεψη των προγραμμάτων ανέλαβε η Γενική Γραμματεία Αθλητισμού του Υπουργείου Παιδείας & θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, από το 2013 και έπειτα Γενική Γραμματεία Αθλητισμού ανήκει στο Υπουργείου Αθλητισμού και Πολιτισμού.

Σύμφωνα με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου ο Δήμος Κορδελιού Ευόσμου είναι ο φορέας με το τμήμα Αθλητικής Ανάπτυξης να έχει την ευθύνη του φορέα για την οργάνωση, επίβλεψη, παρακολούθηση και η ΔΗ.Κ.Ε.Κ.Ε., ο φορέας υλοποίησης, είναι υπεύθυνη για την οικονομική και λογιστική διαχείριση καθώς και αποδέκτης της χρηματοδότησης. Επιπρόσθετα το τμήμα Αθλητικής Ανάπτυξης συντάσσει, εισηγείται, υλοποιεί, παρακολουθεί, αξιολογεί τα προγράμματα και τηρεί τις διαδικασίες προς τα αρμόδια κρατικά όργανα (Γενική Γραμματεία Αθλητισμού).

Τα Προγράμματα «Άθληση για όλους»¹⁸ καλύπτουν τις ανάγκες των δύο δημοτικών ενοτήτων, το πρόγραμμα άθλησης στους δημοτικούς παιδικούς σταθμούς και τα Κ.Α.Π.Η., καθώς και τη λειτουργία των προγραμμάτων Καρδιοπαθών–Νεφροπαθών, που γίνονται σε συνεργασία με το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (Εργαστήριο Αθλητιατρικής). Τα εγκεκριμένα προγράμματα μεγάλης διάρκειας, ο αριθμός ωρομίσθιων καθηγητών φυσικής αγωγής και οι ημερομηνίες έναρξης προγραμμάτων αποτυπώνονται στον παρακάτω πίνακα (6).

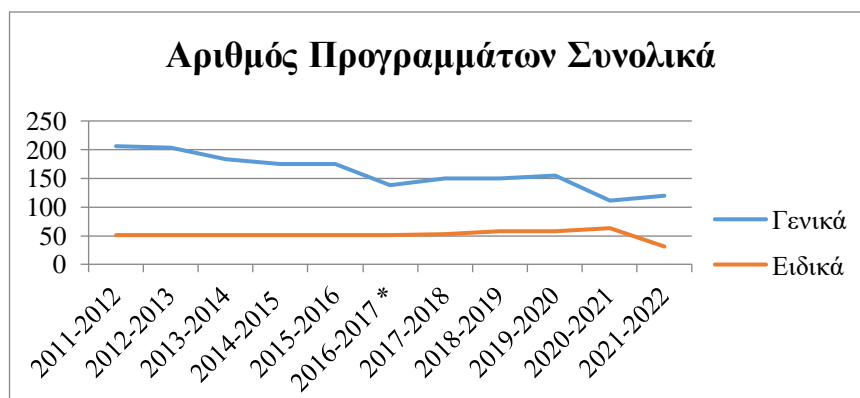
Αθλητική Περίοδος	Αριθμός Κ.Φ.Α. Ωρομισθίων	Γενικά Προγράμματα	Ειδικά Προγράμματα	Μη δομημένα	Ημερομηνία Έναρξης	Εγκρίσεις συμπληρωματικών προγραμμάτων (μετά από ένσταση)	Σύνολο
2011-2012	50	206	51	3	7/2/2012	-	260
2012-2013	45	204	51	3	18/2/2013	-	258
2013-2014	45	183	51	3	7/1/2014	-	237
2014-2015	38	175	51	8	16/2/2015	-	234
2015-2016	38	175	51	10	5/1/2016	-	236
2016-2017 *	38	138	51	-	8/12/2016	12	220
2017-2018	35	150	53	-	4/12/2017	20	223
2018-2019	36	150	58	-	29/11/2018	3	211
2019-2020	36	155	58	-	2/12/2019	11	224

18. Τα στοιχεία της έρευνας για τα προγράμματα «Άθληση για Όλους» αντλήθηκαν από τα Έντυπα Έναρξης και Ελέγχου 01 & 03 της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού.

2020-2021	34	111	63	-	Διάφορες ημερομηνί ες	-	174
2021-2022	28	120	31	-		-	151
* Δημιουργήθηκαν 19 επιπλέον τμήματα αυτοχρηματοδοτούμενα							

Πίνακας 7

Παρατηρούμε μια σταδιακή μείωση του αριθμού των προγραμμάτων συνολικά, ενώ τα ειδικά προγράμματα έχουν ελάχιστη αύξηση. Βέβαια δεν μπορούμε να παραβλέψουμε ότι, στην έρευνα εντάσσονται και τα δύο χρόνια της πανδημίας του covid-19, έτσι τον Μάρτιο του 2020 υπήρξε αναστολή όλων των προγραμμάτων και τις επόμενες χρονιές δεν υπήρξε μόνο μείωση στον αριθμό προγραμμάτων αλλά και αλλαγές συνολικά στον τρόπο λειτουργίας των αθλητικών υπηρεσιών στις οποίες θα αναφερθούμε στην συνέχεια. Το παρακάτω γράφημα (1) αποτυπώνει τον συνολικό αριθμό των προγραμμάτων

Γράφημα 8

Τα ποσοστά επιχορήγησης των προγραμμάτων διαφέρουν στην διάρκεια των ετών που εξετάζουμε και αποτυπώνονται στον παρακάτω πίνακα (7):

Πρόγραμμα	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019
Άσκηση στην προσχολική ηλικία	60%	60%	63,56%	60%	60%	50%	50%	50%
Παιδί και αθλητισμός	60%	60%	63,56%	60%	60%	50%	50%	50%

Άσκηση στην εφηβική ηλικία	60%	60%	63,56%	60%	60%	50%	50%	50%
Άθληση και γυναίκα	70%	70%	63,56%	60%	60%	50%	50%	50%
Άσκηση ενηλίκων	70%	70%	63,56%	60%	60%	50%	50%	50%
Άσκηση στην Γ' Ηλικία	100%	100%	63,56%	60%	60%	50%	50%	50%
Άσκηση και εγκυμοσύνη	70%							
Άσκηση καρδιοπαθών	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Άσκηση νεφροπαθών	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Άσκηση ΑΜΕΑ	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Άσκηση σε χρόνιες παθήσεις	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Εργασιακός αθλητισμός	100%	100%	55%	60%	60%	50%	50%	50%
Υπαίθρια άθληση στο πάρκο				60%	60%	50%	50%	50%
Άσκηση και ποδήλατο					60%	50%	50%	50%

Πίνακας 8

Τα ποσοστά επιχορήγησης, ενώ μειώνονται αρχικά, σταθεροποιούνται τα τελευταία χρόνια. Ωστόσο, τα δύο τελευταία χρόνια της πανδημίας, το καθεστώς έχει αλλάξει, και

διαφέρει ο αριθμός των εγκεκριμένων προγραμμάτων από εκείνον των επιχορηγούμενων. Τα ποσοστά επιχορήγησης σχετίζονται με το αντίτιμο που πληρώνουν οι αθλούμενοι. Οι τιμές είναι προσιτές και επίσης υφίσταται εκπαιδευτικές πολιτικές σε ευάλωτες ομάδες πολιτών, όπως τρίτεκνοι, πολύτεκνοι, άνεργοι καθώς και σε μονογονεϊκές οικογένειες, Αμεα και Γ' Ηλικία είναι δωρεάν.

5.3.2. Τα προγράμματα Μεγάλης Διάρκειας (Π.Α.γ.Ο)

Άσκηση στην Προσχολική Ηλικία

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε αγόρια και κορίτσια προσχολικής ηλικίας 3,5-6 ετών και ο σημαντικότερος στόχος των μαθημάτων είναι η κοινωνική ανάπτυξη των παιδιών. Παράλληλα αναπτύσσεται η αυτενέργεια, ο αυτοέλεγχος και η κοινωνικοποίηση των παιδιών μέσω της δημιουργικής συνεργασίας του με την ομάδα. (Έντυπο υποβολής Πρότασης 2019-2020)

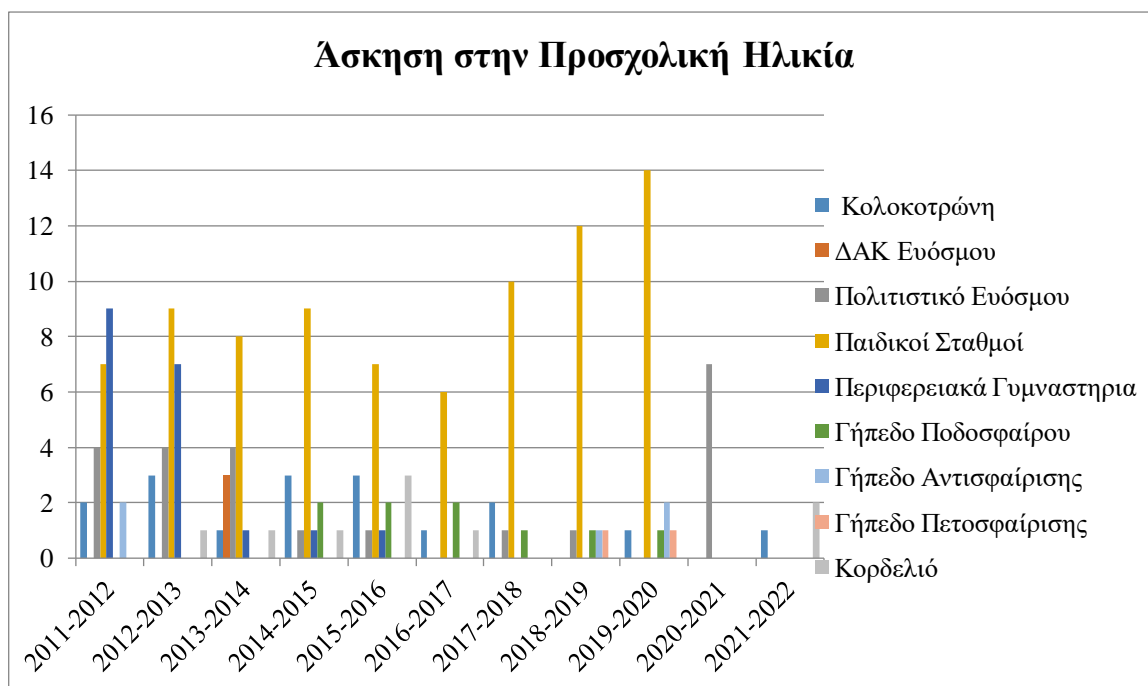
Τα προγράμματα μεγάλης διάρκειας που υλοποιήθηκαν για την προσχολική ηλικία αποτυπώνονται στον παρακάτω πίνακα (8). Συγκεκριμένα εμφανίζεται ο αριθμός των τμημάτων, η ημερομηνία έναρξης, η διάρκεια και τα ποσοστά επιχορήγησης για κάθε αθλητική χρονιά.

Άσκηση στην προσχολική ηλικία	ΤΜΗΜΑΤΑ (αριθμός)	ΕΝΑΡΞΗ (ημερομηνία)	ΔΙΑΡΚΕΙΑ (εβδομάδες)	Ποσοστά επιχορήγησης γενικών προγραμμάτων
2011-2012	24	7/2/2012	18	60%
2012-2013	24	18/2/2013	17	60%
2013-2014	18	7/1/2014	23	63,56%
2014-2015	17	16/2/2015	24	60%
2015-2016	17	5/1/2016	30	60%
2016-2017	10	8/12/2016	34	50%
2017-2018	14	4/12/2017	28	50%

2018-2019	16	29/11/2018	28	50%
2019-2020	19	2/12/2019	28	50%
2020-2021	11	Η έναρξη των προγραμμάτων έγινε σταδιακά από τις 17/2/2021 και με ημερομηνία λήξης 31/07/2021		
2021-2022	9	Η έναρξη των προγραμμάτων έγινε σταδιακά από τις 15/3/2022 και με ημερομηνία λήξης 30/07/2022		

Πίνακας 9

Το παρακάτω γράφημα (2) φανερώνει την κατανομή τμημάτων στους αθλητικούς χώρους από το 2011-2022 ανά έτος.

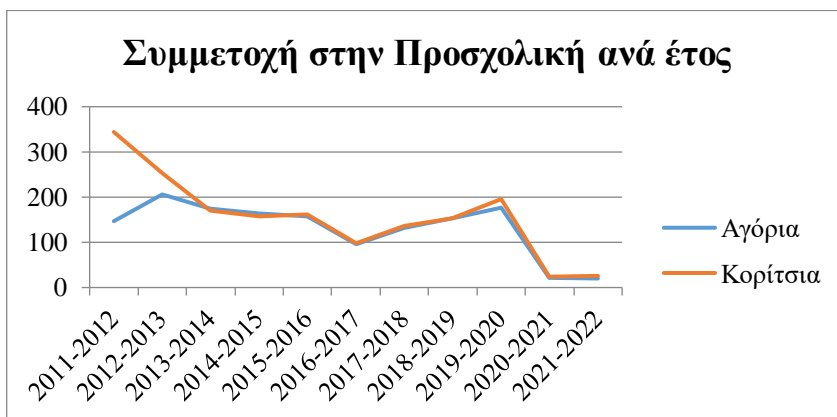

Γράφημα 9

Οι Παιδικοί Σταθμοί φαίνεται ότι απορροφούν το μεγαλύτερο μέρος των τμημάτων. Ενώ τα τμήματα στα περιφερειακά γυμναστήρια μειώνονται αρκετά στην διάρκεια των ετών.

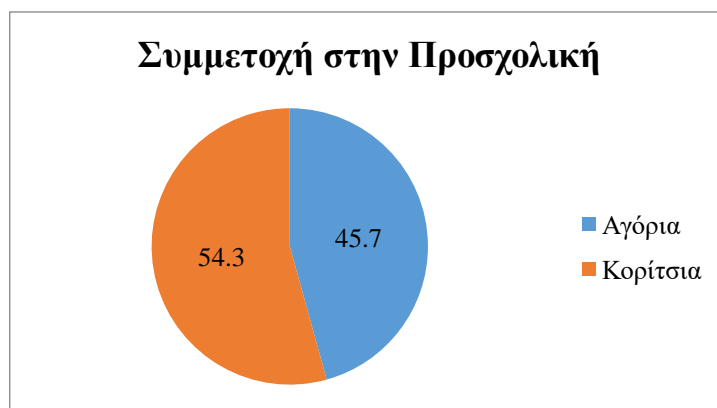
Οι δράσεις αφορούν τμήματα μουσικοκινητικής αγωγής στους παιδικούς σταθμούς του δήμου και τμήματα προπαιδείας ενόργανης και ρυθμικής γυμναστικής, μπαλέτου, TKD, μουσικοκινητικής αγωγής του δήμου όπως επίσης και τμήματα στις ακαδημίες ποδοσφαίρου, καλαθοσφαίρισης, πετοσφαίρισης, αντισφαίρισης του δήμου. Συνολικά

υλοποιήθηκαν 179 τμήματα προσχολικής ηλικίας το διάστημα που ερευνούμε ενώ παρατηρούμε την μείωση του αριθμού των εγκεκριμένων προγραμμάτων τα τελευταία χρόνια και του αριθμού συμμετοχής των αθλούμενων, όπως παρατηρούμε στο παρακάτω γράφημα (3)

Γράφημα 10

και τα συνολικά ποσοστά συμμετοχής ανά φύλο αποτυπώνονται στο Γράφημα 4

Γράφημα 11

Το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής στα κορίτσια οφείλεται κυρίως στη δυνατότητα που υπάρχει στο γυμναστηρίου της Κολοκοτρώνης να φιλοξενηθούν αθλήματα όπως ενόργανη, ρυθμική γυμναστική και μπαλέτο που θεωρούνται κατάλληλα για τα κορίτσια της προσχολικής ηλικίας

Παιδί και Αθλητισμός

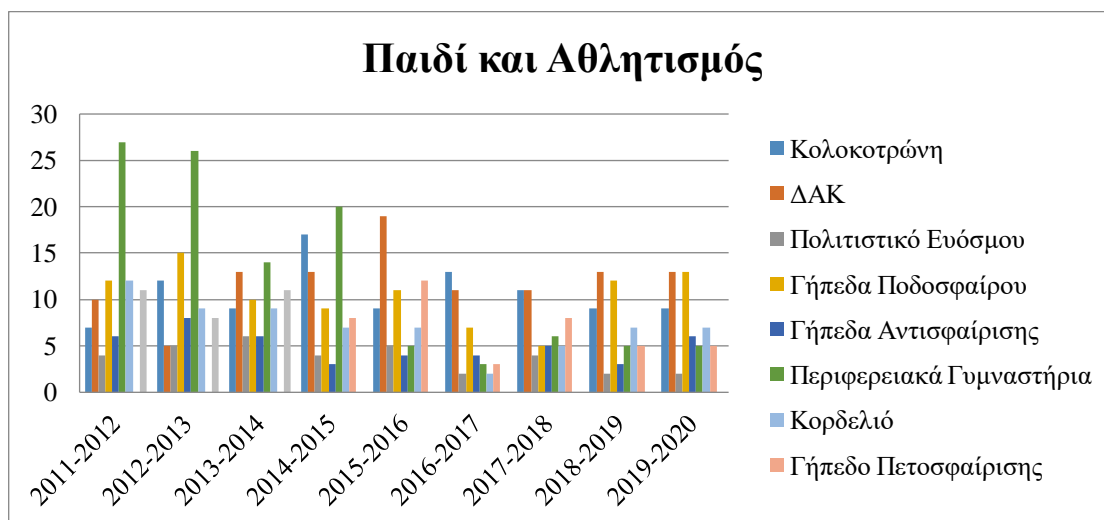
Το πρόγραμμα απευθύνεται σε αγόρια και κορίτσια παιδικής ηλικίας 6-12 ετών και οι στόχοι των μαθημάτων είναι τα παιδιά να εξασκηθούν, να αναπτύξουν νέες δεξιότητες και παράλληλα να βελτιώσουν το αίσθημα της αυτοπεποίθησης και να ψυχαγωγηθούν (Έντυπο υποβολής Πρότασης 2019-2020).

Τα προγράμματα παιδικής ηλικίας μεγάλης διάρκειας αποτυπώνονται στον παρακάτω πίνακα (9) όπου φαίνεται ο αριθμός των τμημάτων, η ημερομηνία έναρξης, η διάρκεια και τα ποσοστά επιχορήγησης για κάθε αθλητική χρονιά.

Παιδί και αθλητισμός	ΤΜΗΜΑΤΑ (αριθμός)	ΕΝΑΡΞΗ (ημερομηνία)	ΔΙΑΡΚΕΙΑ (εβδομάδες)	Ποσοστά επιχορήγησης γενικών προγραμμάτων
2011-2012	88	7/2/2012	18	60%
2012-2013	88	18/2/2013	17	60%
2013-2014	80	7/1/2014	23	63,56%
2014-2015	76	16/2/2015	24	60%
2015-2016	76	5/1/2016	30	60%
2016-2017	45	8/12/2016	34	50%
2017-2018	65	4/12/2017	28	50%
2018-2019	56	29/11/2018	28	50%
2019-2020	64	2/12/2019	28	50%
2020-2021	26	Η έναρξη των προγραμμάτων έγινε σταδιακά από τις 17/2/2021 και με ημερομηνία λήξης 31/07/2021		
2021-2022	57	Η έναρξη των προγραμμάτων έγινε σταδιακά από τις 15/3/2022 και με ημερομηνία λήξης 30/07/2022		

Πίνακας 10

Το παρακάτω γράφημα (5) φανερώνει την κατανομή τμημάτων στους αθλητικούς χώρους από το 2011-2022 ανά έτος.

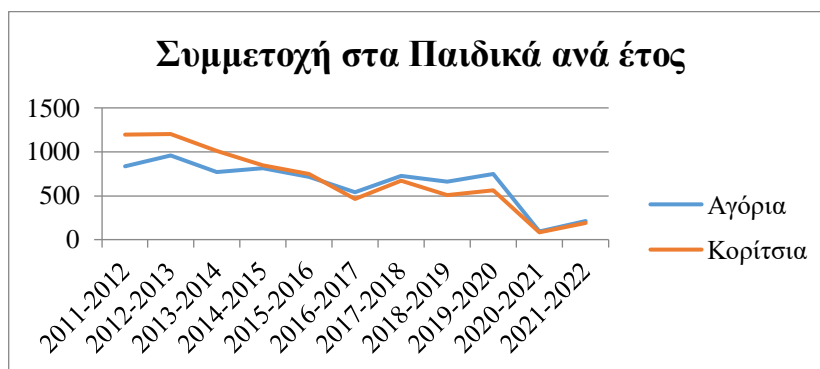
Γράφημα 12

Αναφορικά με την κατανομή των τμημάτων στα γυμναστήρια του δήμου, όπως φαίνεται στο παραπάνω γράφημα, τα περιφερειακά γυμναστήρια της Δημοτικής Ενότητας Ενόσμου φαίνεται να συγκεντρώνουν μεγάλο αριθμό τμημάτων μέχρι την αθλητική χρονιά 2015-2016, στην συνέχεια υπήρξε μεγαλύτερη συσσώρευση τμημάτων στα κεντρικά γυμναστήρια και στις ακαδημίες.

Οι δραστηριότητες αφορούσαν τμήματα ενόργανης, ακροβατικής και ρυθμικής γυμναστικής, κλασικός (μπαλέτο), σύγχρονος και μοντέρνος (zumpakids, Hip-hop) χορός, TKD, κλασικός αθλητισμός¹⁹ καθώς και ακαδημίες καλαθοσφαίρισης, ποδοσφαίρου, πετοσφαίρισης, αντισφαίρισης και εκπαιδευτικά προγράμματα. Συνολικά υλοποιήθηκαν 721 τμήματα παιδικής ηλικίας το διάστημα που ερευνούμε ενώ παρατηρούμε την ραγδαία μείωση του αριθμού των εγκεκριμένων προγραμμάτων την χρονιά 2016-2017.

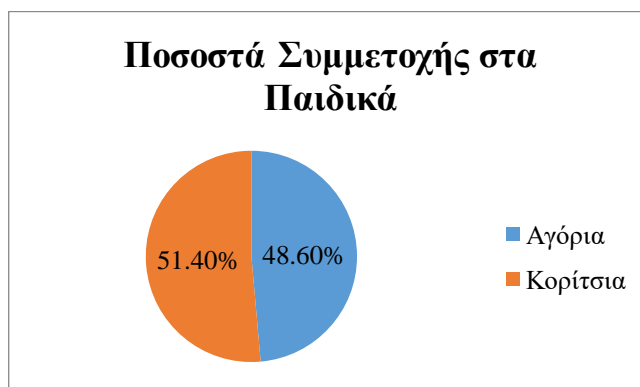
Στα παρακάτω γραφήματα αποτυπώνεται η συμμετοχή των αγοριών-κοριτσιών ανά έτος και τα συνολικά ποσοστά συμμετοχής

¹⁹ Αθλήματα του Στίβου υλοποιήθηκαν στο Δημοτικό Στάδιο Αμπελοκήπων μέχρι το 2014. Οι αθλητές με την συνοδεία των καθηγητών Φυσικής Αγωγής μετακινούνταν με λεωφορείο του Δήμου από το Κορδελιό και τον Έυοσμο στον γειτονικό δήμο Μενεμένης-Αμπελοκήπων.

Γράφημα 13

Παρατηρούμε ότι οι συμμετοχές στα τμήματα ανά έτος μειώνονται, ανάλογα και με τις εγκρίσεις των προγραμμάτων, Ωστόσο, υπάρχουν αμελητέες διαφορές στη συμμετοχή τόσο των αγοριών όσο και των κοριτσιών (γράφημα 7).

Γράφημα 14

Άσκηση στην Εφηβική Ηλικία

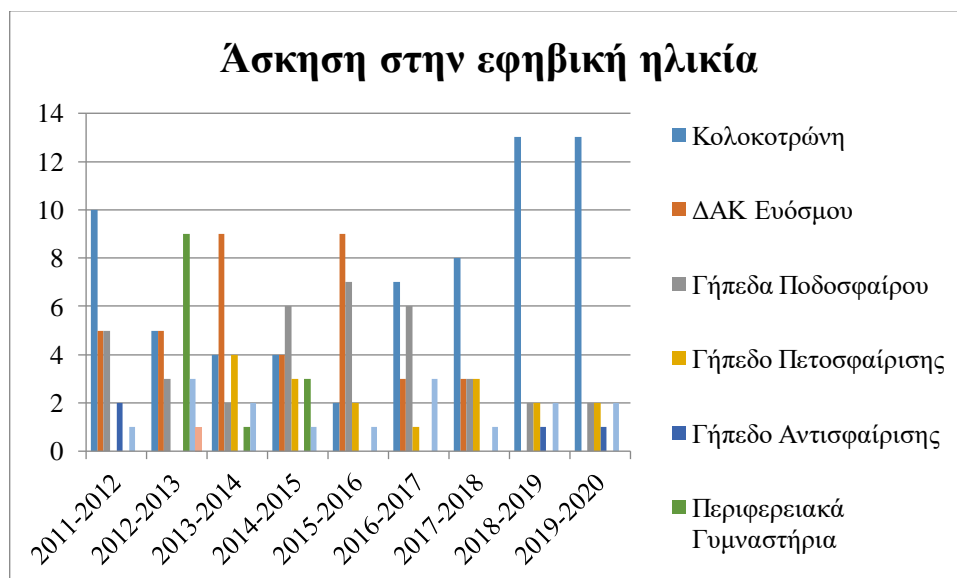
Το πρόγραμμα απευθύνεται σε αγόρια και κορίτσια εφηβικής ηλικίας 13-18 ετών. Η εφηβεία αποτελεί τη μεταβατική φάση από την παιδική ηλικία στην ενηλικίωση και ο αθλητισμός σε αυτό το στάδιο λειτουργεί ως παράγοντας για την ομαλή μετάβαση. Συμβάλλει στην ανάπτυξη σωματικών δεξιοτήτων και τεχνικών, τη βελτίωση της φυσικής κατάστασης και τη θεμελίωση θετικών χαρακτηριστικών που συμβάλλουν στη ψυχοκοινωνική ανάπτυξή τους. (Έντυπο υποβολής Πρότασης 2019-2020).

Τα προγράμματα εφηβικής ηλικίας αποτυπώνονται στον παρακάτω πίνακα (10) όπου φαίνεται ο αριθμός των τμημάτων, η ημερομηνία έναρξης, η διάρκεια και τα ποσοστά επιχορήγησης για κάθε αθλητική χρονιά.

Άσκηση στην εφηβική ηλικία	ΤΜΗΜΑΤΑ (αριθμός)	ΕΝΑΡΞΗ (ημερομηνία)	ΔΙΑΡΚΕΙΑ (εβδομάδες)	Ποσοστά επιχορήγησης γενικών προγραμμάτων
2011-2012	26	7/2/2012	18	60%
2012-2013	26	18/2/2013	17	60%
2013-2014	22	7/1/2014	23	63,56%
2014-2015	21	16/2/2015	24	60%
2015-2016	21	5/1/2016	30	60%
2016-2017	20	8/12/2016	34	50%
2017-2018	18	4/12/2017	28	50%
2018-2019	20	29/11/2018	28	50%
2019-2020	21	2/12/2019	28	50%
2020-2021	14	Η έναρξη των προγραμμάτων έγινε σταδιακά από τις 17/2/2021 και με ημερομηνία λήξης 31/07/2021		
2021-2022	20	Η έναρξη των προγραμμάτων έγινε σταδιακά από τις 15/3/2022 και με ημερομηνία λήξης 30/07/2022		

Πίνακας 11

Συνολικά υλοποιήθηκαν 229 εφηβικά τμήματα το διάστημα που ερευνούμε. Ο αριθμός των τμημάτων είναι αρκετά μικρότερος συγκριτικά με των παιδικών τμημάτων. Φαίνεται ότι η προσέγγιση της ευαίσθητης αυτής ηλικίας είναι ιδιαίτερα δύσκολη. Η κατανομή των τμημάτων στα γυμναστήρια και ανά έτος αποτυπώνεται στο παρακάτω γράφημα.

Γράφημα 15

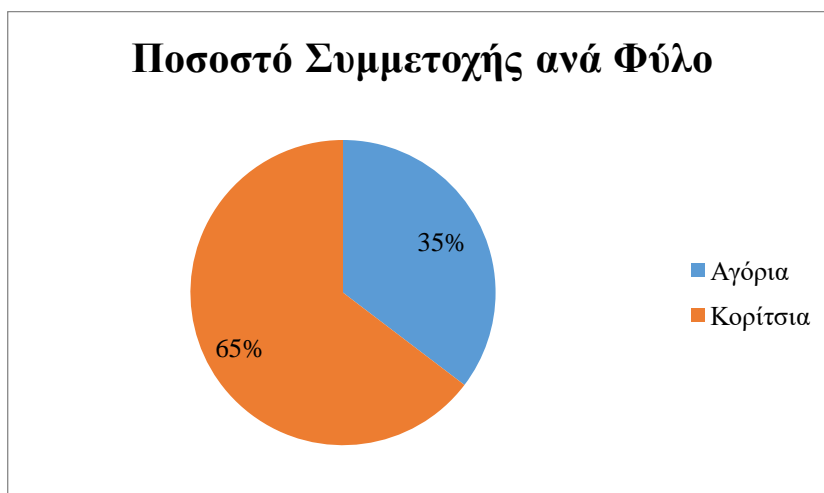
Οι δραστηριότητες που οργανώθηκαν είναι κλασικός (μπαλέτο), σύγχρονος και μοντέρνος (zumpakids, Hip-hop) χορός, TKD, κλασικός αθλητισμός και τμήματα ακαδημιών καλαθοσφαίρισης, ποδοσφαίρου, πετοσφαίρισης και αντισφαίρισης. Επιπλέον δημιουργήθηκαν και τμήματα μυϊκής ενδυνάμωσης και αεροβικής γυμναστικής. Μπορούμε να παρατηρήσουμε ότι οι ακαδημίες του δήμου, τα τελευταία χρόνια, δύσκολα προσελκύουν τους έφηβους οι οποίοι είτε προχωρούν σε αγωνιστικό επίπεδο στους αθλητικούς συλλόγους είτε σταματούν. Αντίθετα προγράμματα που υλοποιούνται σε κεντρικά γυμναστήρια (Κολοκοτρώνη, ΔΑΚ) όπως Κλασικός και Σύγχρονος χορός, μυϊκής ενδυνάμωσης και αεροβικής γυμναστικής αποτελούν πόλο έλξης για τους έφηβους.

Παρόμοιες παρατηρήσεις αποτυπώνονται στο παρακάτω γράφημα (9) για την συμμετοχή των εφήβων ανά έτος.

Γράφημα 16

Οι λόγοι που μειώνεται η συμμετοχή ανά έτος αλλά και η διαφορά του ποσοστού συμμετοχής (γράφημα 10) σχετίζεται με το είδος των προγραμμάτων που υλοποιούνται στα Κεντρικά Γυμναστήρια.

Γράφημα 17

Άσκηση και Ποδήλατο

Το 2016 για πρώτη χρονιά υλοποιείται το πρόγραμμα «Ποδηλατώ, ασκούμεαι & μετακινούμαι με ασφάλεια» Η δημιουργία ποδηλατοδρόμου στην δημοτική ενότητα του Ενόσμου έδωσε την αφορμή για τον σχεδιασμό, οργάνωση και υλοποίηση του συγκεκριμένου προγράμματος το οποίο απευθύνεται σε ενήλικους ή μαθητές χωρισμένους σε ολιγομελή ομάδες ανάλογα με την ηλικία και το επίπεδο (αρχάριοι-προχωρημένοι). (Έντυπο υποβολής Πρότασης 2019-2020).

Ο παρακάτω πίνακας (11) εμφανίζει τα τμήματα, την ημερομηνία έναρξης, την διάρκεια και τα ποσοστά επιχορήγησης του προγράμματος.

Άσκηση και ποδήλατο	ΤΜΗΜΑΤΑ (αριθμός)	ΕΝΑΡΞΗ (ημερομηνία)	ΔΙΑΡΚΕΙΑ (εβδομάδες)	Ποσοστά επιχορήγησης γενικών προγραμμάτων
2015-2016	2	11/1/2016	29	60%
2016-2017	1	8/12/2016	34	50%
2017-2018	2	4/12/2017	28	50%
2018-2019	2	29/11/2018	28	50%
2019-2020	2	2/12/2019	28	50%

Πίνακας 12

Οι δράσεις του προγράμματος σχετίζονται με την κυκλοφοριακή αγωγή (Κ.Ο.Κ.), την ασφαλή μετακίνηση, δεξιότητες χειρισμού ποδήλατου και βελτίωση της φυσικής κατάστασης, οι αθλούμενοι χρησιμοποίησαν το δικό τους ποδήλατο. Συνολικά από το 2016 έως το 2020 συμμετείχαν 13 ενήλικες, 10 άντρες και 3 γυναίκες και 173 παιδιά 85 αγόρια και 68 κορίτσια.

Προγράμματα Ενηλίκων

Η Γενική Γραμματεία Αθλητισμού μέχρι το 2020 διακρίνει τα προγράμματα των ενηλίκων σε «Άθληση και γυναίκα» και «Άσκηση Ενηλίκων». Στην συνέχεια συμπίπτουν σε μια κατηγορία στο «Άσκηση Ενηλίκων». Στο παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται ο αριθμός προγραμμάτων που υλοποιήθηκαν, η ημερομηνία έναρξης τους, η διάρκεια τους και τα ποσοστά επιχορήγησης.

Άθληση και γυναίκα / Άσκηση ενηλίκων		ΤΜΗΜΑΤΑ (αριθμός)	ΕΝΑΡΞΗ (ημερομηνία)	ΔΙΑΡΚΕΙΑ (εβδομάδες)	Ποσοστά επιχορήγησης γενικών προγραμμάτων
2011-2012	Άθληση και γυναίκα	34	7/2/2012	18	70%
	Άσκηση ενηλίκων	23	7/2/2012	18	70%
2012-2013	Άθληση και γυναίκα	34	18/2/2013	17	70%
	Άσκηση ενηλίκων	24	18/2/2013	17	70%
2013-2014	Άθληση και γυναίκα	32	7/1/2014	23	63,56%
	Άσκηση ενηλίκων	24	7/1/2014	23	63,56%
2014-2015	Άθληση και γυναίκα	33	16/2/2015	24	60%
	Άσκηση ενηλίκων	20	16/2/2015	24	60%
2015-2016	Άθληση και γυναίκα	33	5/1/2016	30	60%
	Άσκηση ενηλίκων	20	5/1/2016	30	60%
2016-2017	Άθληση και γυναίκα	31	8/12/2016	34	50%
	Άσκηση ενηλίκων	18	8/12/2016	34	50%

2017-2018	Άθληση και γυναίκα	30	4/12/2017	28	50%
	Άσκηση ενηλίκων	21	4/12/2017	28	50%
2018-2019	Άθληση και γυναίκα	27	29/11/2018	28	50%
	Άσκηση ενηλίκων	20	29/11/2018	28	50%
2019-2020	Άθληση και γυναίκα	27	2/12/2019	28	50%
	Άσκηση ενηλίκων	21	2/12/2019	28	50%
2020-2021	Άσκηση ενηλίκων	46	Η έναρξη των προγραμμάτων έγινε σταδιακά από τις 17/2/2021 και με ημερομηνία λήξης 31/07/2021		
2021-2022	Άσκηση ενηλίκων	31	Η έναρξη των προγραμμάτων έγινε σταδιακά από τις 15/3/2022 και με ημερομηνία λήξης 30/07/2022		

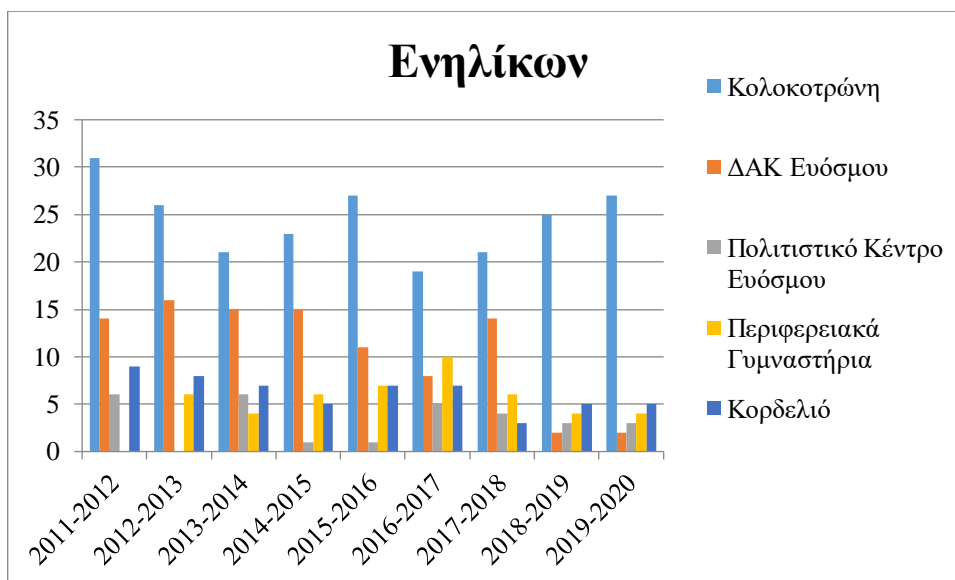
Πίνακας 13

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε ενήλικες 19-65 ετών, ανάλογα με το επίπεδο της ανάγκης, τις απαιτήσεις, την καθημερινότητα, τους στόχους, το επίπεδο υγείας και φυσικής κατάστασης και τα ενδιαφέροντα του κάθε ασκούμενου. Τα τμήματα για οργανώνονται για άντρες και γυναίκες και τους δίνεται η δυνατότητα επιλογής για συμμετοχή σε διαφορετικά τμήματα και ενασχόλησή τους με ποικίλες αθλητικές δραστηριότητες. Γενικός στόχος της οργανωμένης άσκησης των ενηλίκων «είναι η βελτίωση της κατάστασης του καρδιο-αναπνευστικού συστήματος, σε συνδυασμό με την διατήρηση της μυϊκής δύναμης, της αντοχής και της επαρκούς ευλυγισίας ώστε να αναβαθμιστεί γενικότερα η ποιότητα ζωής τους.» Τα τμήματα ενηλίκων περιλαμβάνουν θεραπευτική, ορθοσωματική και αεροβική γυμναστική, μυϊκή ενδυνάμωση (tae bo, yoga, pilates, Zumba, TRX κ.α.).

Συνολικά υλοποιήθηκαν 549 τμήματα κατά τη διάρκεια της περιόδου που εξετάζουμε. Από αυτά, 281 αφορούν το πρόγραμμα "Άθληση και Γυναίκα", ενώ τα 191 αφορούν το πρόγραμμα "Άσκηση Ενηλίκων" έως το 2020. Επιπλέον, υλοποιήθηκαν 77 τμήματα για τα δύο επόμενα έτη. Για τις ανάγκες τις έρευνας τα δύο προγράμματα μελετήθηκαν αναλυτικότερα ταυτόχρονα.

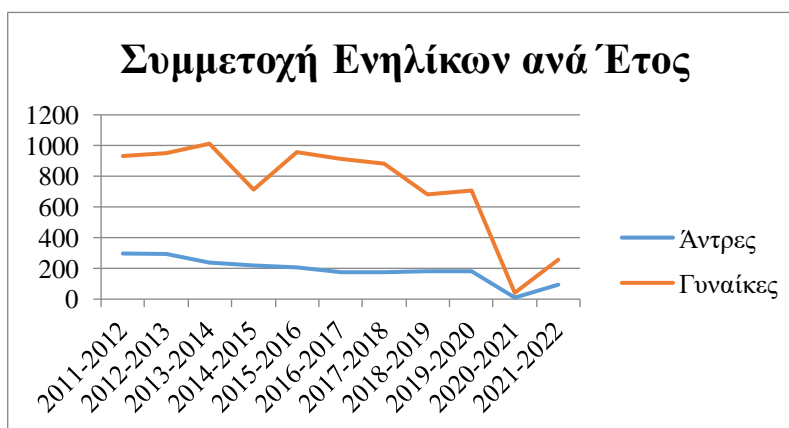
Το παρακάτω γράφημα (11) εμφανίζει τη συμμετοχή των Ενηλίκων στα προγράμματα καθώς και την κατανομή των γυμναστηρίων. Παρατηρούμε ότι ο κύριος όγκος

αθλουμένων εξυπηρετείται στο κεντρικό γυμναστήριο της Κολοκοτρώνη ακολουθεί το ΔΑΚ Ενόσμου ενώ στο Κορδελιό τα τμήματα υστερούν λόγω έλλειψης αντίστοιχων χώρων άθλησης.

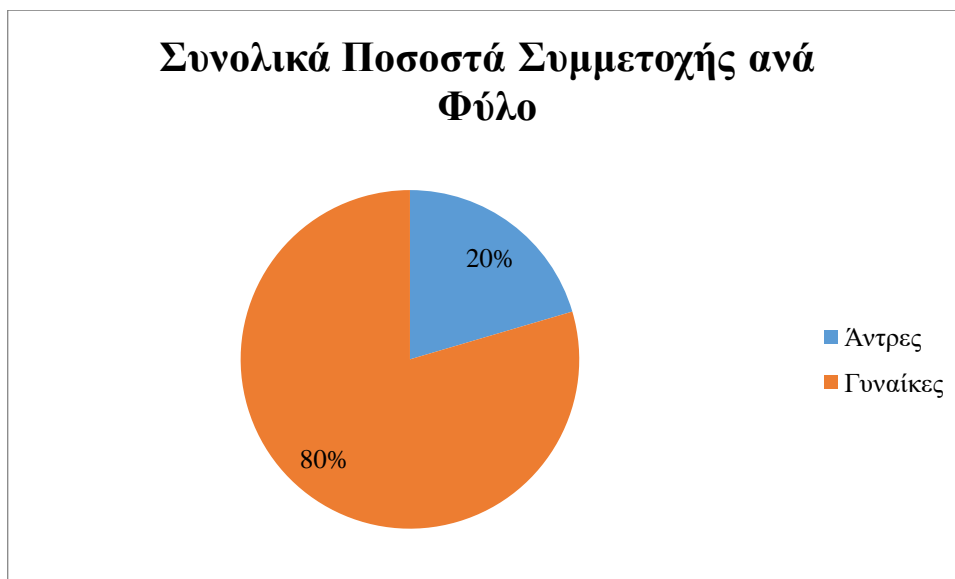
Γράφημα 18

Επιπλέον, παρατηρούμε ότι ο αριθμός ασκούμενων γυναικών είναι πολύ μεγαλύτερος από των ανδρών καθώς υπήρχε και το αντίστοιχο πρόγραμμα που προοριζόταν αποκλειστικά για γυναίκες (γράφημα 12).

Γράφημα 19

Στο παρακάτω γράφημα (13) εντοπίζουμε τις διαφορές στα ποσοστά συμμετοχής ανδρών και γυναικών στην διάρκεια των ετών

Γράφημα 20

Επιπρόσθετα κατά τα έτη 2017-2018 και 2018-2019 το Τμήμα Αθλητικής Ανάπτυξης σε συνεργασία με το τμήμα Προστασίας και Προαγωγής Δημόσιας Υγείας του δήμου λειτούργησαν πρόγραμμα διατροφικών και διαιτολογικών συμβουλών και διενέργειας εξατομικευμένων μετρήσεων από διαιτολόγο-διατροφολόγο.

Υπαίθρια Άθληση στο Πάρκο

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε ενήλικες άντρες και γυναίκες όλων των ηλικιών. Σχεδιάστηκε για να προσφέρει μια εναλλακτική λύση για όσους ενήλικες ή άτομα τρίτης ηλικίας δεν επιθυμούν να γυμναστούν σε κλειστό χώρο γυμναστηρίου, είτε για οικονομικούς λόγους (το πρόγραμμα είναι δωρεάν), είτε λόγω πεποίθησης ότι το γυμναστήριο απευθύνεται μόνο σε νεότερους (Έντυπο υποβολής Πρότασης 2019-2020).

Υπαίθρια άθληση στο πάρκο	ΤΜΗΜΑΤΑ (αριθμός)	ΕΝΑΡΞΗ (ημερομηνία)	ΔΙΑΡΚΕΙΑ (εβδομάδες)	Ποσοστά επιχορήγησης γενικών προγραμμάτων
2014- 2015	5	16/2/2015	21	60%

2015-2016	5	11/1/2016	29	60%
2016-2017	4	8/12/2016	34	50%
2017-2018	3	4/12/2017	28	50%
	3	20/2/2018	18	50%
2019-2022	Το πρόγραμμα συμπεριλήφθηκε στα τμήματα των ενηλίκων			

Πίνακας 14

Αρχικά η Γενική Γραμματεία Αθλητισμού τα κατηγοριοποιεί τα προγράμματα υπαίθριας άθλησης στα «Μη Δομημένα» (2014-2015 και 2015-2016), στη συνέχεια στα «Γενικά» (2016-2017 και 2017-2018) και τα τελευταία χρόνια της περιόδου που μελετούμε συμπεριλαμβάνονται στα προγράμματα των ενηλίκων. Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει τον αριθμό των τμημάτων, την ημερομηνία έναρξης, τη διάρκεια και τα ποσοστά επιχορήγησης για κάθε αθλητική χρονιά.

Το πρόγραμμα "Υπαίθρια άθληση στο πάρκο" ξεκίνησε για πρώτη φορά το 2015, όπου προγραμματίζονταν μαθήματα για τους ενήλικες αθλούμενους των γυμναστηρίων σε εξωτερικούς χώρους. Καθηγητές Φυσικής Αγωγής και οι αθλούμενοι συναντιόντουσαν σε πάρκα της περιοχής, προκειμένου να ασκηθούν σε ένα πιο φυσικό και χαλαρό περιβάλλον, επιπλέον παρατηρήθηκε ενθουσιώδης και αυξημένη συμμετοχή αθλούμενων.

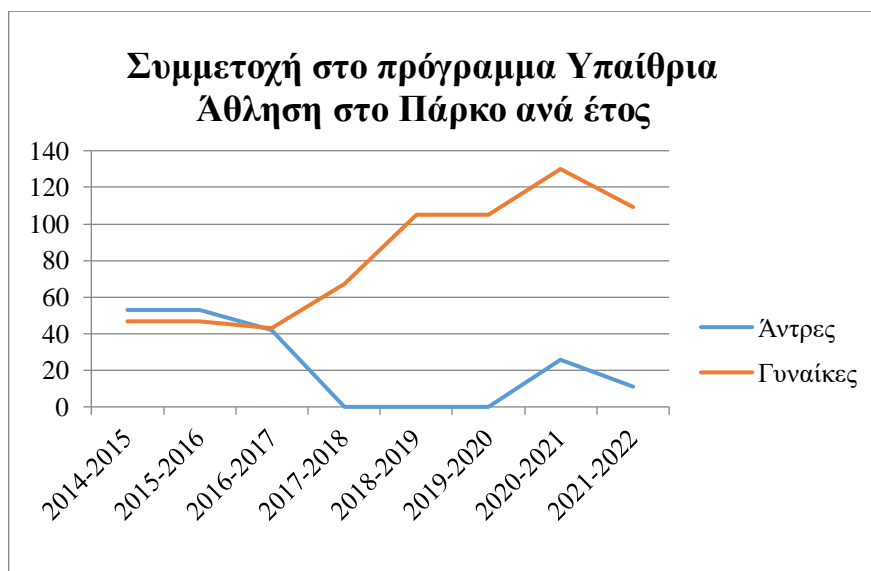
Ουσιαστικότερα εφαρμόστηκε την περίοδο 2017-2018²⁰, όπου η παρουσία καθηγητή Φυσικής Αγωγής στα υπαίθρια γυμναστήρια²¹ ήταν καθοριστική, συμμετείχε πλήθος πολιτών, ιδιαίτερα την περίοδο Μάρτιος-Ιούνιος. Τα υπαίθρια γυμναστήρια αξιοποιήθηκαν ιδιαίτερα την περίοδο της πανδημίας του covid-19 και η συμμετοχή των πολιτών ήταν αυξημένη.

Αν και η συμμετοχή των πολιτών στους υπαίθριους αθλητικούς χώρους δεν μπορεί να είναι απολύτως μετρήσιμη, τα στοιχεία αντλήθηκαν από τις ώρες και τις μέρες που

²⁰ Μετά την ολοκλήρωση της ανάπλασης της οδού Α. Τρίτση και τη δημιουργία των υπαίθριων γυμναστηρίων

²¹ Οι αθλητικοί χώροι που εφαρμόζεται το πρόγραμμα αναφέρονται σε προηγούμενη ενότητα

βρισκόταν γυμναστής στους συγκεκριμένους χώρους. Το παρακάτω γράφημα (14) είναι συγκριτικό σχετικά με την συμμετοχή ανδρών- γυναικών στους υπαίθριους αθλητικούς χώρους.

Γράφημα 21

Ως παρατηρητές και γνώστες της περιοχής θα μπορούσαμε να αναφέρουμε ότι καθημερινά και κατά τη διάρκεια όλης της ημέρας οι χώροι είναι γεμάτοι από πολίτες όλων των ηλικιών. Η «μη οργανωμένη άθληση» σε ελεύθερους εξωτερικούς χώρους, όπως προαναφέραμε, δίνει την δυνατότητα στους πολίτες την ελεύθερη επιλογή να τους χρησιμοποιήσουν όσο θέλουν, όποτε θέλουν, χωρίς κανένα περιορισμό ηλικιακό, χρονικό, οικονομικό, στα πλαίσια του ελεύθερου χρόνου ώστε να αποκτήσουν υγιεινότερες συνήθειες για μια καλύτερη ποιότητα ζωής.

Άσκηση στην Εργασία

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε όλους τους εργαζόμενους του Δήμου, ανεξάρτητα από το είδος σύμβασης που έχουν επισυνάψει με τον Δήμο αντίστοιχα. Σκοπός είναι :

«η συστηματική άθληση των εργαζομένων, για την διατήρηση και βελτίωση της φυσικής τους κατάστασης καθώς επίσης και την βελτίωση της ποιότητας ζωής τους». (Εντυπο υποβολής Πρότασης 2019-2020).

Τα προγράμματα κατηγοριοποιούνται από την Γενική Γραμματεία αθλητισμού τα πρώτα χρόνια στα «Μη Δομημένα», το 2016-2017 και το 2017-2018 συμπεριλαμβάνονται στα «Γενικά», από το 2018 και έπειτα εντάσσονται στα προγράμματα ενηλίκων. Ο παρακάτω

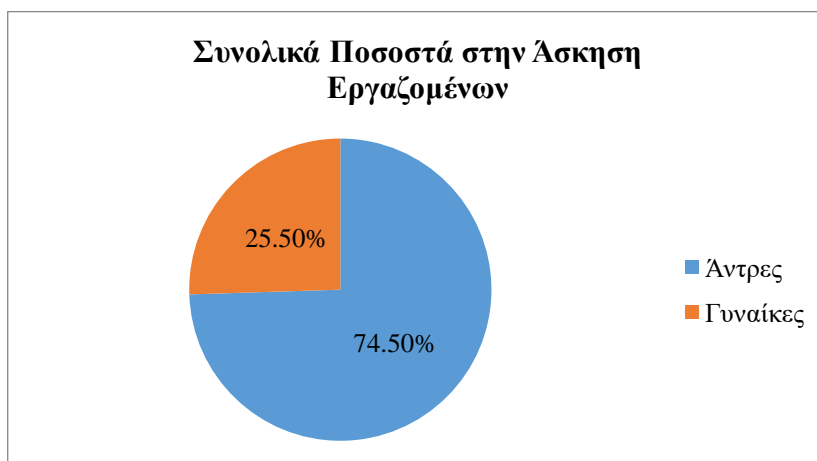
πίνακας (14) αποτυπώνει τον αριθμό των τμημάτων, την ημερομηνία έναρξης, τη διάρκεια και τα ποσοστά επιχορήγησης για κάθε αθλητική χρονιά.

Άσκηση στην Εργασία	ΤΜΗΜΑΤΑ (αριθμός)	ΕΝΑΡΞΗ (ημερομηνία)	ΔΙΑΡΚΕΙΑ (εβδομάδες)	Ποσοστά επιχορήγησης γενικών προγραμμάτων
2011-2012	3	7/2/2012	18	100%
2012-2013	3	18/2/2013	17	100%
2013-2014	3	7/1/2014	23	55%
2014-2015	3	16/2/2015	24	60%
2015-2016	3	5/1/2016	30	60%
2016-2017	1	8/12/2016	34	50%
2017-2018	1	4/12/2017	28	50%
2018-2019	2	29/11/2018	28	50%
2019-2020	2	30/11/2018	28	50%
2020-2021	2	Όλη τη διάρκεια του έτους (διαδικτυακά)		
2021-2022	2	Όλη τη διάρκεια του έτους (διαδικτυακά)		

Πίνακας 15

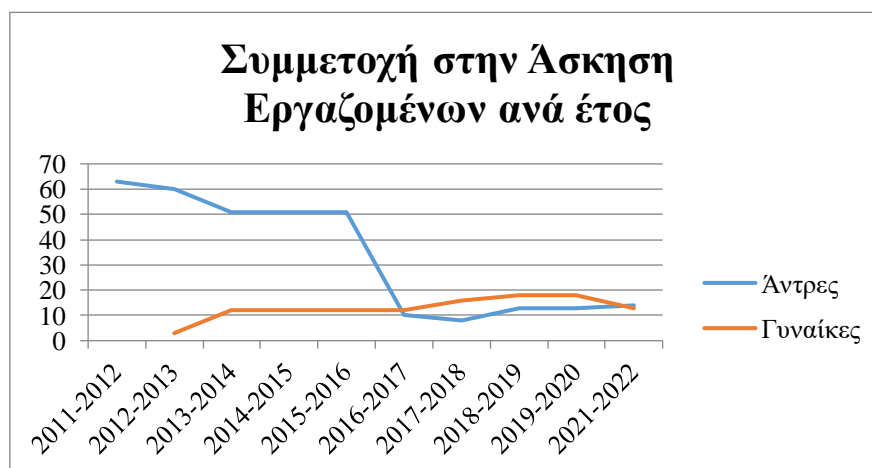
Η διάρκεια τους ήταν από 18 εβδομάδες έως 28 και τα ποσοστά επιχορήγησης τα πρώτα δύο αθλητικά έτη που εξετάζουμε ήταν 100%, ενώ στη συνέχεια μειώνονται στο 50%. Συνολικά υλοποιήθηκαν 24 τμήματα, και τα παρακολούθησαν 450 εργαζόμενοι εκ των οποίων οι 334 ήταν άντρες και οι 115 γυναίκες. Οι χώροι που χρησιμοποιήθηκαν για την εφαρμογή τους ήταν το γυμναστήριο της Κολοκοτρώνη, το ΔΑΚ Ευόσμου, και το Δημαρχείο του Δήμου.

Τα ποσοστά συμμετοχής των ανδρών συνολικά είναι μεγαλύτερα από των γυναικών (γράφημα 15),

Γράφημα 22

τα τελευταία χρόνια φαίνεται να ισορροπούν όπως φαίνεται στο παρακάτω γραφήματα (16) διότι άλλαξε και ο τρόπος εκγύμνασης. Τα πρώτα χρόνια το πρόγραμμα υλοποιούνταν κυρίως με ομαδικά αθλήματα, ενώ τα τελευταία περιέχει ασκήσεις Θεραπευτικής Γυμναστικής.

Γράφημα 23

Την περίοδο 2018-2019 το Τμήμα υλοποίησε διανομή έντυπου υλικού σχετικά με τον τρόπο εκγύμνασης εργαζομένων στο χώρο του γραφείου προκειμένου να αντιμετωπιστούν με ήπιο τρόπο μυοσκελετικά προβλήματα από την κακή στάση του σώματος στο γραφείο και έγινε παρουσίαση σε διακόσους υπαλλήλους γραφείου του δήμου. Επιπροσθέτως, τα δύο χρόνια της πανδημίας COVID-19, το πρόγραμμα άσκησης για τους εργαζομένους ήταν το πρώτο που μπόρεσε να εφαρμοστεί. Οι υπάλληλοι γραφείου μπορούσαν να επιλέξουν δύο φορές την ημέρα, είτε μισή ώρα στην αρχή του ωραρίου τους είτε μισή ώρα

στο τέλος, για να παρακολουθήσουν μέσω της ψηφιακής πλατφόρμας Webex απλές ασκήσεις γυμναστικής και διατάσεις.

Άσκηση στην Γ' Ηλικία

Τα προγράμματα Γ' Ηλικίας μεγάλης διάρκειας αποτυπώνονται στον παρακάτω πίνακα όπου φαίνεται ο αριθμός των τμημάτων, η ημερομηνία έναρξης, η διάρκεια και τα ποσοστά επιχορήγησης για κάθε αθλητική χρονιά.

Άσκηση στην Γ' Ηλικία	ΤΜΗΜΑΤΑ (αριθμός)	ΕΝΑΡΞΗ (ημερομηνία)	ΔΙΑΡΚΕΙΑ (εβδομάδες)	Ποσοστά επιχορήγησης γενικών προγραμμάτων
2011-2012	8	7/2/2012	18	100%
2012-2013	8	18/2/2013	17	100%
2013-2014	7	7/1/2014	23	63,56%
2014-2015	8	16/2/2015	24	60%
2015-2016	8	5/1/2016	30	60%
2016-2017	8	8/12/2016	34	50%
2017-2018	8	4/12/2017	28	50%
2018-2019	10	29/11/2018	28	50%
2019-2020	11	2/12/2019	28	50%
2020-2021	10	Η έναρξη των προγραμμάτων έγινε σταδιακά από τις 17/2/2021 και με ημερομηνία λήξης 31/07/2021		
2021-2022	0	Η έναρξη των προγραμμάτων έγινε σταδιακά από τις 15/3/2022 και με ημερομηνία λήξης 30/07/2022		

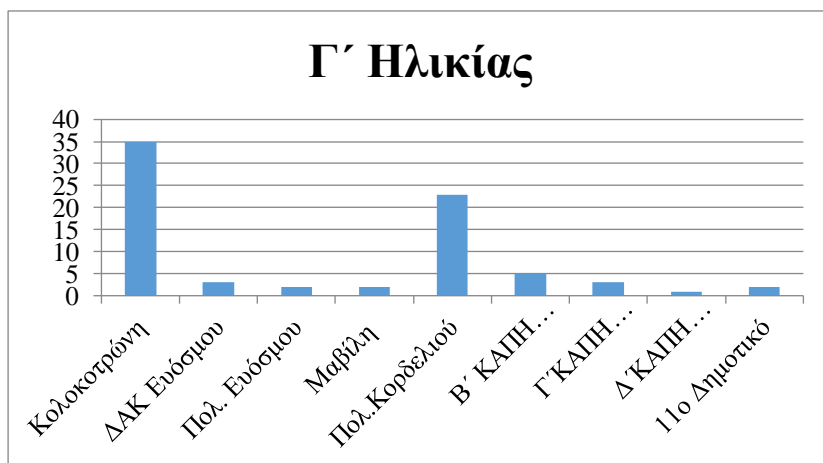
Πίνακας 16

Το πρόγραμμα σχεδιάστηκε για να εξυπηρετήσει ανάγκες ανδρών και γυναικών ηλικίας άνω των 65 ετών, εφαρμόζεται στις δύο δημοτικές ενότητες και είναι δωρεάν. Συμμετέχουν μέλη των Κ.Α.Π.Η. του Δήμου καθώς και μη εγγεγραμμένα μέλη, στα οποία παρέχουν ιατρική υποστήριξη και παρακολούθηση.

Ο σημαντικότερος σκοπός της άσκησης στην τρίτη ηλικία είναι η διατήρηση σε καλή κατάσταση των κινητικών και οπτικοακουστικών λειτουργιών σε συνδυασμό με την βελτίωση της ψυχολογικής κατάστασης των αθλούμενων μέσα από την καλλιέργεια διαπροσωπικών σχέσεων στα τμήματα άθλησης. (Έντυπο υποβολής Πρότασης 2019-2020).

Οι δράσεις κυρίως επικεντρώνονται σε προγράμματα ήπιας αερόβιας άσκησης χαμηλής έντασης, γενική γυμναστική και παραδοσιακούς χορούς. Συνολικά δημιουργήθηκαν 76 τμήματα σε όλη την χρονική διάρκεια, συγχρόνως παρατηρούμε και μια μικρή αύξηση των τμημάτων τα τελευταία έτη, παράλληλα μείωση της χρηματοδότησης από 100% στο 50%. Αν και η χρηματοδότηση μειώθηκε η συμμετοχή των αθλούμενων είναι δωρεάν.

Όσο αφορά την κατανομή των τμημάτων στα γυμναστήρια παρουσιάζεται στο παρακάτω διάγραμμα με το γυμναστήριο της Κολοκοτρώνη να προηγείται σε αριθμό τμημάτων και να ακολουθεί το Πολιτιστικό του Κορδελιού.

Γράφημα 24

5.3.3. Τα Ειδικά Προγράμματα (Π.Α.γ.Ο)

Τα ειδικά προγράμματα μεγάλης διάρκειας διαχωρίζονται σε:

- Άσκηση ΑμεΑ
- Άθληση και Χρόνιες Παθήσεις
- Άσκηση σε ασθενείς με Καρδιοπάθειες
- Άσκηση σε ασθενείς με Χρόνια Νεφρική Ανεπάρκεια

Τα δύο πρώτα προγράμματα υλοποιούνται σε αθλητικούς χώρους του Δήμου, ενώ η άσκηση για Καρδιοπαθείς-Νεφροπαθείς πραγματοποιείται σε συνεργασία με το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Εκτός από ένα τμήμα καρδιοπαθών που υλοποιείται κάθε χρόνο στο ΔΑΚ τα υπόλοιπα προγράμματα εφαρμόζονται κυρίως στο Εργαστήριο Αθλητιατρικής των ΤΕΦΑΑ και στο νοσοκομείο ΑΧΕΠΑ της Θεσσαλονίκης. Λόγω έλλειψης λεπτομερών πληροφοριών, δεν είναι δυνατή η διεξαγωγή εκτενούς έρευνας για αυτά τα προγράμματα.

Άσκηση ΑμεΑ

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε άτομα με σύνδρομο Down, νοητική υστέρηση και αυτισμό ηλικίας από 5 μέχρι 25 ετών. Στόχος του προγράμματος είναι η ανάπτυξη της κινητικότητας και της σωματικής δραστηριότητας για την προαγωγή της υγείας με παράλληλη τόνωση της αυτοπεποίθησης και καλλιέργειας θετικών στάσεων για συνεργασία και αλληλοαποδοχή. (Έντυπο υποβολής Πρότασης 2019-2020). Στον παρακάτω πίνακα (16) αποτυπώνεται ο αριθμός των τμημάτων, η ημερομηνία έναρξης, η διάρκεια και τα ποσοστά επιχορήγησης για κάθε αθλητική χρονιά.

Άσκηση ΑΜΕΑ	ΤΜΗΜΑΤΑ (αριθμός)	ΕΝΑΡΞΗ (ημερομηνία)	ΔΙΑΡΚΕΙΑ (εβδομάδες)	Ποσοστά επιχορήγησης γενικών προγραμμάτων
2011-2012	5	7/2/2012	18	100%
2012-2013	5	18/2/2013	17	100%
2013-2014	5	7/1/2014	23	100%
2014-2015	5	16/2/2015	24	100%
2015-2016	5	5/1/2016	30	100%
2016-2017	5	8/12/2016	34	100%
2017-2018	12	11/12/2017	28	100%
2018-2019	13	30/11/2018	28	100%
2019-2020	13	2/12/2019	28	100%
2020-2021	1	16/3/2021	28	100%
2021-2022	3	15/03/2022	28	100%

Πίνακας 17

Στο διάστημα που μελετούμε υλοποιήθηκαν 73 τμήματα ΑμεΑ με ποσοστό επιχορήγησης 100%, έτσι το κόστος συμμετοχής των ασκούμενων είναι μηδενικό. Από το 2011-2012 μέχρι το 2016-2017 υλοποιήθηκαν 5 τμήματα στο γυμναστήριο της Κολοκοτρώνη για κάθε χρόνο. Παρατηρούμε ότι από το 2017 ο αριθμός των τμημάτων αυξάνεται. Τον ίδιο χρόνο σχεδιάστηκαν δύο νέα προγράμματα με τα αντίστοιχα τμήματα, το πρόγραμμα «Άσκηση ενηλίκων ΑμεΑ», το οποίο απευθυνόταν σε ενήλικες που είχαν συμμετάσχει σε προγράμματα του Δήμου από την παιδική τους ηλικία και με το πέρασμα του χρόνου είχαν ενηλικιωθεί²², και το πρόγραμμα «Ένταξης - παράλληλης στήριξης Αμεα» που απευθυνόταν σε παιδιά με πιο ελαφριές μορφές αυτισμού και συνδρόμου down, τα οποία συμμετείχαν στην Καλαθοσφαίριση, Πετοσφαίριση, ενόργανη γυμναστική, με την συνοδεία καθηγητών Ειδικής Φυσικής Αγωγής²³. Παράλληλα, τα προϋπάρχοντα αυξήθηκαν σε 7. Συνολικά τα προγράμματα τα παρακολούθησαν 532 αθλούμενοι εκ των οποίων οι 260 ήταν άντρες και οι 274 γυναίκες.

Άσκηση σε Χρόνιες Παθήσεις

Το συγκεκριμένο πρόγραμμα απευθύνεται σε ενήλικα άτομα με μυοσκελετικές παθήσεις²⁴. Ο πρώτος στόχος του προγράμματος είναι η βελτίωση της συνολικής φυσικής κατάστασης του ατόμου και η ορθοσωμία. Ο δεύτερος στόχος είναι η εξατομίκευση της άσκησης ανάλογα με το μυοσκελετικό πρόβλημα που αντιμετωπίζει καθώς και με τις σωματικές απαιτήσεις της καθημερινής ζωής του ανθρώπου και ιδιαίτερα του εργασιακού του περιβάλλοντος. (Έντυπο υποβολής Πρότασης 2019-2020).

Στον παρακάτω πίνακα (17) αποτυπώνεται ο αριθμός των τμημάτων, η ημερομηνία έναρξης, η διάρκεια και τα ποσοστά επιχορήγησης για κάθε αθλητική χρονιά.

22. Υλοποιήθηκε στην αίθουσα με Βάρη για Ενήλικες στο γυμναστήριο της Κολοκοτρώνη. Είχε σαν αποτέλεσμα την ενδυνάμωση και την βελτίωση της φυσικής τους κατάστασης βοήθησε επίσης και στην κοινωνική τους ενσωμάτωση. (αναμονή, τοποθέτηση των οργάνων γυμναστικής στην θέση τους, κανόνες υγιεινής κ.α.)

23. Τα παιδιά αφού εξοικειώθηκαν με τους καινούργιους χώρους γυμναστικής και τους προπονητές των γενικών προγραμμάτων, πάντα με τη συνοδεία του καθηγητή Ειδικής Φυσικής Αγωγής, βελτίωσαν σημαντικά τις δεξιότητες χειρισμού της μπάλας, ατομικά αλλά και με συνασκούμενο. Στις αθλοπαιδιές ειδικότερα, τα παιδιά των τμημάτων της παράλληλης στήριξης, κατόρθωσαν να συμμετέχουν σε φιλικά παιχνίδια, με αποτέλεσμα την κοινωνικοποίησή τους και την ψυχοκινητική τους βελτίωση.

24. Οι μυοσκελετικές παθήσεις που αναφέρονται είναι αυχενικό σύνδρομο, οστεοπόρωση, αρθρίτιδα, σκολίωση-λόρδωση-κύφωση, προβλήματα ωμοπλάτης γονάτων, οσφυαλγία, ισχιαλγία

Άσκηση σε Χρόνιες Παθήσεις	ΤΜΗΜΑΤΑ (αριθμός)	ΕΝΑΡΞΗ (ημερομηνία)	ΔΙΑΡΚΕΙΑ (εβδομάδες)	Ποσοστά επιχορήγησης γενικών προγραμμάτων
2011-2012	2	7/2/2012	17	100%
2012-2013	2	18/2/2013	17	100%
2013-2014	2	7/1/2014	23	100%
2014-2015	2	16/2/2015	24	100%
2015-2016	2	17/2/2016	22	100%
2016-2017	2	8/12/2016	34	100%
2017-2018	2	11/12/2017	28	100%

Πίνακας 18

Τα προγράμματα επιχορηγούνται 100% και είναι δωρεάν για τους συμμετέχοντες, μετά το 2018 συμπεριλαμβάνονται με των καρδιοπαθών-νεφροπαθών. Στον Δήμο κάθε χρόνο υλοποιούνται 2 τμήματα στο γυμναστήριο της Κολοκοτρώνη με συμμετοχή συνολικά 208 αθλουμένων εκ των οποίων οι 53 είναι άντρες και οι 145 γυναίκες. Το ποσοστό των γυναικών είναι αυξημένο σε σχέση με αυτό των ανδρών όπως φαίνεται στο παρακάτω γράφημα (18).

Γράφημα 25

Παράλληλες Δράσεις

Στο πλαίσιο της υποστήριξης και ανάπτυξης των αθλητικών προγραμμάτων που υλοποιούνται από το Τμήμα πραγματοποιούνται και συνοδευτικές ενέργειες²⁵ για την προώθηση των προγραμμάτων “Αθληση για όλους” που παρατίθενται παρακάτω:

- Ετήσια εκδήλωση για την κοπή της βασιλόπιτας των τμημάτων “Αθληση για όλους” στο Πολιτιστικό Κέντρο Δ.Ε. Ευόσμου, με προβολή παιδικής ταινίας
- Οργάνωση της αθλητικής δραστηριότητας «Αρχαία ομαδικά παιχνίδια» στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Παιδείας σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Παιδείας & Κοινωνικής Προστασίας, στο Αθλητικό Πάρκο. Στη διοργάνωση συνολικά συμμετέχουν ομάδες 24 δημοτικών σχολείων με τους συνοδούς Καθηγητές Φυσικής Αγωγής και 30 Καθηγητές Φυσικής Αγωγής (ωρομίσθιοι & Ι.Δ.Α.Χ.) του τμήματος Αθλητικής Ανάπτυξης, σε ρόλο κριτή – συντονιστή.
- Τελετές λήξης ακαδημιών ποδοσφαίρου, πετοσφαίρισης, καλαθοσφαίρισης, αντισφαίρισης στα αντίστοιχα δημοτικά γήπεδα .
- Διοργάνωση του διήμερου Φεστιβάλ προγραμμάτων «Αθληση για όλους» στο ΔΑΚ Ευόσμου, με συμμετοχή όλων των αθλητικών τμημάτων (παιδικά τμήματα μοντέρνου, σύγχρονου & κλασικού χορού, ενόργανης, ρυθμικής και ακροβατικής γυμναστικής, Zumbakids, Hip Hop και Tae Kwon Do, τμήματα ενηλίκων Tae Bo, Yoga, Zumba, αεροβικής γυμναστικής, όπως επίσης και τμημάτων αθλουμένων τρίτης ηλικίας αλλά και ατόμων με αναπηρίες (αυτισμός, σύνδρομο down).
- Γιορτή προσχολικής ηλικίας στο κλειστό Γυμναστήριο Δ.Α.Κ. Ευόσμου, μουσικοκινητικής αγωγής, προπαιδείας μπαλέτου, ενόργανης, ρυθμικής και tkd.
- Ποδηλατοδρομίες

5.3.4. Προγράμματα και Δράσεις εκτός Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού

Το τμήμα υλοποιεί επιπλέον προγράμματα και δράσεις με στόχο την αξιοποίηση των πόρων του και την κάλυψη των αναγκών των πολιτών καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, διευκολύνοντας την πρόσβασή στους αθλητικούς χώρους. Επιπλέον, επιδίωξε να αναζητήσει νέες πηγές χρηματοδότησης και τεχνογνωσίας για τη βελτίωση των αθλητικών υπηρεσιών.

²⁵ Τα στοιχεία για τις Παράλληλες Δράσεις αντλήθηκαν από τον απολογισμό του Τμήματος Αθλητικής Ανάπτυξης 2014-2020 (εσωτερικό έγγραφο)

Καλοκαιρινά προγράμματα

Το Τμήμα τους καλοκαιρινούς μήνες σχεδιάζει και υλοποιεί δύο προγράμματα μικρής διάρκειας²⁶ με στόχο την δημιουργική απασχόληση παιδιών και εφήβων σε αθλητικά προγράμματα. Το πρόγραμμα «Εκμάθηση Κολύμβησης» υλοποιείται στο Δήμο, πάνω από 25 χρόνια και λαμβάνονται, στο πλαίσιο των δυνατοτήτων της Διεύθυνσης Αθλητισμού & Πολιτισμού, όλα τα ενδεικνύμενα μέτρα πρόληψης και ασφαλούς λειτουργίας του. Απευθύνεται σε παιδιά ηλικίας 7-13 χρόνων και υλοποιείται σε δύο (2) περιόδους των δύο εβδομάδων. Τα παιδιά μεταφέρονται με λεωφορεία σε κοντινές παραλίες του νομού Θεσσαλονίκης και ο αριθμός συμμετοχής τους είναι σε κάθε περίοδο είναι 40-80 παιδιά. Περιλαμβάνει εκμάθηση κολύμβησης (πλεύση και βασικές τεχνικές στα στυλ κολύμβησης) και παιχνίδια στο νερό και στην άμμο.

Το πρόγραμμα «Καλοκαιρινές Αθλοπαιδιές» για παιδιά ηλικίας 6-15 χρόνων. Το συγκεκριμένο πρόγραμμα διοργανώθηκε για πρώτη φορά το 2014. Διεξάγεται σε τρεις (3) περιόδους των δύο εβδομάδων και στις δύο δημοτικές ενότητες, σε κάθε περίοδο συμμετέχουν 120 παιδιά στο ΔΑΚ και 50 παιδιά στο Κορδελιό. Το πρόγραμμα «Καλοκαιρινές αθλοπαιδιές» περιλαμβάνει βασικούς κανόνες αθλοπαιδιών (Καλαθοσφαίριση, Πετοσφαίριση, Ποδόσφαιρο, Αντισφαίριση), tae kwon do, εκμάθηση βασικών τεχνικών στα παραπάνω αθλήματα, βελτίωση φυσικής κατάστασης (Δύναμη, αντοχή, ταχύτητα, ευκαμψία), αναβίωση παλαιότερων παιδαγωγικών παιχνιδιών, παραδοσιακούς χορούς και ψυχαγωγικές δράσεις.

Εκπαιδευτικά Προγράμματα

Το Τμήμα²⁷, σε συνεργασία αρχικά με το τμήμα εκπαιδευτικών θεμάτων της Πρωτοβάθμιας Διεύθυνσης Δυτικής Θεσσαλονίκης, υλοποίησε πιλοτικά το πρόγραμμα με τίτλο «Γνωριμία με τα αρχαία Ελληνικά παιχνίδια» από το Μάρτιο – Μάιο 2017 με τη συμμετοχή των σχολείων του Δήμου. Στη συνέχεια το συγκεκριμένο πρόγραμμα προωθήθηκε στο Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής, με αποτέλεσμα να εγκριθεί από το Υπουργείο Παιδείας, ως καινοτόμο εκπαιδευτικό πρόγραμμα. Με αυτόν τον τρόπο επιτεύχθηκε η εφαρμογή του με συμμετοχή σχολικών μονάδων από όλη την Περιφέρεια

26. Τα στοιχεία για τα Καλοκαιρινά Προγράμματα αντλήθηκαν από τον απολογισμό του Τμήματος Αθλητικής Ανάπτυξης 2014-2020 (εσωτερικό έγγραφο)

27. Τα στοιχεία για τα Εκπαιδευτικά Προγράμματα αντλήθηκαν από τον απολογισμό του Τμήματος Αθλητικής Ανάπτυξης 2014-2020 (εσωτερικό έγγραφο)

Κεντρικής Μακεδονίας και συνολικά το επισκέφθηκαν 2.500 μαθητές (2017-2018), 3.000 (2018-2019), 2.300 (2019-2020). Συνολικά το έχουν επισκεφθεί περίπου 8.000 μαθητές μέχρι το 2022.

Το 2020 και το 2022 Σε συνεργασία με τους Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου του 2ου και του 4ου Περιφερειακού Κέντρου Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού Κεντρικής Μακεδονίας, πραγματοποιήθηκαν δράσεις ενημέρωσης με συμμετέχοντες Εκπαιδευτικούς Φυσικής Αγωγής της Δυτικής Θεσσαλονίκης, του νομού Σερρών και του νομού Κιλκίς. Το 2021-2022 μετά την προτροπή του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων και το πρόγραμμα είχε προσαρμοστεί έτσι ώστε να υλοποιηθεί διαδικτυακά εξαιτίας της πανδημίας του covid-19, κάτι που εφαρμόστηκε πιλοτικά.

Το 2019 εγκρίθηκε από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων και το πρόγραμμα «Ανακαλύπτοντας τα αθλήματα» με συμμετοχή 1.200 μαθητών. Επίσης, τον Μάρτιο του 2022, εφαρμόστηκε πιλοτικά το πρόγραμμα «Ταξίδι στο κόσμο του τένις», σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Εκπαίδευσης Δυτικής Θεσσαλονίκης στα όρια του Δήμου.

Το άνοιγμα στην συνεργασία με την σχολική κοινότητα ουσιαστικά έγινε με τα εκπαιδευτικά προγράμματα και την συμμετοχή μαθητών από την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας. Η αυτού του είδους η προσέγγιση στην σχολική κοινότητα θεωρήθηκε καινοτόμα και εξελίχθηκε με μεγάλη επιτυχία από το 2017 μέχρι σήμερα. Οι συνεργασίες επεκτάθηκαν και στην πανεπιστημιακή κοινότητα με το μνημόνιο συνεργασίας με το Α.Π.Θ.

Ευρωπαϊκό πρόγραμμα

Οι δράσεις του Τμήματος ενισχύθηκαν με την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Προγράμματος²⁸ «Interreg Greece – Bulgaria» με τίτλο «Προώθηση και Ανάπτυξη της Χ.Α.Ν.Θ. - Κινητικότητα Νέων - Αξιοποίηση Πολιτιστικής και Αθλητικής Κληρονομιάς / Promotion and Development of YMC(H)A - Youth Mobilization - Cultural Heritage and Athletic Valorization» («PROMO YMC(H)A») που εφαρμόστηκε από το 2017-2022. Η υλοποίηση όλων των δράσεων πραγματοποιήθηκε από το τμήμα Αθλητικής Ανάπτυξης,

28. Τα στοιχεία για το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα αντλήθηκαν από τον απολογισμό του Τμήματος Αθλητικής Ανάπτυξης 2014-2020 (εσωτερικό έγγραφο) και την ιστοσελίδα του Δήμου, https://www.kordelio-evosmos.gr/cat_eu_programs/interreg-greece-bulgaria/

ενώ η διαχείριση του έργου υλοποιήθηκε σε συνεργασία με το Αυτοτελές τμήμα Προγραμματισμού – Ανάπτυξης Ευρωπαϊκών προγραμμάτων.

Το πρόγραμμα αποσκοπούσε στη «μεγιστοποίηση της αξιοποίησης των υφιστάμενων και των νέων αθλητικών εγκαταστάσεων της διασυνοριακής περιοχής και στα οφέλη από την ανταλλαγή εμπειριών και καλών πρακτικών μεταξύ των εταίρων. Στόχος είναι η πολιτική δέσμευση, μεταξύ των τοπικών κοινοτήτων της διασυνοριακής περιοχής, για την ενεργή συμμετοχή τους σε αθλητικές και πολιτιστικές δράσεις, ως μία από τις βασικές προτεραιότητες, για την προώθηση και διαφύλαξη της αθλητικής και πολιτιστικής κληρονομιάς».(https://www.kordelio-evosmos.gr/cat_eu_programs/interreg-greece-bulgaria/)

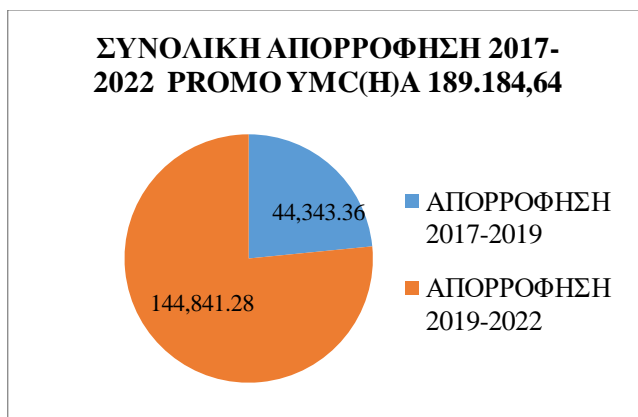
Στο πλαίσιο του προγράμματος υλοποιήθηκαν αθλητικές και εκπαιδευτικές δράσεις οι οποίες επικεντρώθηκαν κυρίως στη δημιουργία εργαλείων για την καινοτόμο αθλητική εκπαίδευση και την μετάδοση γνώσεων πολιτιστικού και αθλητικού χαρακτήρα. Έτσι, το 2019 υλοποιήθηκε το ευρωπαϊκό εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Ποδηλατώ, Ασκούμαι & Μετακινούμαι με ασφάλεια» που εφαρμόστηκε στην «Αθλητική γειτονιά», επίσης διεξήχθησαν επισκέψεις μαθητών των σχολείων του Δήμου στο Μουσείο Μπάσκετ της ΧΑΝΘ (Χριστιανική Αδελφότητα Νέων Θεσσαλονίκης), η οποία αποτελούσε και τον επικεφαλής Εταίρο του Ευρωπαϊκού προγράμματος. Ταυτόχρονα την ίδια χρονιά πραγματοποιήθηκε επίσκεψη στο Ράτζλογκ της Βουλγαρίας, για τη συμμετοχή τριών ομάδων βόλεϊ κορασίδων (Δ.Ε.Κ.Α, Α.Σ. Όλυμπος Ελευθερίου Κορδελιού και Α.Π.Σ. Αίας Ευόσμου) σε αθλητικό τουρνουά που διοργάνωσε ο δήμος Ράτζλογκ.

Όσο αφορά τη δημιουργία σύγχρονων εγκαταστάσεων υλοποιήθηκαν τα εξής:

Προμήθεια και τοποθέτηση πληροφοριακών πινακίδων, για την οριοθέτηση της «Αθλητικής γειτονιάς» και την ανάδειξη σημείων αθλητικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος του Δήμου,

- Βελτιωτικά έργα εκσυγχρονισμού των εγκαταστάσεων στο ΔΑΚ Ευόσμου,
- Προμήθεια και τοποθέτηση υπαίθριων οργάνων γυμναστικής στο πάρκο Μουσών,
- Προμήθεια και τοποθέτηση υπαίθριων και καλισθενικών οργάνων γυμναστικής στον αύλειο χώρο του ΔΑΚ Ευόσμου,
- Σύγχρονα όργανα pilates (κρεβάτια reformer, επιτοίχιοι πύργοι,) τα οποία τοποθετήθηκαν στο ΔΑΚ Ευόσμου και στο γυμναστήριο της Κολοκοτρώνη.

Σχετικά με τα οικονομικά στοιχεία το παρακάτω γράφημα (19) αποτυπώνει την συνολική απορρόφηση του προγράμματος

Γράφημα 26

Το ευρωπαϊκό πρόγραμμα συντέλεσε στην απόκτηση οικονομικών πόρων για την βελτίωση των αθλητικών χώρων με ήπιες αισθητικές παρεμβάσεις, στην απόκτηση σύγχρονων αθλητικών οργάνων εξωτερικού και εσωτερικού χώρου. Τα όργανα Pilates Reformer είναι η νέα σύγχρονη αθλητική τάση και απευθύνονται σε όλες τις ηλικίες, προσαρμόζονται σε όλους τους αθλητικούς στόχους, (χαμηλή- μέτρια- υψηλή ένταση) ακόμα και σε όσους έχουν μυοσκελετικά προβλήματα εξαιτίας του σύγχρονου τρόπου ζωής. Επίσης, οριοθέτησε την «Αθλητική Γειτονιά» και συνέβαλε στην ανάπτυξη της «μη οργανωμένης άθλησης» με αποτέλεσμα να αυξηθεί η σωματική δραστηριότητα των πολιτών και η συμμετοχή τους χωρίς διακρίσεις σε ένα πιο υγιή τρόπο ζωής. Τέλος, αποκτήθηκαν γνώσεις και εμπειρίες, όχι μόνο από την υλοποίηση του εκπαιδευτικού προγράμματος αλλά και από την ανταλλαγή καλών πρακτικών με τους εταίρους.

Ψηφιακή Μεταρρύθμιση

Στις έκτακτες συνθήκες που διαμορφώθηκαν λόγω των μέτρων για τον περιορισμό των συνεπειών της διασποράς της νόσου Covid-19, από το Μάρτιο του 2020 χρειάστηκε να τεθούν οι βάσεις για την ψηφιακή μεταρρύθμιση²⁹ της λειτουργίας των αθλητικών προγραμμάτων, η οποία συμπεριέλαβε :

²⁹ Τα στοιχεία για τη Ψηφιακή Μεταρρύθμιση αντλήθηκαν από τον απολογισμό του Τμήματος Αθλητικής Ανάπτυξης 2014-2020 (εσωτερικό έγγραφο)

- Εναρμόνιση με την κείμενη νομοθεσία, για την τήρηση του μέγιστου επιτρεπόμενου αριθμού αθλουμένων με την εφαρμογή ελεγχόμενης προσέλευσης OPEN1/Booking
- Απλούστευση των διαδικασιών λειτουργίας του φορέα σε ό,τι αφορούσε στη συναλλαγή με το κοινό και την ολοκλήρωση των συνδρομών χωρίς φυσική παρουσία, με την εφαρμογή OPEN1/Members.
- Ενεργοποίηση πλατφόρμας για τη λειτουργία διαδικτυακών μαθημάτων γυμναστικής με σύγχρονη τηλεκπαίδευση (Webex & Zoom).

Η εμπειρία και οι γνώσεις στάθηκαν καταλυτικές έτσι ώστε το Τμήμα να αντιδράσει άμεσα στην νέα πρόκληση της πανδημίας για την ομαλή λειτουργία του σε περιπτώσεις έκτακτων αναγκών. Τα αθλητικά προγράμματα συνεχίστηκαν με διαδικτυακά μαθήματα (σύγχρονου συντονισμού) με την χρήση ψηφιακών πλατφόρμων. Επίσης, σύμφωνα με τις οδηγίες και τα έκτατα μέτρα πρόληψης για αποφυγή του συνωστισμού της κυβέρνησης, δημιούργησε ψηφιακή πλατφόρμα για τις συναλλαγές του με το κοινό. Η ψηφιακή πλατφόρμα υφίσταται μέχρι σήμερα και έχει διευκολύνει τους πολίτες λόγο απλοποίησης των διαδικασιών.

Μνημόνιο συνεργασίας με Τ.Ε.Φ.Α.Α. (ΑΠΘ)

Το Δεκέμβριο του 2019 ο Δήμος προχώρησε στη σύναψη μνημονίου συνεργασίας³⁰ με το Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού του Α.Π.Θ. της Θεσσαλονίκης, σε μια προσπάθεια ενίσχυσης και εδραίωσης της συνεργασίας μεταξύ του Τμήματος Αθλητικής Ανάπτυξης της Διεύθυνσης Αθλητισμού & Πολιτισμού του Δήμου με το Πανεπιστημιακό Ίδρυμα.

Για την εκπλήρωση των σκοπών του μνημονίου συνεργασίας, ο Δήμος Κορδελιού Ευόσμου και το Τ.Ε.Φ.Α.Α. Θεσσαλονίκης αναλαμβάνουν την εκπόνηση μιας σειράς δράσεων για τα προγράμματα άσκησης και αθλητικής αναψυχής, με την ανταλλαγή τεχνογνωσίας, έρευνας την αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού και την επιμόρφωση των υπηρεσιακών στελεχών του δήμου, τη δυνατότητα πρακτικής άσκησης αλλά και εθελοντικής απασχόλησης φοιτητών/τριών στις αθλητικές δραστηριότητες του

30. Τα στοιχεία για το Μνημόνιο συνεργασίας με Τ.Ε.Φ.Α.Α. (ΑΠΘ) αντλήθηκαν από τον απολογισμό του Τμήματος Αθλητικής Ανάπτυξης 2014-2020 (εσωτερικό έγγραφο)

δήμου. Επίσης οι δύο πλευρές δεσμεύονται για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση δράσεων σε επιστημονικό, επιμορφωτικό και ερευνητικό επίπεδο, στην από κοινού κατάθεση προτάσεων σε εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα, στη συνδιοργάνωση εκδηλώσεων και συνεδρίων επιστημονικού και κοινωνικού χαρακτήρα, κ.ά. Φυσικά, κοινές δράσεις με το πανεπιστήμιο δεν αναφέρονται στην παρούσα εργασία, καθώς μεσολάβησαν τα χρόνια της πανδημίας του COVID-19 και δεν πρόλαβαν να πραγματοποιηθούν (μέχρι το 2022 που ερευνούμε).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

Συνέντευξη με Διοικητικά Στελέχη του Δήμου

Παρουσίαση των ερευνητικών ευρημάτων

Για τις ανάγκες της έρευνας πραγματοποιήθηκαν επίσης τέσσερις ημιδομημένες συνεντεύξεις με διοικητικά στελέχη του Δήμου. Οι συνεντευζιαζόμενοι είναι τρεις γυναίκες και ένας άντρας. Οι τρεις από αυτούς είναι εργαζόμενοι δημοτικοί υπάλληλοι με θέση ευθύνης, ενώ ο τέταρτος είναι αιρετός και κατέχει τη θέση του Αντιδημάρχου Αθλητισμού του Δήμου. Όλοι οι συνεντευζιαζόμενοι είναι καθηγητές Φυσικής Αγωγής, απόφοιτοι των ΤΕΦΑΑ. Από αυτούς, οι δύο είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών και ένας έχει εκπονήσει διατριβή, σε αντικείμενο συνάφεια με τον αθλητισμό και την διοίκηση. Και οι τέσσερις συνεντευζιαζόμενοι έχουν μακροχρόνια ενασχόληση με τον αθλητισμό, καθώς, κατά την παιδική και εφηβική τους ηλικία, διετέλεσαν αθλητές ενώ στη συνέχεια εργάστηκαν ως προπονητές και γυμναστές σε διάφορα αθλητικά σωματεία. Ο ένας έχει 35 χρόνια προϋπηρεσία στην αθλητική υπηρεσία του Δήμου με θέση ευθύνης, ενώ οι δύο εργάζονται σχεδόν 20 χρόνια στην αθλητική υπηρεσία του Δήμου και έχουν αναλάβει θέση ευθύνης από το 2014. Ο Αντιδήμαρχος, που κατέχει θέση ευθύνης στο Δήμο από το 2019, εργάζεται στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση ενώ ασχολείται με την προπονητική στον σωματειακό αθλητισμό σχεδόν 30 χρόνια.

Για τη διευκόλυνση της απομαγνητοφώνησης των συνεντεύξεων και για την διατήρηση της ανωνυμίας τους οι συνεντευζιαζόμενοι θα αναφέρονται συντομογραφικά ως ακολούθως: Σ. 1, Σ. 2, Σ. 3, Σ. 4.

Τα ζητήματα που συζητήθηκαν αφορούν ερωτήματα σχετικά με τις αντιλήψεις για την έννοια της «Αθλητικής ανάπτυξης» και πως συνδέεται με την βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών, τον τρόπο που καθορίζεται η «Αθλητική Πολιτική», οι στόχοι που τίθενται, οι επιλογές των δράσεων του Τμήματος Αθλητικής Ανάπτυξης, τον τρόπο επικοινωνίας με τους πολίτες, τις συνεργασίες και τους περιορισμούς που αντιμετωπίζουν καθώς και τις απόψεις τους για τα αποτελέσματα των δράσεων τους. Τα ερευνητικά ευρήματα, που προκύπτουν από τις συνεντεύξεις, παρουσιάζονται σε διαφορετικές ενότητες, σε σχέση με το εκάστοτε ερώτημα που τίθεται.

6.1 Ο όρος «Αθλητική Ανάπτυξη»

Στην ερώτηση τι σημαίνει για εσάς ο όρος «Αθλητική Ανάπτυξη»; οι συμμετέχοντες ανέφεραν:

Σ. 1: *Αθλητική ανάπτυξη. Δεν είναι μια έννοια, έχει πολλές διαστάσεις, δηλαδή αθλητική ανάπτυξη δημιουργεί ο δήμος μέσα από προγράμματα μαζικού. Αθλητική ανάπτυξη δημιουργούν τα σωματεία μέσα από τις ακαδημίες που έχουνε και τα τμήματα ανάπτυξης. Αθλητική ανάπτυξη κάνει ο δήμος γενικότερα ή η κάθε κυβέρνηση, στοχεύοντας στην στο ευ ζην, στην καλή ποιότητα ζωής, στην καλή φυσική κατάσταση, είναι πολλές οι μορφές αθλητικής ανάπτυξης, καθένας καλείται να την καλυτερεύσει, πιστεύω αυτό είναι αυτή είναι η ουσία, από το δικό του πόστο.*

Σ. 2: *Ανάπτυξη είναι κάτι που μεγαλώνει, βελτιώνεται, γίνεται καλύτερο. Από κει και πέρα ο αθλητισμός. Ξεκίνησε από κάτι μικρό, αν δούμε τα προγράμματα του μαζικού αθλητισμού όταν ξεκίνησε το 1986 με μερικά τμήματα, με το ζόρι να βγουν έξω οι δημότες να αθληθούν. Και φτάσαμε, να το πούμε ανάπτυξη, μετά από τόσα χρόνια ο κόσμος πλέον να εξελιχθεί ,και να γυμνάζεται και να περπατάει μόνος σου και να αθλείται και να βγαίνει έξω και να μην φοβάται να είναι πιο εξωστρεφής. Είναι μια ανάπτυξη και αυτή, αθλητική. Γίναν τα δημοτικά γυμναστήρια, ανάπτυξη, από το τίποτα που δεν υπήρχε, δημιουργήθηκαν θέσεις για τους γυμναστές. Να πάρουμε το δικό μας στο δήμο. Ξεκινήσαμε από εκατόν διακόσια άτομα και πήγαμε να είμαστε 3000-4000 άρα βελτιώσαμε σε ποσότητα. Η ποιότητα; Από την εμπειρία και από τους συναδέλφους τους που είμαστε εδώ στο τμήμα, ότι η ποιότητα κάθε χρόνο είναι και καλύτερη λόγω εμπειρίας, λόγω γνώσης, λόγω πολλών και λόγω φυσικά της αγάπης που έχουν οι συνάδελφοι για τον αθλητισμό. Βελτιώνεται και η ποιότητα, οπότε στην ουσία, αθλητική ανάπτυξη είναι και ποιοτική και ποσοτική. Εδώ νομίζω ότι τα προλαβαίνουμε όλα.*

Σ. 3: *Η προώθηση του αθλητισμού και της σωματικής άσκησης σε τοπικό επίπεδο, προκειμένου να παροτρύνουν τους πολίτες να οικοδομήσουμε ένα καλύτερο και υγιεινότερο τρόπο ζωής. Ουσιαστικά προγράμματα, τα οποία θα αφορούν το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού, χωρίς εξαιρέσεις, χωρίς διακρίσεις, με συμπερίληψη και κυρίως μαζικό αθλητισμό. Ο στόχος του δήμου δεν είναι ο πρωταθλητισμός, ή είναι αθλητισμός υψηλού επιπέδου, είναι ο αθλητισμός που αφορά όλους.*

Σ. 4: Αθλητική ανάπτυξη γενικότερα σημαίνει ότι ο κάθε πολίτη θα πρέπει να έχει παροχές για να μπορεί να αθληθεί οπουδήποτε θέλει, οποιαδήποτε στιγμή θέλει τόσο σε οργανωμένες δομές όσο όμως και σε υπαίθριους χώρους άσκησης και φυσικά η αθλητική ανάπτυξη είναι αυτό το οποίο απολαμβάνει ο πολίτης και ο δημότης. Για να υπάρχει αθλητική ανάπτυξη θα πρέπει να υπάρχει ένας σχεδιασμός και μία οργάνωση από πριν. Που σημαίνει ότι θα πρέπει να κάνουμε μια έρευνα των αναγκών. Τι είναι αυτά που θέλουν οι πολίτες; Τι είναι αυτά που θέλουν οι δημότες; τι είναι αυτά που δεν έχει ο δικός μας δήμος; έτσι ώστε να μπορέσουμε να καλύψουμε τα κενά. Και βέβαια να μπορέσουμε να ρωτήσουμε τον κόσμο αν αυτά που ήδη τους προσφέρουμε, τους ικανοποιούν ή όχι. Είναι η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, άρα για να έχουμε ανάπτυξη πρώτα θα πρέπει να έχουμε μια βασική εικόνα του τι συμβαίνει αυτή τη στιγμή; Ποια είναι η κατάσταση αυτή; Για να μπορέσουμε να σχεδιάσουμε την ανάπτυξη του αθλητισμού.

6.2 Αθλητισμός και βελτίωση της ποιότητας ζωής στην τοπική κοινωνία

Στην ερώτηση, «πιστεύετε ότι η ανάπτυξη του αθλητισμού στην τοπική κοινωνία σχετίζεται με την βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών της;» οι συμμετέχοντες ανέφεραν:

Σ. 1: Νομίζω ότι αυτό είναι το απώτερος σκοπός. Ακόμα και στον σωματειακό αθλητισμό εκεί στοχεύεις. Εκεί πρέπει να στοχεύουν τα σωματεία, στο να δημιουργούν βιωματικές καθημερινές καλές έτσι συνήθειες. Το να αθλείται ένα παιδί από μικρό, του δημιουργεί μια ανάγκη και σαν ενήλικας. Που αυτός είναι ο στόχος, πόσο μάλλον με τα προγράμματα μαζικού που εκτελούν οι δήμοι και τουλάχιστον στο δικό μας δήμο είναι πάρα πολλά. Να δημιουργήσουμε μια καθημερινότητα που στο τέλος είναι ανάγκη, ώστε να βελτιώνεις και καθημερινά την φυσική σου κατάσταση, τη συναισθηματική σου κατάσταση, την κοινωνική σου ένταξη, αθλητισμός είναι πολλά πράγματα και νομίζω ότι πρέπει να γίνεται συνειδητοποιημένα μέχρι να γεράσεις. Δια βίου άσκηση που λέμε.

Σ. 2: Όχι απλώς σχετίζεται, η ποιότητας ζωής. Βελτιώνει πάρα πολύ την ποιότητα ζωής. Και μην ξεχνάτε κάποια στιγμή τα 2 χρόνια που περάσαμε πρόσφατα με τον κορωνοϊό. Και άλλη περίπτωση εδώ της ανάπτυξης. Την άμεση ανταπόκριση του αθλητισμού όταν να αποκλείστηκαν γυμναστήρια αίθουσες, ο κόσμος ξεχύθηκε έξω. Εμείς ήμασταν

υποχρεωμένοι να βρούμε τρόπους να τους γυμνάσουμε διαφορετικούς από αυτούς που μας απαγορεύονται από τις αίθουσες. Φανταστείτε τα 2 χρόνια να που είμασταν κλεισμένοι μέσα και να μην μπορούμε ούτε να περπατήσουμε, ούτε να αθληθούμε, δε δώσαμε μια διέξοδο είτε ψυχολογική, είτε την ποιοτική σε όλους τους ανθρώπους που είναι κλεισμένοι μέσα; Νομίζω το καλύτερο παράδειγμα μετά 2 χρόνια μας πέρασαν. Δεν υπάρχει να πούμε τίποτα άλλο για την βελτίωση στην ποιότητα ζωής, τι ρόλο έπαιξε ο αθλητισμός και στην ποιότητα ζωής. Και βασικά, όταν ασχολείσαι με τον αθλητισμό, είσαι και πιο υγιείς, καλύτερη υγεία, καλύτερη ποιότητα ζωής, απλά.

Σ. 3: Είναι άρρηκτα συνδεδεμένος. Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, ο τέταρτος σοβαρότερος παράγοντας κινδύνου θνησιμότητας είναι η παντελής έλλειψη σωματικής άσκησης, οπότε με γνώμονα αυτό, και έχει μάλιστα έχει δώσει κατευθυντήριες γραμμές και η Ευρώπη, σε ότι αφορά την οποιαδήποτε μορφή φυσικής δραστηριότητας γιατί είναι άμεσα συνδεδεμένη με την βελτίωση της ποιότητας ζωής ατόμων και κατ' επέκταση και της υγείας. Μάλιστα, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, χωρίζει σε συνιστώσες την πολιτική του και μια από αυτές είναι η υγεία που την συνδέει άμεσα, την προτείνει και σαν πρωτοβάθμια πρόληψη. Σε σχέση με τον αθλητισμό. Συγγνώμη να συμπληρώσω αυτό, είναι ο κυρίαρχος. Συμπεριλαμβάνει, από εκεί και πέρα, την άμεση σχέση με την κοινωνική ζωή. Συμμετέχω κάπου, ανήκω, περνάω καλά, ή ελεύθερος χρόνος πάρα πολλά πράγματα.

Σ. 4.: Εννοείται, μα όταν έχουμε, όταν παρέχουμε χώρους άθλησης, σημαίνει ότι οι πολίτες μας μπορούν να έχουν μια καλύτερη ποιότητα ζωής γιατί θα αθλούνται. Είναι πολύ στενά συνδεδεμένη η άθληση με την καλή ποιότητα ζωής. Η καλή ποιότητα ζωής μας φέρνει μια ευημερία, κοινωνική ευημερία. Και είναι μια αλυσίδα, ο ένας κρίκος βοηθά τον άλλο. Εννοείται αυτό.

6.3 Αθλητική Πολιτική και Δήμος Κορδελιού - Ευόσμου

Στην ερώτηση, «με ποιόν τρόπο καθορίζεται η Αθλητική Πολιτική του Δήμου Κορδελιού— Ευόσμου;» οι συνεντευξιαζόμενοι δήλωσαν ότι:

Σ. 1: Αυτή είναι μια δύσκολη ερώτηση από την άποψη ότι ήδη ο δήμος Κορδελιού Ευόσμου έχει δημιουργήσει ένα πολύ καλό προηγούμενο με τα προγράμματα μαζικού που γίνονται εδώ και δεκαετίες. Τα όποια προγράμματα πλαισιώνουν, πιάνουν τέλος πάντων όλα τα

ηλικιακά γκρουπ, από μικρές ηλικίες μέχρι αθλητισμός και ΚΑΠΗ ή ευπαθείς ομάδες. Δηλαδή ο δήμος μας πραγματικά, ήδη πριν ακόμα εμείς αναλάβουμε, είχε ένα πολύ καλό, μια πολύ καλή παρουσία στα καθημερινά δρώμενα του δήμου και ο στόχος αυτής της διοίκησης ήταν να βελτιώσει το κομμάτι των εγκαταστάσεων. Που είναι κι αυτό ένα πολύ σημαντικό κομμάτι, είτε αφορά την καθημερινότητα του απλού αθλούμενου που μπορεί να αθληθεί και στο δρόμο, είτε αφορά την καθημερινότητα του σωματειακού αθλητή που θέλει καλύτερες εγκαταστάσεις, πιο βελτιωμένες ενεργειακά αναβαθμισμένες και εκεί στοχεύσαμε περισσότερο εμείς σαν διοίκηση, να βελτιώσουμε περισσότερο τις αθλητικές εγκαταστάσεις και να μπορέσουμε να έχουμε κυριότητα σε εγκαταστάσεις, όσον αφορά το θέμα του ακινήτου. Περισσότερο εκεί, γιατί στο κομμάτι της αθλητικής ανάπτυξης είναι αρκετά καλά, οπότε κάποιες μικρές βελτιώσεις έγιναν εξαιτίας του κορονοϊού.

Σ. 2: Κοίταζε να δεις, η αθλητική πολιτική, η πολιτική βασικά γενικά ας μη βάλουμε αθλητική, καθορίζεται στους δήμους από τους αιρετούς. Κάθε αιρετός, κάθε παράταξη που βγαίνει και κάθε δημοτική αρχή έχει το όραμα της.. θα μου πείτε τόσο πολύ; Μπορεί να έρθουν άνθρωποι οι οποίοι καμιά φορά αναλαμβάνουν - προΐστανται τμημάτων, διευθύνσεων αθλητισμού, οι οποίοι δεν έχουν σχέση με τον αθλητισμό, δεν έχουν κάποιο όραμα ή κάποια πολιτική, άμα δεν έχει χαραχθεί ήδη από την παράταξη και από τον συνδυασμό που βγήκε. Ε, αυτό είναι αποκλειστικά ένα πρόγραμμα, μια προτεραιότητα των αιρετών και κάθε διοίκησης. Σε περίπτωση που δεν καθορίζεται από αυτή, από κάθε αιρετό, νομίζω ότι συζητιέται σε σχέση με τη διεύθυνση, με τους προϊσταμένους, με τους με τους εργαζόμενους τους συναδέλφους γυμναστές και με τη βοήθεια του αντιδημάρχου, βάζοντας κάποιους στόχους.

Σ. 3: Δεν υπάρχει ένα συγκεκριμένο πρωτόκολλο, απλά πως λειτουργούμε εμείς. Αρχικά καταγράφονται οι αθλητικές ανάγκες σε τοπικό επίπεδο, στη συνέχεια αποτυπώνονται και κύριο μέλημά μας είναι να εναρμονίζονται με τους στόχους και τις κατευθυντήριες οδηγίες, καταρχήν με τη στρατηγική σε εθνικό επίπεδο. Οι δράσεις και τα προγράμματα που πρόκειται να υλοποιηθούν από το συγκεκριμένο τμήμα του δήμου προϋποθέτουν σίγουρα τη σύμφωνη γνώμη του προϊσταμένου της διεύθυνσης. Και του πολιτικού προϊσταμένου με κύριο γνώμονα όμως πάντα τους διαθέσιμους πόρους σε έμψυχο και άψυχο υλικό και βασικό σκοπό την αναβάθμιση της ενασχόλησης του με τον αθλητισμό.

Σ. 4: Εδώ είναι ένα δύσκολο κομμάτι. Σίγουρα επηρεάζεται πάρα πολύ από την εκάστοτε διοίκηση και από τους αιρετούς. Αυτό όμως είναι κάτι το οποίο μεταβάλλεται. Άλλες

φορές υπάρχει μια σταθερή διοίκηση που εξελέγη πολλές τετραετίες, πενταετίες, αλλά όταν αλλάζει η εκάστοτε διοίκηση των αιρετών, κάποιες φορές αλλάζει και η στρατηγική. Εκεί έρχεται ο ρόλος ο δικός μας, των στελεχών που γνωρίζουμε, που έχουμε τις γνώσεις όπου θα πρέπει να στηρίζουμε τον στρατηγικό σχεδιασμό της ανάπτυξης του αθλητισμού και να τον υπερασπιστούμε σε όποια διοίκηση και αν υπάρχει.

6.4 Οι στόχοι της Αθλητικής Πολιτικής του Δήμου Κορδελιού – Ευόσμου

Στην ερώτηση, «ποιοι είναι οι στόχοι της Αθλητικής Πολιτικής του Δήμου Κορδελιού – Ευόσμου;» οι συνεντευξιαζόμενοι απάντησαν ότι:

Σ. 1: Η βελτίωσή τους, ο εκσυγχρονισμός των αθλητικών εγκαταστάσεων και αυτά που προέκυψαν λόγω του κορονοϊού. Δημιουργήθηκε ένα άνοιγμα διαδικτυακό με πλατφόρμα, τόσο εκγύμνασης όσο και με ένα σύστημα κλείσιματος ραντεβού, δηλαδή να βελτιώσουμε λίγο τις παροχές σαν υπηρεσία. Και κάποιες ενημερώσεις των γυμναστών όσον αφορά τις γνώσεις τους μέσα από σεμινάρια, ώστε να μπορέσουν να ακολουθήσουν τις νέες τάσεις αθλητισμού. Πολύ εξωστρέφια όσον αφορά την δημιουργία υπαίθριων χώρων γύμνασης, η οποία ξεκίνησε και ως ανάγκη πάλι εξαιτίας του κορονοϊού, αλλά εξαπλώνεται και γίνεται και αυτό πολύ σημαντικό και χρησιμοποιείται από τον κόσμο. Από κει και πέρα σωματειακά κινούνται τα πράγματα, όπως ήταν και πριν.

Σ. 2: Οι στόχοι της αθλητικής πολιτικής βασικά συγκεκριμένοι, έχοντας και μάλιστα επειδή είμαστε τυχεροί, είχαμε και προϊστάμενο αθλητισμού, συνάδελφο γυμναστή, οπότε ήταν πολύ πιο εύκολο για μας να βάλουμε στόχους. Αλλά οι παθογένειες, οι παλιές, τα 10 χρόνια που περάσαμε με οικονομικά προβλήματα, με νομοθεσίες, με αδειοδοτήσεις, με ατασθαλίες... Η πολιτική και καθορίστηκε ως εξής, βελτίωση. Στο ένα τμήμα, βελτίωση όλων των αθλητικών χώρων, διότι είχαν παραμεληθεί εδώ και αρκετά χρόνια λόγω της οικονομικής δυσπραγίας, αδειοδοτήσεις, λόγο άλλων των παθογενειών, που είπα. Και από την άλλη στο ανάπτυξης, νομίζω ότι βελτίωση, καινούργιων προγραμμάτων, το να ανταποκρινόμαστε στο, τι ζητάει η συγκεκριμένη εποχή, τι θέλει αυτή τη στιγμή ο κόσμος. Κάποια στιγμή στόχος μας ήτανε να φέρουμε όλο τον κόσμο μέσα στα γυμναστήρια. Τώρα λέμε τους γυμναστές να βγουν έξω στον κόσμο. Έτσι ανταποκρινόμαστε στο, τι ζητά η κοινωνία σήμερα. Θεωρώ ότι έχουμε αλλαγή επάνω σε αυτό.

Σ. 3: Η προαγωγή της διά βίου άθλησης στους πολίτες με ίσες ευκαιρίες, σημαντικές για όλους, χωρίς διακρίσεις, με συμπερίληψη και απώτερο σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας ζωής.

Σ. 4: Οι στόχοι έχουν να κάνουν και με το ποιες είναι οι δυνατότητές μας να τους υλοποιήσουμε, γιατί οι στόχοι θα πρέπει να είναι μετρήσιμοι, συγκεκριμένοι και φυσικά πραγματοποιήσιμοι και ορισμένοι σε ένα συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα. Οι στόχοι είναι φυσικά να παρέχουμε ποιοτικές υπηρεσίες να καλύπτουμε τα κενά και τις ανάγκες της αγοράς και της ζήτησης των πολιτών όσον αφορά την άσκηση και φυσικά να παρέχουμε εγκαταστάσεις οι οποίες είναι άρτια εξοπλισμένες, είναι άρτιες σε λειτουργία και φυσικά που με πολύ καλή συντήρηση. Κάποιες φορές επιτυγχάνονται όλοι αυτοί οι στόχοι, κάποιες φορές όμως όχι στο 100%.

6.5 Ομάδες «στόχος» της Αθλητικής Πολιτικής του Δήμου

Στην ερώτηση, «απευθύνεστε σε συγκεκριμένες ομάδες πολιτών (target group) και ποιες είναι αυτές; Επίσης, έχουν αυτές οι ομάδες κάποια ιδιαίτερα δημογραφικά, οικονομικά, γεωγραφικά χαρακτηριστικά;»

Σ. 1: Σαν Δήμος απευθυνόμαστε σε όλα τα τόσο ηλικιακά όσο και κοινωνικά, τόσο και οικονομικά group μέσα από πολύ προσιτές τιμές, μέσα από προγράμματα τα οποία αφορούν ομάδες με ιδιαίτερα θέματα όπως είναι καρδιοπάθειες, νεφροπαθείς, τρίτη ηλικία, παιδιά με αναπηρία δηλαδή προσπαθούμε να πιάσουμε όλα τα κομμάτια που αφορούν είτε την ηλικία είτε την κοινωνική τους δυνατότητα και την οικονομική, είτε και την ακεραιότητα την σωματική.

Σ. 2: Νομίζω ότι δεν υπάρχει κάτι συγκεκριμένο απευθυνόμαστε σε όλους. Σε όλες τις ομάδες, όλες τις ηλικίες. Από τη μικρή ηλικία μέχρι και την Γ' Ηλικία, σε όλους τους ανθρώπους. Είτε έχουν προβλήματα υγείας, είτε είναι ιδιαίτεροι. Οπότε δεν έχουμε κάτι συγκεκριμένο. Το μόνο που θέλω να επισημάνω και το συζητάω με τους συναδέλφους μου, είναι το εξής, ότι ενώ καλύπτουμε όλες τις ηλικίες, υπάρχει μια ηλικία μεταξύ 14-18 η 13-18 ετών την οποία ηλικία αυτή δεν μπορούμε ακόμα να καλύψουμε. Μια ηλικία που δεν μπαίνει ούτε στα γυμναστήρια μέσα εύκολα, ούτε έξω μπορούμε να τους πλησιάσουμε. Αν και νομίζω ότι βρήκαμε έναν τρόπο με τα όργανα εξωτερικού χώρου. Έτσι πληροφοριακά, το βλέπουμε, ότι αυτή την ηλικία τους έχουν τραβήξει, τα

«καλισθενικά» όργανα ή οτιδήποτε, χρειάζεται μια διαφορετική προσέγγιση από εμάς στους νέους. Αυτά δεν έχουμε κάτι ξεχωριστό με όλους και για όλα, είτε από οικονομικό θέμα είτε από δημογραφικό είτε από γεωγραφικό, είμαστε ανοιχτοί για όλο το δήμο, για όλες τις ηλικίες, για όλους τους ανθρώπους.

Σ.3: Κατάβαση σε ομάδες. Καταρχήν όλου του ολική ηλικιακού φάσματος, δηλαδή παιδιά προσχολικής, σχολικής, εφηβικής ηλικίας, ενήλικες, άτομα τρίτης ηλικίας, άτομα με ειδικές ανάγκες. Και ανάλογα και άλλες κατηγορίες. Ουσιαστικά μέσα από τον αθλητισμό ασκείται και ένα μέρος κοινωνικής πολιτικής από το δήμο ίσες με δωρεάν συμμετοχή ομάδων με συγκεκριμένα κοινωνικά κριτήρια, όπως και εκπαιδευτική πολιτική σε κάποιες ειδικές κατηγορίες. Δεν κάνουμε πρωταθλητισμό. Δηλαδή, παιδιά τα οποία εξαιρούνται από ομάδες που κάνουν πρωταθλητισμό, εμείς ουσιαστικά τα συμπεριλαμβάνουμε. Η ενήλικες, κάποιος θεωρεί ότι πρέπει να πάει στο γυμναστήριο και να έχει το τέλειο σώμα ή να μην έχει κιλά ή ας πούμε άνθρωποι με παθήσεις που θα έρθουν εδώ και θα κάνουν γυμναστική θεραπευτική ήπια. Πρωταρχικό είναι το υλικό, να δεις τι έχεις και τι μπορείς να εξυπηρετήσεις. Ξεκινάς από το υλικό τους πόρους. Αφουγκράζεσαι, βλέπεις ότι μπορείς να προσαρμόσεις κάποια πράγματα και πάντοτε κριτήριο είναι να έχεις μια απήχηση σε όλο αυτό. Αυτό που θα κάνεις να άπτεται ενός σχεδίου. Το επιχειρησιακό σχέδιο δεν είναι σε εφαρμογή, δεν είναι εν ενεργεία. Υπάρχει άμα διαβάζεις το τελευταίο από την ευρωπαϊκή πολιτική, τις οδηγίες λέει ξεκάθαρα. Λέει ξεκάθαρα ότι μεγαλύτερη χρηματοδοτική αναδιανομή από τον επαγγελματικό στο μαζικό αθλητισμό. Το βλέπουμε εμείς στην πράξη; δεν το βλέπουμε. Δηλαδή η οδηγία της Ευρώπης είναι αυτή, η εθνική στρατηγική, υποτίθεται, πρέπει να εναρμονίζεται με την Ευρώπη. Ναι, αλλά τελικά η εθνική στρατηγική δίνει άλλη προτεραιότητα. Εμείς εδώ στο δήμο παραμένουμε και επιμένουμε στον μαζικό αθλητισμό και στα προγράμματα «Αθλησης για όλους». Και τα πιμοδοτούμε 2 χρόνια τα κάνουμε με ιδίους πόρους. Είναι ένα συνονθύλευμα, δεν είναι; δεν είναι απολύτως ξεκάθαρο. Κανονικά θα έπρεπε, η Ευρώπη να δίνει κατεύθυνση οι χώρες να ακολουθούν και μετά πάμε και στο περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Είναι μια συνισταμένη πολλών παραγόντων, δηλαδή τις ανάγκες των πολιτών, όπως διαμορφώνονται ανάλογα πάντα και με τις συνθήκες που επικρατούν. Τελευταία είχαμε πολύ πρωτόγνωρες και ιδιαίτερες συνθήκες. Και τους πόρους του οργανισμού, προσωπικό, εγκαταστάσεις κ.α. και επίσης την εξειδίκευση του

προσωπικού. Και του προσωπικού με μόνιμη σχέση εργασίας και σε συνέχεια του έκτακτου προσωπικού.

Σ. 4: Η αθλητική ανάπτυξη ενός δήμου πρέπει να απευθύνεται σε όλες τις ομάδες. Όλοι οι πολίτες ελεύθερα θα έπρεπε να έχουν πρόσβαση σε όλους τους αθλητικούς χώρους και κυρίως στους υπαίθριους αθλητικούς χώρους που δεν υπάρχει περιορισμός, ούτε χρονικός, ούτε υπάρχει αντίτιμο χρήσης. Φυσικά ο στόχος είναι η συμπερίληψη των ευπαθών κοινωνικών ομάδων. Αναφερόμαστε στους Ρομά, στα άτομα με ειδικές ανάγκες, αναφερόμαστε στους μετανάστες, αναφερόμαστε στα εξαρτημένα αυτά άτομα, που εξαρτώνται από διάφορες ουσίες. Οπότε και τα προγράμματα συμπερίληψης είναι στην στρατηγική και στο σχεδιασμό του δήμου, αλλά και κυρίως από μέσα από αθλητικές εκδηλώσεις που δίνουν τη δυνατότητα μέσα από μια μικτή ομάδα να μπορέσουν να εγκλιματιστούν, να μπορέσουν να ενταχθούν στο γενικότερο κοινωνικό σύνολο.

6.6 Οι δράσεις του Τμήματος Αθλητικής Ανάπτυξης;

Στην ερώτηση, «πως γίνεται η επιλογή των δράσεων του τμήματος της Αθλητικής Ανάπτυξης;»

Σ. 1: Η επιλογή των δράσεων βγαίνει και μέσα από την αναγκαιότητα και μέσα από τα τόσα χρόνια λειτουργίας του τμήματος του αθλητισμού. Μέσα στα χρόνια παγιώθηκαν κάποιες ανάγκες, οι οποίες και ερμηνεύτηκαν με ανάλογα προγράμματα. Και από κει και πέρα υπάρχει και το επίκαιρο. Το έχετε αυτό; Όπως είπα πριν, η κατάσταση του κορωνοϊού, να κάνουμε προγράμματα γυμναστικής, διαδικτυακά και ο αθλούμενος να είναι στο σπίτι του, να κάνουμε προγράμματα σε εξωτερικό περιβάλλον, ώστε να αποφύγουμε το συγχρωτισμό. Από την ανάγκη, της αύξησης του πληθυσμού. Γιατί είμαστε ένας μεγάλος δήμος και οι ανάγκες συνεχώς αυξάνονται, οπότε και εμείς προσπαθούμε να καλύψουμε όσο γίνεται περισσότερο αυτές τις ανάγκες και γενικώς είναι μια κατάσταση η οποία συνεχώς προσαρμόζεται ανάλογα με τα δεδομένα.

Σ. 2: Λοιπόν, καταρχήν υπάρχει το πρόγραμμα «Άθληση για όλους», το οποίο έχει όλα τα αθλήματα, όλα αυτά που μπορούμε να κάνουμε, έτσι; Έχουμε ένα γυμναστήριο, είμαστε τυχεροί γιατί έχουμε ένα γυμναστήριο εδώ, το οποίο μπορεί να περιλάβει πάρα πολλά αθλήματα. Οπότε ασχολούμαστε με μαζικό, εννοείται, με όλα τα αθλήματα αυτά που

μπορούμε μέσα στους χώρους που έχει το κτίριο. Ασχολούμαστε με τον εξωτερικό χώρο, όπου υπάρχουν όργανα γυμναστικής είτε σε άλλους χώρους έξω, για να κάνουμε προγράμματα. Οπότε οι δράσεις, γίνονται ανάλογα με αυτά που έχουμε και αυτό που μπορούμε να προσφέρουμε. Αλλά σε συζητήσεις με συναδέλφους έχουμε βγάλει προγράμματα καινούργια, τα εκπαιδευτικά, όπως το πρόγραμμα με τα Αρχαία Παιχνίδια, το οποίο γίνεται σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας. Και το πρόγραμμα Ανακαλύπτω τα Αθλήματα. Οπότε είναι δράσεις καινούριες πρωτοπόρες. Οπότε δεν μένουμε σε στερεότυπα πάμε και προχωράμε σε καινούργια προγράμματα και πάντοτε έτοιμοι να ανταποκριθούμε στο τι ζητά η κοινωνία έξω και τι αλλαγές γίνονται...

Σ. 3: Ένα μεγάλο, το μεγαλύτερο κομμάτι, είναι τα προγράμματα «Αθλησης για όλους». Σε ετήσια βάση, δηλαδή όλη τη χρονιά, υλοποιείται από το μόνιμο προσωπικό στη διάρκεια της χρονιάς έχουμε τις εγκρίσεις για το έκτακτο προσωπικό οπότε εμπλουτίζονται οι δράσεις που αφορούν τα προγράμματα «άθλησης για όλους», ένα μεγάλο κομμάτι που αναπτύχθηκε τα τελευταία χρόνια είναι τα εκπαιδευτικά προγράμματα. Έχουμε υλοποιήσει 4 εκπαιδευτικά προγράμματα που ουσιαστικά απευθύνονται σε παιδιά δημοτικού. Γίνονται σε συνεργασία με τα σχολεία και τις κατά τόπους Περιφερειακές Διευθύνσεις Εκπαίδευσης. Έχουμε τελευταία από το 2017 υπογράψει, ο δήμος σαν εταίρος, το κομμάτι δηλαδή του αθλητισμού, σε ένα ευρωπαϊκό πρόγραμμα το Interreg Ελλάδα-Βουλγαρία, όπου έχουμε υλοποιήσει πολύ ενδιαφέρουσες δράσεις. Και ήπιες θα έλεγα παρεμβάσεις σε αθλητικές εγκαταστάσεις. Έχουμε συνεργασία με το πανεπιστήμιο το ΤΕΦΑΑ.

Σ. 4: Η επιλογή των δράσεων γίνεται κυρίως να ικανοποιήσουμε τις ανάγκες της ζήτησης, να ικανοποιήσουμε τις τάσεις των... μάλλον να προλάβουμε και να σχεδιάσουμε προγράμματα σύμφωνα με τις τάσεις που συμβαίνει ανά τον κόσμο για το ποιες είναι οι μορφές άσκησης. Και γενικότερα να καλύψουμε όλες τις ηλικιακές ομάδες, όλες τις ιδιαιτερότητες, όλες τις κοινωνικά ευπαθείς ομάδες που είτε έχουν οικονομικά προβλήματα ή τεχνητά κοινωνικά, είτε έχουν άλλα προβλήματα και όλα μέσα από τη συμπερίληψη να έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν.

6.7 Επικοινωνία και ενημέρωση των πολιτών για τις δράσεις του Τμήματος Αθλητικής Ανάπτυξης

Στην ερώτηση, «με ποιον τρόπο επικοινωνείτε- ενημερώνεται τους πολίτες; Πιστεύετε ότι οι πολίτες του δήμου είναι επαρκώς ενημερωμένοι για τις δράσεις του τμήματος Αθλητικής Ανάπτυξης;»

Σ. 1: *Η αλήθεια είναι ότι δεν είμαστε πολύ καλοί σε αυτό το κομμάτι. Δηλαδή πρέπει να επικοινωνήσουμε περισσότερο τις δράσεις και τους τομείς στους οποίους έχει επεκταθεί ο αθλητισμός στο δήμο Κορδελιού Ευόσμου. Γιατί δεν είναι μόνο ο μαζικός, είναι εκπαιδευτικά προγράμματα, είναι πράγματα που γίνονται με τα σωματεία, είναι ευρωπαϊκά προγράμματα που τρέχουν και επίσης συμμετέχει πολύ ενεργά αθλητισμός. Συνήθως μέσα από δελτία τύπου, μέσα από ενημέρωση facebook, με πολλές δράσεις που απασχολούν κάποιους αθλούμενους. Αλλά η αλήθεια είναι ότι συντονισμένα δεν κάνουμε κάτι που θα βοηθήσει στο να επικοινωνήσουμε στον κόσμο τα τόσα πολλά που γίνονται, γιατί γίνονται πολλά. Εύκολο είναι αν το μεθοδεύσεις και διαθέσεις κάποια χρήματα. Δηλαδή να γίνει πιο επαγγελματικά, να επικοινωνούνται κάποια πράγματα, να οργανωθούμε περισσότερο. Σίγουρα θέλουμε μια βελτίωση. Δεν ξέρω ποιος είναι ο τρόπος. Δεν μπορώ να πω τώρα, δε γνωρίζω..*

Σ. 2: *Αυτό είναι ένα πρόβλημα, το οποίο το λέω «πρόβλημα» σε εισαγωγικά, διότι έχουν επιτυχία τα προγράμματά μας. Ξέρετε ένα πρόγραμμα από τους συναδέλφους ή ένα κτίριο αθλητικό ή οτιδήποτε ασχολείται με τον αθλητισμό, μπορεί να γυμνάσει, μπορεί να αθλήσει ένα σύνολο ατόμων, έναν αριθμό. Εμείς πάντοτε σε όλα τα γυμναστήρια και στους χώρους που έχουμε τους αθλητικούς, είμαστε πλήρεις. Δεν χρειαστήκαμε ποτέ να επικοινωνήσουμε και έγινε από στόμα σε στόμα. Το θέμα όμως είναι ότι κάποια στιγμή θα πρέπει να βρούμε ένα τρόπο για να γίνει γνωστό και σε αυτούς που δεν έρχονται, ότι υπάρχει αυτός ο χώρος. Είναι το μόνο σε εισαγωγικά πρόβλημά μας. Δεν μας δημιουργήθηκε ανάγκη να επικοινωνήσουμε γιατί μονίμως είχαμε πληρότητα και μάλιστα λίστες αναμονής.*

Σ. 3: *Όχι, κυρίως επικοινωνούμε με δελτία τύπου στην ιστοσελίδα του δήμου και μέσα κοινωνικής δικτύωσης, όπως το facebook και το instagram. Σίγουρα είναι ένας τομέας, που χρήζει μεγάλης βελτίωσης στο δήμο προκειμένου να φτάνει η πληροφορία σε μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού. Σίγουρα δεν είναι επαρκώς ενημερωμένοι. Ο χώρος του marketing είναι ένα πολύ μεγάλο κομμάτι. Που ουσιαστικά δεν έχουμε τους πόρους για να το προχωρήσουμε, να το αναβαθμίσουμε, να το βελτιώσουμε, είναι μια ολόκληρη φιλοσοφία. Δηλαδή, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης είναι ένα μεγάλο ζητούμενο σε ότι*

αφορά τις δημόσιες υπηρεσίες, ναι μεν, αλλά... Έχει μάθει ο κόσμος να ενημερώνεται με αυτόν τον τρόπο, αλλά υπάρχουν αρκετά εμπόδια στο να λειτουργήσει ένας δημόσιος φορέας με αυτούς τους κανόνες.

Σ. 4: Αυτό είναι ένα θέμα το οποίο θα πρέπει να μας απασχολήσει ίσως πιο σοβαρά, ίσως και λίγο πιο έντονα. Το μάρκετινγκ, όσον αφορά τα προγράμματα άθλησης του δήμου, θα πρέπει να επανασχεδιαστεί και να επανατοποθετηθούμε στην αγορά. Γίνονται κάποιες προσπάθειες, φυσικά χρησιμοποιούμε τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, φυσικά την ιστοσελίδα του. Υπάρχει και ένα έντυπο υλικό το οποίο διανέμεται. Θα πρέπει όμως υπάρχουν και άλλοι τρόποι και θα πρέπει να ξανάχαράζουμε από την αρχή το πλάνο μάρκετινγκ το οποίο πρέπει να έχουμε για να προωθήσουμε τα προγράμματα και να προσελκύσουμε περισσότερο κόσμο.

6.8 Συνεργασίες του Τμήματος Αθλητικής Ανάπτυξης

Στην ερώτηση «συνεργάζεστε με κάποιους άλλους αθλητικούς ή μη αθλητικούς φορείς;»

Σ. 1: Ε! ναι, συνεργαζόμαστε με πολλούς, καταρχήν έχουμε κάνει το μνημόνιο συνεργασίας με το πανεπιστήμιο. Στη συνέχεια με τις διευθύνσεις δευτεροβάθμιας πρωτοβάθμιας με τα εκπαιδευτικά προγράμματα που κάνουμε, τα οποία απευθύνονται προς όλα τα σχολεία και πραγματικά οι χώροι μας διατίθενται καθημερινά και εβδομαδιαία σε σχολεία για να τα επισκεφτούν. Και με τα σωματεία φυσικά, τα αθλητικά σωματεία της περιοχής, συνεργασία με δήμους για διάφορες δράσεις που έχουν σχέση με προγράμματα, με κινητικότητα, με ποδήλατο. Γενικώς δηλαδή ότι μπορούμε να τρέξουμε σε συνεργασία με άλλους δήμους, προσπαθούμε να μη μένουμε πίσω και να συμμετέχουμε.

Σ. 2: Πέρα από τον μαζικό αθλητισμό, το τμήμα η Διεύθυνση Αθλητισμού τέλος πάντων και τα τμήματα και με τους αθλητικούς χώρους συνεργαζόμαστε με όλους τους αθλητικούς συλλόγους του δήμου μας, με όλους. Είτε δίνοντας χώρο, είτε βοηθώντας τα προγράμματα για τους αγώνες τους, για τα πρωταθλήματα τους....

Σ. 3: Κατά κύριο λόγο, με τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού. Με το Υπουργείο Παιδείας και το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής για τα εκπαιδευτικά προγράμματα τις πρωτοβάθμιες και δευτεροβάθμιες διευθύνσεις εκπαίδευσης, συντονιστές εκπαιδευτικού

έργου. Μέσα από τα προγράμματα προέκυψε και μια επιμόρφωση καθηγητών φυσικής αγωγής σε σχέση με το πρόγραμμα που τρέχουμε. Με το τμήμα επιστήμης Φυσικής Αγωγής του Αριστοτελείου. Με όλα τα σχολεία, τους παιδικούς σταθμούς, ΚΑΠΗ. Την Διαχειριστική αρχή και την Κοινή Γραμματεία για το ευρωπαϊκό πρόγραμμα στο οποίο συμμετέχουμε, με αθλητικές υπηρεσίες άλλων δήμων, συλλόγους. Με επίσημους φορείς επιμόρφωσης. Και ελεγκτικούς μηχανισμούς, παλιότερα.

Σ. 4: Με πάρα πολλούς αθλητικούς φορείς και μη αθλητικούς. Καταρχήν όλοι αυτοί οι οποίοι φιλοξενούνται στις αθλητικές εγκαταστάσεις είναι αθλητικά σωματεία. Όλοι αυτοί οι φορείς οι οποίοι ζητούν τις αθλητικές εγκαταστάσεις για να υλοποιήσουν κάποια εκδήλωση, είτε αθλητικοί και είτε πολιτιστικοί, είναι όλοι αυτοί οι συνεργάτες μας. Οι ομοσπονδίες, η Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, διεθνείς φορείς και ευρωπαϊκοί φορείς με όλους συνεργαζόμαστε.

6.9 Περιορισμοί στην ανάπτυξη της Αθλητικής Πολιτικής

Στην ερώτηση, «ποιους περιορισμούς αντιμετωπίζετε σχετικά με την χρηματοδότηση, με την συνεργασία σας με άλλους φορείς ή κοινωνικές ομάδες (π.χ. αιρετούς), την γραφειοκρατία κ.α.;»

Σ. 1: Θεωρώ ότι είναι πάει καλά η συνεργασία μας με άλλους φορείς. Απλά θα μπορούσαμε να κάνουμε περισσότερα πράγματα, αλλά είναι τόσα πολλά που κάποια μένουν πίσω. Ας πούμε το πανεπιστήμιο θα μπορούσαμε να κάνουμε περισσότερα πράγματα. Να οδηγήσει κάπου αυτό το μνημόνιο, άλλα 2 χρόνια του κορωνοϊού 'μείναν πίσω κάποια άλλα, κάποια άλλαξαν. Άλλοι περιορισμοί, εντάξει, μετά είναι το προσωπικό. Θα μπορούσαμε να κάνουμε πολύ περισσότερα αν είχαμε περισσότερους γυμναστές. Οι αποφάσεις της Γενικής Γραμματείας που έκοψε την επιδότηση των προγραμμάτων και των γυμναστών μας δημιούργησε πολλά προβλήματα. Αν είχαμε μόνιμους γυμναστές επίσης, θα μπορούσαμε να κάνουμε πολύ περισσότερα, έχουμε εγκαταστάσεις που θα μπορούσαν να καλύψουν πολύ καινοτόμα προγράμματα, αλλά μας λείπει το προσωπικό. Αυτό θεωρώ ότι ίσως είναι το μεγαλύτερο πρόβλημα.

Σ. 2: Βασικά το πρόβλημα μας στο δικό μας το δήμο είναι μόνο το εξής, με τους αιρετούς δεν έχουμε πρόβλημα να συνεργαζόμαστε και από εμπειρία όλων των ετών, ο δήμος ξαφνικά έγινε μεγάλος με τον «Καλλικράτη». Οι υπάλληλοι μειώνονται λόγω

συνταξιοδότησης και πολλών άλλων, έχουν γίνει λίγοι. Υπάρχει ένα πρόβλημα ως προς το θέμα των αθλητικών εγκαταστάσεων για τη βελτίωση, διότι στο δημόσιο είναι μια διαδικασία λίγο μυστήρια. Πρέπει να κάνεις μελέτες, πρέπει να υπάρχει μία τεχνική υπηρεσία, να μπορεί να κάνει τις μελέτες, να κάνει γήπεδα. Δεν υπάρχει προσωπικό. Εκεί έχουμε ένα πρόβλημα, τρέχουμε εμείς και για την βελτίωση των χώρων. Πάλι, το να γίνουν μελέτες από τους μηχανικούς του δήμου. Εκεί έχουμε αρκετά προβλήματα. Όσο για τη χρηματοδότηση. Υπήρχε μια χρηματοδότηση από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού και τα προγράμματα «άθλησης για όλους» εδώ και ένα χρόνο ή δύο, δεν ξέρω γιατί, σταμάτησε η χρηματοδότηση της. Παρ' όλα αυτά συνεχίζουμε να χρηματοδοτούμε σαν δήμος μόνοι μας. Δεν σταματάμε γιατί ο κόσμος πιέζει. Αυτό το πρόβλημα είναι αρκετά σοβαρό. Νομίζω με τη χρηματοδότηση από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού.

- Σ.3:** Λοιπόν, τα τελευταία 2 χρόνια η απόφαση του υφυπουργού αθλητισμού να μην επιχορηγήσει τα προγράμματα «άθληση για Όλους». Αποτελεί σημαντικό τροχοπέδη στην ανάπτυξή τους. Παράλληλα όμως, και τα προηγούμενα χρόνια είχε σημειωθεί σταδιακή μείωση και των εγκεκριμένων τμημάτων προς υλοποίηση, αλλά και σημαντικές περικοπές στους όρους χρηματοδότησης, δηλαδή και όταν τα χρηματοδοτούσαν κάθε χρόνο παρατηρούσαμε μειώσεις. Επίσης η γραφειοκρατία που προκύπτει από το οργανωτικό πλαίσιο λειτουργίας των προγραμμάτων άθλησης για όλους είναι εξαντλητική και καθόλου ελκυστική, προκειμένου να εμπλακούν νέοι φορείς στη διαδικασία υλοποίησης. Έχουμε έναν βραχυπρόθεσμο, ετήσιο προγραμματισμό. Που σίγουρα αποτελεί ανυπέρβλητο εμπόδιο, δηλαδή ο προγραμματισμός για τα προγράμματα «άθληση για όλους» δεν θα πρέπει να είναι για κάθε χρόνο. Θα έπρεπε η διαδικασία να εγκρίνεται για τα επόμενα τουλάχιστον 2 - 3 χρόνια έτσι ώστε να μπουν σε μια κανονική ροή. Η πιο χαρακτηριστική, ας πούμε, ολιγορία είναι η καθυστέρηση για την έκδοση της κοινής υπουργικής απόφασης προκειμένου να προσληφθούν πτυχιούχοι Φυσικής Αγωγής με σχέση εργασίας ορισμένου χρόνου. Κανονικά αυτή θα έπρεπε να ολοκληρώνεται μέσα στη διάρκεια του καλοκαιριού και με την έναρξη της αθλητικής περιόδου να ξεκινάμε τα τμήματα, ενώ αυτό που παρατηρούμε όλα τα χρόνια είναι να έχουμε την έγκριση στη διάρκεια. Σίγουρα χάνουμε ένα μεγάλο μέρος, δεν μπορούμε να λειτουργήσουμε. Δηλαδή κανονικά θα έπρεπε να λειτουργούμε Σεπτέμβριο με Ιούνιο, Ιούλιο και φτάνουμε να ξεκινάμε προγράμματα Νοέμβριο, Δεκέμβριο, Γενάρη. Ακόμα και να ήταν ετήσιος

προγραμματισμός, αν είχαμε την έγκριση του Ιουλίου και ξεκινούσαμε τη διαδικασία τον Αύγουστο, 30 Σεπτεμβρίου θα ήξερα, ότι θα έχω το προσωπικό. Θα ήταν εντελώς άλλος σχεδιασμός από τον από το σχεδιασμό που κάνω για τμήματα, που θα ξεκινήσουν 10 Δεκέμβριο. Είναι το μεγαλύτερο εμπόδιο η γραφειοκρατία. Τα Εκπαιδευτικά προγράμματα είναι μια δράση η οποία υλοποιείται με δωρεάν συμμετοχή, δηλαδή ουσιαστικά θέλουμε δωρεάν συμμετοχή των παιδιών. Δεν προϋποθέτει έναν προϋπολογισμό για να λειτουργήσει γιατί το προσωπικό που την υλοποιεί είναι το μόνιμο προσωπικό. Δεν προκύπτει ανάγκη περαιτέρω χρηματοδότησης είναι απλά επιλογή αν θα κάνουμε αυτά τα προγράμματα ή αν θα κάνουμε κάτι άλλο. Και πάλι στο Ευρωπαϊκό πρόγραμμα, είμαστε φορέας τοπικής αυτοδιοίκησης, οι εσωτερικές μας διαδικασίες ήταν οι πιο δύσκολες από ότι με τους υπόλοιπους για να συνεργαστούμε προκειμένου ας πούμε να προχωρήσει μια μελέτη, μια προμήθεια, ένας διαγωνισμός για να προσλάβουμε προσωπικό οτιδήποτε ήταν απίστευτα χρονοβόρο. Η συνεργασία ανάμεσα σε εταίρους είναι πράγματα τα οποία λύνονται προχωράνε, το πιο βασικό είναι οι εσωτερικές διαδικασίες ενός δήμου³¹.

Σ. 4: Πάντα υπάρχουν εμπόδια, πάντα υπάρχει γραφειοκρατία.. Το θέμα είναι να μην τα παρατάμε, να επιμένουμε, να πιέζουμε όσο μπορούμε και να είμαστε πιο κοντά και πιο τυπικοί διαδικασίες. Υπάρχουν προγράμματα χρηματοδότησης, υπάρχει όμως και ένας όγκος δουλειάς και εργατοωρών που κρύβεται από πίσω, ώστε να πάρουμε τη χρηματοδότηση από κάποιο πρόγραμμα, είτε είναι εθνικό είτε είναι ευρωπαϊκό. Αυτό έχει να κάνει με τη στελέχωση, όπως η εξειδίκευση του προσωπικού και οι γνώσεις του προσωπικού. Υπάρχουν εμπόδια, άλλες φορές οι αιρετοί είναι σύμμαχοι και βοηθούνε άλλες φορές δεν είναι και τόσο θερμή η υποστήριξη. Σε κάθε περίπτωση τα στελέχη του αθλητισμού πρέπει να προτείνουν και να πιέζουν και διεκδικούν πράγματα, μόνο έτσι θα τα καταφέρουμε. Η συντήρηση των αθλητικών εγκαταστάσεων έχει πάρα πολλές δαπάνες, είναι η στρατηγική που ορίζει η εκάστοτε διοίκηση αν θα έχει έσοδα ή όχι, τόσο από τους δημότες που συμμετέχουν στα προγράμματα «άθλησης για όλους», όσο και από τα αθλητικά σωματεία που χρησιμοποιούν τις αθλητικές εγκαταστάσεις. Θα πρέπει να βρεθεί χρηματοδότηση να υπάρχει ένας προϋπολογισμός που αφορά τη συντήρηση των

31. Αργότερα σε μια άτυπη συνομιλία αναφέρθηκε ότι οι δυσκολίες στις εσωτερικές διαδικασίες προκύπτουν κυρίως από τις συνεχείς αλλαγές της νομοθεσίας. Παράδειγμα στην εισήγηση της προμήθειας για αγορά νέων ποδηλάτων του Ευρωπαϊκού προγράμματος υπήρξαν τόσες πολλές αλλαγές στις προϋποθέσεις που δεν έγινε η αγορά

αθλητικών εγκαταστάσεων, τις πάγιες και λειτουργικές δαπάνες και την ανανέωση του εξοπλισμού.

6.10 Η επίτευξη των στόχων της Αθλητικής Πολιτικής του Δήμου

Στη συνέχεια επιχειρήσαμε να ανιχνεύσουμε το επίπεδο ικανοποίησης των στελεχών του Τμήματος σχετικά με την επίτευξη των στόχων που είχαν θέσει. Για το λόγο αυτό ζητήσαμε από τους συνεντευξιαζόμενους να σχολιάσουν τα αποτελέσματα των δράσεων που ανέπτυξαν αλλά και κατά πόσο θεωρούν ότι επιτεύχθηκαν οι στόχοι τους.

Σ. 1: Πιστεύω ότι παρότι ήταν μια τελείως δύσκολη εποχή, όσον αφορά τον αθλητισμό, γιατί δύο χρόνια πολλά πράγματα υπολειτούργησαν. Θεωρώ ότι αθλητικά ο δήμος κινήθηκε καλά, κινήθηκε ευέλικτα. Δημιούργησε παράλληλους δρόμους, διαφορετικούς. Αυτό μας έχει λύσει τα χέρια σε πολλά θέματα, και τώρα, στο πώς λειτουργεί ο δήμος όσον αφορά με τα τμήματα, τις πληρωμές, τις κρατήσεις ραντεβού. Κάποια πράγματα βελτιώθηκαν εξ ανάγκης. Στη συνέχεια δημιουργήθηκαν και κάποια νέα προγράμματα, δημιουργήθηκαν νέοι χώροι, υπαίθριοι ή βελτιώθηκαν πάρα πολλοί χώροι μέσα από ευρωπαϊκά προγράμματα. Ήρθαν κάποια χρήματα, ήρθε εξοπλισμός με χρήματα από ευρωπαϊκά προγράμματα. Μπήκαμε σε προγράμματα βελτίωσης χώρων, κτιριακών υποδομών. Βελτιώσεις σε γυμναστήρια μέσα στις σχολικές μονάδες πάλι μέσα από ευρωπαϊκά προγράμματα. Ναι, θεωρώ ότι και όσον αφορά το τμήμα ανάπτυξης και όσον αφορά το τμήμα διαχείρισης χώρων, έχουν γίνει αρκετά πράγματα. Βέβαια, είναι πολλά αυτά που είναι να γίνουν ακόμα, γιατί είναι ένας πολύ μεγάλος δήμος με πολλές ανάγκες και πολλούς χώρους και πολλά τμήματα και πράγματα τα οποία πρέπει συνέχεια να τρέχεις και να δημιουργήσεις νέες προοπτικές, αλλά νομίζω ότι γίνανε πράγματα και θα γίνουν και τα επόμενα χρόνια, γιατί για αυτά συνεχίζουμε να τρέχουμε.

Σ. 2: Θεωρώ ότι το γκρουπ που είμαστε εδώ πέρα από τους γυμναστές, έχουμε ένα γκρουπ πάρα πολύ καλό, πάρα πολύ καλά καταρτισμένο, έχει πάρα πολύ όρεξη για δουλειά. Οπότε αυτό έχει σαν αποτέλεσμα, ότι στόχους κι αν βάλουμε, η αγάπη και η εμπειρία τους, έχουν ένα αποτέλεσμα το οποίο λες ότι είναι πάρα πολύ ικανοποιητικό. Φυσικά δεν σταματάμε και το λέμε, να βελτιωνόμαστε και να συνεχίζουμε καλύτερα. Θεωρώ, για να μην βάλουμε με άριστα το 10 στους στόχους, να πω ότι είμαστε γύρω στο 9. Φυσικά είναι μετρήσιμα. Είναι μετρήσιμα και θεωρώ ότι υπάρχουν στατιστικά από

τον κόσμο. Το τμήμα αθλητικής ανάπτυξης έχει κάνει μια μέτρηση με ερωτηματολόγια και μπορεί να βγάλει αποτελέσματα. Θεωρώ ότι είναι αρκετά ικανοποιητικά, τα αποτελέσματα.

Σ. 3.: Είναι μια διαδικασία που με κάποιον τρόπο ξεκινήσαμε πριν την πανδημία να την εφαρμόζουμε με ερωτηματολόγια, να παίρνουμε ανατροφοδότηση από τους συμμετέχοντες προκειμένου να μπορούμε να ξανασχεδιάζουμε τις δράσεις με βελτιώσεις. Μπήκαμε σε αυτή τη διαδικασία και είναι μια λογική την οποία θα εφαρμόσουμε και στα υπόλοιπα προγράμματα. Έχουμε μια ολοκληρωμένη εικόνα στα εκπαιδευτικά προγράμματα. Στα προγράμματα «Άθληση για Όλους», εντάζει μια μεγάλη-μια σπουδαία, μαρτυρία είναι η συμμετοχή του κόσμου. Όταν είναι πολύ μεγάλη συμμετοχή είναι μια μαρτυρία, του πόσο μεγάλη απήχηση έχουν τα προγράμματα.. Τώρα, για πρώτη φορά στα καλοκαιρινά, κάναμε την διαδικασία του ερωτηματολογίου ψηφιακά. Το εφαρμόσαμε στα καλοκαιρινά προγράμματα, τώρα θα τα έχουμε και στα χειμερινά οπότε μια ολοκληρωμένη εικόνα πιστεύω ότι θα έχουμε με τη λήξη της χρονιάς. Αν πούμε για τη συμμετοχή, όταν ξεκινούσαμε τις εγγραφές στα προγράμματα και πάντα στα περισσότερα παιδικά τμήματα, είχαμε λίστα αναμονής.. Αυτό σημαίνει ότι ήταν γίνεται σπουδαία δουλειά. Ποιοτική αξιολόγηση; Ναι, εύκολο δεν είναι, αλλά σαφώς μπορούμε να τα πάρουμε. Η επίδραση τώρα του αθλητισμού στην υγεία και την ευεξία έχει μια ολοένα και μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία. Είναι κάτι το οποίο δεν το εξετάζαμε επιστημονικά σε προηγούμενα προγράμματα προφορικά ή με τις μαρτυρίες κάναμε τμήματα θεραπευτικής γυμναστικής, έχουμε τμήματα ΑΜΕΑ, έχουμε τμήματα εργαζομένων δηλαδή και ειδικευμένα τμήματα καρδιοπαθών νεφροπαθών. Τώρα επειδή είναι ένας πρωταγωνιστικός ρόλος, σε ό,τι αφορά τον αθλητισμό, η συνάντησή του με την υγεία είναι κάτι που θα εξετάσουμε και αυτό.

Σ. 4.: Σε ένα μεγάλο ποσοστό έχουν επιτευχθεί οι στόχοι των δράσεων όσον αφορά την χρηματοδότηση για την συντήρηση αθλητικών χώρων. Όσον αφορά την ολοκλήρωση ενός ευρωπαϊκού προγράμματος, το οποίο ήταν σε εξέλιξη αρκετά χρόνια και τελικά τώρα ολοκληρώνεται και βλέπουμε εμφανή τα αποτελέσματα, τα οποία είναι πολύ θετικά και αποδεκτά από όλους. Είναι όλα προς τη θετική κατεύθυνση.

6.11 Συνοψίζοντας την Αθλητική Πολιτική του Δήμου

Στο τέλος της συνέντευξης τέθηκε μια ανοιχτού τύπου ερώτηση, με την οποία ζητήσαμε από τους συμμετέχοντες να συμπληρώσουν ορισμένα στοιχεία ή σημεία που ίσως δεν είχαν αναφερθεί στη συνέντευξη, σε σχέση με την Αθλητική Πολιτική του Δήμου; Στο ερώτημα αυτό οι συμμετέχοντες ανέφεραν:

Σ. 1: *Ε, λοιπόν η αθλητική πολιτική του δήμου. Αυτό είναι ένα κομμάτι το οποίο, αν και εγώ έχω βλέψεις και συνεχίζω να απασχολούμαι στον σωματειακό αθλητισμό, πρέπει να το δούμε τόσο σαν δήμος, όσο και γενικότερα σαν πολιτική αθλητική. Οι παραχωρήσεις στους αθλητικούς χώρους του δήμου στα σωματεία πολλές φορές οδηγούν σε αδιέξοδα, όσον αφορά τη συντήρηση των χώρων, όσον αφορά το ποιες ώρες θα παραχωρήσει και σε ποιους, ποια είναι τα κριτήρια; Δηλαδή, νομίζω ότι εκεί είναι ένα κομμάτι, το οποίο πρέπει ο δήμος να το διαχειριστεί τα επόμενα χρόνια. Στο πως θα διαχειρίζεται καλύτερα τους αθλητικούς του χώρους, προσπαθώντας να μειώσει τα έξοδα και ίσως θα πρέπει κάποια από τα έξοδα να μεταφερθούν στα σωματεία τα οποία χρησιμοποιούν αυτούς τους χώρους. Και προσπαθούμε και πρέπει να κρατήσουμε τις ώρες του μαζικού αθλητισμού σε αθλητικούς χώρους. Γιατί υπάρχει μια τάση να πιεστεί πολύ ο μαζικός αθλητισμός του δήμου. Πρέπει να το κρατήσουμε αυτό σε υψηλό επίπεδο και ταυτόχρονα πρέπει να μπούμε σε μια άλλη τακτική διαχείρισης στον αθλητικό χώρο.*

Σ. 2: *Αθλητική πολιτική του δήμου. Βασικά είναι ένα πρόβλημα γενικά. Επειδή βάζουμε πολιτική τώρα, έτσι; Μπαίνει μέσα ο αιρετός. Θα μπορούσαμε να ξεφύγουμε από την πολιτική σαν πολιτική. Ωραία να ξεφύγουμε από την πολιτική κάποια στιγμή. Να αναφέρουμε γενικά έτσι ένα γενικό πλάνο ότι καταρχήν το είπα και προηγουμένως ότι πάμε σύμφωνα με τι ζητάει η κοινωνία; Κάθε μέρα, αλλάζει η κοινωνία ζητάει κάτι διαφορετικό. Εμείς ανταποκρινόμαστε σε αυτό. Τις δράσεις όλες δεν μπορούμε να τις καλύψουμε. Υπάρχει ένας αριθμός γυμναστών και υπάρχει ένας αριθμός αθλουμένων που μπορούμε να εξυπηρετήσουμε. Μπορούμε να πάμε λίγο πιο πέρα; Παράδειγμα λέω στα χειμερινά αθλήματα; Παλιά γινόταν εκμάθηση σκι στους διάφορους τόπους, αλλά η γραφειοκρατία και η διαδικασία δεν μας το επιτρέπει. Αν υπήρχαν πιο εύκολες διαδικασίες και πιο σύντομες πιστεύω ότι μπορούμε να ανταπεξέλθουμε. Θεωρώ ότι είμαστε ευχαριστημένοι όταν ο κόσμος είναι ευχαριστημένος. Είμαστε και εμείς ευχαριστημένοι και θεωρώ το 90% να βάλουμε και ένα 10%, για διάφορους λόγους. Το 90% είναι ευχαριστημένοι από αυτά που κάνουμε και πάντοτε ξέρω ότι μπορούμε να κάνουμε κάτι περισσότερο. Το αφήνουμε σε αυτό για να δώσουμε την ώθηση στους*

συναδέλφους, να ψάχνουμε και να μπορούν να κάνουν κάτι καλύτερο, που μπορούν πάντοτε να κάνουν, και κάνουν το καλύτερο.

Σ. 3.: *Τίποτα απλά να συνοψίσω. Εντάξει, κύριο μέλημά μας είναι ίσες ευκαιρίες, ελεύθερη πρόσβαση σε αθλητικές δραστηριότητες. Και τα δύο όμως είναι κάτι τα οποία μπορούν να επιτευχθούν μόνο με ισχυρή και ενεργή εμπλοκή του κράτους και σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο. Ειδικότερα ο σχεδιασμός αθλητικών προγραμμάτων που απευθύνονται σε γενικό και ειδικό πληθυσμό. Αποτελεί θεμέλιο λίθο εφαρμογής αθλητικής πολιτικής της τοπικής αυτοδιοίκησης. Και σίγουρα η χάραξη της συγκεκριμένης πολιτικής αποτελεί αναπόσπαστο μέρος μιας διευρυμένης κοινωνικής πολιτικής. Αυτή είναι η ουσία του αθλητισμού σε μια αξιόπιστη αυτοδιοίκηση. Ο αθλητισμός είναι... μέρος της κοινωνικής πολιτικής της τοπικής αυτοδιοίκησης. Το ότι ο Καλλικράτης θα έδινε χώρο στην τοπική αυτοδιοίκηση να οργανώσει ο κάθε τόπος, η κάθε πόλη το δικό της τομέα στην περίπτωση μας στον αθλητικό τομέα. Υπάρχουν τελικά αυτές τις δυνατότητες ή όχι; Το κράτος θα πρέπει να μας βοηθήσει σε ότι αφορά την χρηματοδότηση. Τμήματα εξειδικευμένα για άτομα με ειδικές ανάγκες, για ειδικό πληθυσμό, καρδιοπαθείς, νεφροπαθείς όπου δεν υπάρχει αντίτιμο, είναι ανάγκες οι οποίες δεν καλύπτονται από τον ιδιωτικό τομέα. Οπότε αν δεν υπάρχει χρηματοδότηση και ενεργή εμπλοκή του κράτους, να προβλέπει τη λειτουργία αυτών των προγραμμάτων, θα εκλείψουν. Δεν πρόκειται ο ιδιωτικός τομέας να ενδιαφερθεί για να κάνει τμήματα τα οποία δεν θα έχουν αντίτιμο. Αυτή είναι η λογική; Εμείς δεν μπορούμε να βρούμε σαν τοπική αυτοδιοίκηση τους πόρους από μόνοι μας. Αυτό που συνέβη τα τελευταία δύο χρόνια, που αποφασίστηκε αυθαίρετα θα έλεγα, η μη χρηματοδότηση των προγραμμάτων αυτή τη στιγμή λειτουργούν στο δήμο μας, επειδή αποτελεί προτεραιότητα ο αθλητισμός. Τρέχει τα προγράμματα, ίσως πιο περιορισμένα, με ιδίους πόρους. Για άλλους δήμους δεν αποτελεί προτεραιότητα, οπότε εκεί είναι η πολιτική που χαράζει ο κάθε δήμος. Το πιο σημαντικό από όλα, τώρα το καταλάβαμε αυτό, που συμμετείχαμε με τους υπόλοιπους στα ευρωπαϊκά προγράμματα. Δεν μπορεί πάντα να κοιτάμε το ανέφικτο. Η Α. Τρίτη έγινε με ένα ΕΣΠΑ, εννοώ τα τρία υπαίθρια γυμναστήρια, ήρθαμε εμείς συμπληρώσαμε, βελτιώσαμε, αναβαθμίσαμε με κάποιον τρόπο την αθλητική γειτονιά. Απλά οι πολιτικές, πολλές φορές, και οι προτεραιότητες είναι σημαντικό να βασίζονται σε αυτό που έχεις και να επενδύσεις σε αυτό που έχεις και να το εξελίξεις. Δεν είναι να φέρουμε τη θάλασσα ή*

το βουνό εδώ πέρα, είναι ένας αστικός δήμος. Πώς μπορούμε να βελτιώσουμε αυτή την κατάσταση;

Σ. 4.: *Η αθλητική πολιτική του δήμου είναι προς τη θετική κατεύθυνση. Πάντα υπήρχε μια ιδιαίτερη ανάπτυξη στο θέμα του αθλητισμού. Είναι ένας δήμος που έχει πολλές υποδομές, είναι ένας δήμος που έχει μόνιμο προσωπικό και αυτό σημαίνει ότι μπορεί να στελεχώσει τα προγράμματα. Κυρίως «Άθλησης για Όλους». Παρέχει όλο το χρόνο προγράμματα άθλησης για όλες τις ηλικιακές ομάδες του δήμου και αυτό είναι πολύ θετικό. Έχει πάρα πολύ θετικό αντίκτυπο και στην τοπική κοινωνία, αλλά έχει και οικονομικό αντίκτυπο γιατί η συνδρομή στα προγράμματα άθλησης για όλους δεν είναι πάρα πολύ υψηλή. Η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών είναι εξαιρετική, από την άλλη οι εγκαταστάσεις είναι σε αρκετά καλό βαθμό. Και τώρα με τις χρηματοδοτήσεις θα βελτιωθεί αρκετά η εικόνα τους μέσα από τις συντηρήσεις και τις παρεμβάσεις που έχουν προγραμματιστεί. Οπότε ο αθλητισμός θεωρώ ότι είναι ένα από τα ισχυρά χαρτιά που έχει ο δήμος Κορδελιού Ευόσμου και για αυτό ίσως είναι και ένας πολύ σημαντικός λόγος αυτός, ώστε να υπάρχει περαιτέρω χρηματοδότηση και να επενδύσει ακόμη περισσότερο στον αθλητισμό.*

6.12 Οι Δημότες και ο σχεδιασμός της Δημοτικής Αθλητικής Πολιτικής

Στην διάρκεια των συνεντεύξεων όλοι οι ομιλητές αναφέρθηκαν στις ανάγκες των πολιτών και της τοπικής κοινωνίας γι αυτό τον λόγο προστέθηκε και μια ερώτηση: «Με ποιον τρόπο το Τμήμα, ως φορέας ανάπτυξης Αθλητικής Πολιτικής,, ανιχνεύει τις ανάγκες των πολιτών ώστε να μπορεί να αναπτύξει και τις ανάλογες δράσεις;»

Σ. 1: *Περισσότερο εμπειρικός. Οι ανάγκες δεν μπορούν να αξιολογηθούν έτσι εύκολα, ίσως μέσα από κάποιες άλλες διαδικασίες που εμείς δεν είμαστε νομίζω σε θέση να τις διεξαγάγουμε και είπα πριν ότι συνεκτιμώνται στο πέραςμα των χρόνων. Ανάλογα με το ποιες είναι οι απαιτήσεις ας πούμε ή τα αιτήματα των αθλούμενων. Από κει και πέρα κάποια προγράμματα όντως αξιολογούνται ιδίως τα προγράμματα εκπαιδευτικά που έχουμε σαν τμήμα αθλητικό και απευθύνονται σε σχολεία. Αυτά μπορούν να αξιολογηθούν. Τώρα από κει και πέρα, οι ανάγκες εκτιμώνται, δεν μπορούν να μετρηθούν γιατί δεν υπάρχει δυνατότητα αξιολόγησης, τουλάχιστον μέχρι τώρα. Δεν ξέρω αν δημιουργηθεί κάτι στην πορεία*

Σ. 3.: Σαν δήμος αν έχουμε καταγεγραμμένες τις ανάγκες των πολιτών; Συζήτηση με τους πολίτες. Νομίζω ότι έτσι. Ο κόσμος λέει ότι θέλουμε να κάνουμε κολυμβητήριο να κάνουμε κολύμβηση. Δεν μπορούμε να την κάνουμε. Ούτε κολυμβητήριο έχουμε ούτε..... Ναι ας πούμε σου λέει κάποιος ... κολύμπι ... το καλύτερο. Κυρίως είναι προφορικές μαρτυρίες, εφόσον μπορούμε να τις εξυπηρετήσουμε πάντα, έτσι; μην το πάμε στο άλλο άκρο. Δηλαδή ζητάει κάποιος ένα και κάνουμε εξατομικευμένα πράγματα. Δεν είναι έτσι. Αφουγκράζεσαι, βλέπεις ότι μπορείς να προσαρμόσεις κάποια πράγματα και πάντοτε κριτήριο είναι να έχεις μια απήχηση σε όλο αυτό. Αυτό που θα κάνεις να άπτεται ενός σχεδίου.

Σ. 4.: Έχουμε μια εικόνα, αλλά είναι μια προσέγγιση, όχι 100% πλήρη εικόνα. Γενικότερα όμως γνωρίζουν τις τάσεις της εποχής, γιατί εκτός από την καταγραφή της εικόνας του, τι ακριβώς συμβαίνει αυτή τη στιγμή στο δήμο μας πρέπει να ακολουθούμε και τις τάσεις της εποχής. Είναι ένας συνδυασμός για να υπάρχει θετική ανάπτυξη.

Συζήτηση

Η εργασία πλαισιώθηκε από δύο ερευνητικά δεδομένα, αρχικά διερευνήθηκαν αρχεία της Διεύθυνσης Αθλητισμού και πολιτισμού Ανάπτυξης για να καταγραφούν η οργάνωση, η λειτουργία και οι υποδομές του Αθλητισμού στον δήμο Κορδελιού-Ευόσμου, και τα αρχεία του Τμήματος Αθλητικής για να αποτυπωθούν τα προγράμματα και οι δράσεις του. Στην συνέχεια πραγματοποιήθηκαν ημιδομημένες συνεντεύξεις σε διοικητικά στελέχη του Δήμου για να διερευνήσουμε τον τρόπο που καθορίζεται η αθλητική πολιτική του. Στην έρευνα αναδείχτηκε το πρόγραμμα «Άθληση για Όλους» της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού, ως κυρίαρχο στις πρακτικές του Δήμου και ακολουθούν τα Καλοκαιρινά και τα Εκπαιδευτικά προγράμματα. Όλα τα παραπάνω ενισχύθηκαν από τις δράσεις του Ευρωπαϊκού Προγράμματος, την Ψηφιακή Μεταρρύθμιση και το μνημόνιο συνεργασίας με το ΤΕΦΑΑ του ΑΠΘ.

Όσο αφορά το πρόγραμμα «Άθληση για Όλους» αποτυπώθηκαν σε πίνακες ο αριθμός των εγκεκριμένων τμημάτων, η ημερομηνία έναρξης, η διάρκεια και τα ποσοστά επιχορήγησης, για να διακρίνουμε τις μεταβολές των παροχών από τον κρατικό φορέα στην διάρκεια της περιόδου που μελετούμε. Παρατηρήσαμε ότι ο Δήμος υλοποίησε ποικίλα προγράμματα και τμήματα για όλες τις ηλικιακές ομάδες (προσχολική, παιδική, εφηβική ηλικία και ενηλίκων) αλλά και για ομάδες πολιτών (target group), όπως γυναίκες και εργαζόμενοι καθώς επίσης και για ευάλωτες κοινωνικές ομάδες όπως άτομα Γ' Ηλικίας, ΑμεΑ, άτομα με χρόνιες παθήσεις, ασθενείς με καρδιοπάθειες και ασθενείς με νεφροπάθειες. Από τα παραπάνω ευρήματα φαίνεται ότι το τμήμα Αθλητικής Ανάπτυξης δίνει την ευκαιρία σε ένα ευρύ φάσμα πολιτών να έχει πρόσβαση στους αθλητικούς χώρους του Δήμου και να ενταχθεί σε αθλητικά προγράμματα ανάλογα με την ηλικία και τις δυνατότητές του, όχι μόνο για να υιοθετήσει ένα υγιή τρόπο ζωής αλλά και για να αμβλύνει τις κοινωνικές ανισότητες που υπάρχουν. Επίσης με γραφήματα απεικονίστηκε ο αριθμός συμμετοχής των αθλούμενων στα προγράμματα για κάθε έτος και τα συνολικά ποσοστά συμμετοχής σχετικά με το φύλο. Με αυτόν τον τρόπο παρατηρήσαμε ότι ο αριθμός συμμετοχής είναι ανάλογος με τα εγκεκριμένα προγράμματα συνεπώς η κρατική επιχορήγηση είναι σημαντική για των αριθμό συμμετοχής των αθλούμενων. Τα τμήματα ήταν πλήρης και τις περισσότερες φορές υπήρχαν λίστες αναμονής για συμμετοχή στα προγράμματα, όπως αναφέρθηκε στις συνεντεύξεις. Φαίνεται ότι η αυξημένη ποιότητα

παροχών και το ελκυστικό κόστος συμμετοχής των προγραμμάτων προσελκύει μεγάλο αριθμό πολιτών. Όσο αφορά το φύλο στις μικρές ηλικίες (προσχολική- παιδική) δεν διακρίνονται διαφορές στο ποσοστό συμμετοχής αγοριών ή κοριτσιών. Ενώ στη εφηβική ηλικία εντοπίζουμε διαφορές (35% αγόρια – 65% κορίτσια) που σχετίζονται με το είδος των προγραμμάτων που υλοποιούνται στο γυμναστήριο της Κολοκοτρώνη. Η προσέγγιση των έφηβων κοριτσιών είναι ιδιαίτερα σημαντική γιατί τα ποσοστά αποχής από την σωματική δραστηριότητα είναι μεγάλα όπως φαίνεται στο Ευροβαρόμετρο του 2022. Στα τμήματα των ενηλίκων, το πρόγραμμα «Άθληση και Γυναίκα» αύξησε το ποσοστό συμμετοχής 80% έναντι 20% των ανδρών. Η ευρωπαϊκή και εθνική διάσταση, την περίοδο που μελετούμε, για την ισότητα των φύλων αποτυπώνεται στην οργάνωση αυτού του προγράμματος που έδωσε την δυνατότητα στο γυναικείο τοπικό πληθυσμό να αυξήσει την συμμετοχή του σε αθλητικά προγράμματα.

Όσο αφορά τους αθλητικούς χώρους δημιουργήθηκαν γραφήματα που δείχνουν την κατανομή των τμημάτων και των αθλημάτων που πραγματοποιήθηκαν για να καταγραφούν οι ανακατατάξεις στα γυμναστήρια. Παρατηρήσαμε ότι, ενώ αρχικά χρησιμοποιήθηκαν περιφερειακά γυμναστήρια σχολικών συγκροτημάτων, αίθουσες των Κ.Α.Π.Η και άλλων δομών του Δήμου³² στη συνέχεια η αθλητική υπηρεσία συγκέντρωσε τα προγράμματα σε κεντρικά γυμναστήρια που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τις ανάγκες του μαζικού αθλητισμού³³ με εξαίρεση των ακαδημιών³⁴. Στα κεντρικά γυμναστήρια εργάζεται η πλειοψηφία του τακτικού προσωπικού αυτό επιτρέπει την καλύτερη οργάνωση και έλεγχο των προγραμμάτων σε όλη την διάρκεια του έτους. Έτσι δημιουργείται μια συνέχεια και μια συνέπεια ως προς τις δράσεις του Τμήματος. Συγχρόνως, απελευθερώνει τους υπόλοιπους αθλητικούς χώρους για χρήση από τους αθλητικούς συλλόγους. Παράλληλα, εντοπίστηκαν προσπάθειες βελτίωσης των αθλητικών εγκαταστάσεων και δημιουργία νέων εξωτερικών χώρων «οργανωμένης» ή «μη οργανωμένης» άθλησης.

Τα προγράμματα Υπαίθρια Άσκηση, η Άσκηση και Ποδήλατο και η οριοθέτηση της «Αθλητικής γειτονιάς» με τη δημιουργία περιπατητικής διαδρομής, τα υπαίθρια

³² Και εκτός Δήμου, το Δημοτικό Στάδιο Αμπελοκήπων για αθλήματα του Στίβου

³³ Γυμναστήριο Κολοκοτρώνη, αίθουσα γυμναστικής και αίθουσα μυϊκής ενδυνάμωσης, ΔΑΚ Ευόσμου, αίθουσα γυμναστικής Πολιτιστικού Κέντρου Ευόσμου και αίθουσα γυμναστικής Πολιτιστικού Κέντρου Κορδελιού

³⁴ Καλαθοσφαίριση, Ποδόσφαιρο, Πετοσφαίριση και Αντισφαίριση, που χρειάζονται τα ανάλογα γήπεδα.

γυμναστήρια, και τον ποδηλατοδρόμο στόχευσε στη διαμόρφωση νέου πλαισίου αθλητικής συνείδησης, ενίσχυσε την σωματική δραστηριότητα των πολιτών, με παράλληλη αναβάθμιση της ποιότητας της ζωής τους. Η «μη οργανωμένη άθληση» βρίσκεται ψηλά στην πολιτική ατζέντα τόσο της ευρωπαϊκής όσο και της εθνικής αθλητικής πολιτικής. Οι ελεύθεροι εξωτερικοί χώροι που έχουν διαμορφωθεί προσφέρουν στους πολίτες την ελεύθερη επιλογή να τους χρησιμοποιήσουν όσο θέλουν, όποτε θέλουν, χωρίς κανένα περιορισμό ηλικιακό, χρονικό, οικονομικό, στα πλαίσια του ελεύθερου χρόνου ώστε να αποκτήσουν υγιεινότερες συνήθειες για μια καλύτερη ποιότητα ζωής.

Τα Καλοκαιρινά προγράμματα δίνουν την δυνατότητα σε παιδιά να απασχοληθούν με τον αθλητισμό κατά την διάρκεια των καλοκαιρινών διακοπών τους. Το πρόγραμμα «Εκμάθηση Κολύμβησης» υλοποιείται για πολλά χρόνια, σε αυτό ήρθε να προστεθεί και το πρόγραμμα «Καλοκαιρινές Αθλοπαιδιές» ώστε να παιδιά να απασχολούνται δημιουργικά με αθλητικές δραστηριότητες στον ελεύθερο χρόνο τους το καλοκαίρι. Οργανώνονται από το Τμήμα με σκοπό την απόκτηση θετικής προδιάθεσης για τον αθλητισμό και συμβάλουν στην διάδοση του, συγχρόνως διευκολύνουν τους εργαζόμενους γονείς που έχουν ανάγκη φύλαξης των παιδιών. Τα τρία Εκπαιδευτικά προγράμματα ενισχύουν τον σχολικό αθλητισμό όχι μόνο στα όρια του Δήμου αλλά σε όλη την περιφέρεια της Κεντρικής Μακεδονίας. Η σχολική κοινότητα ανταποκρίθηκε και πλήθος μαθητών επισκεφτήκαν αθλητικούς χώρους του δήμου. Με όλα τα παραπάνω αναδεικνύεται ο τρόπος εφαρμογής της αθλητικής πολιτικής του Δήμου.

Στην εργασία ενσωματώνονται οι απόψεις των στελεχών της διοίκησης που καλούνται να πάρουν αποφάσεις και να επιλέξουν τις δράσεις. Από αυτή την άποψη η μελέτη παρέχει μια λεπτομερή εικόνα των πολύπλοκων σχέσεων και αλληλεπιδράσεων από τις οποίες εξαρτάται η τοπική αθλητική πολιτική. Θα εξετάσουμε επιπλέον τις έννοιες που απορρέουν από την θεωρία του Σχηματισμού, «σχηματισμοί και αλληλεξαρτήσεις», «ιδεολογία και συνήθεια», και «εξουσία και ανεπιθύμητα αποτελέσματα», διερευνώντας τον τρόπο με τον οποίο οι ατομικές και συλλογικές δράσεις του Δήμου συνδέονται με το θεωρητικό πλαίσιο.

Σχηματισμοί και Αλληλεξάρτηση

Οι αθλητικές πρακτικές του Δήμου, όπως προαναφέραμε, καθορίζονται από την εθνική πολιτική και στην συνέχεια από τις τοπικές αρχές. Βέβαια, επισήμαναν ότι λαμβάνουν

υπόψη τους και τις τοπικές αθλητικές ανάγκες. Η άποψη αυτή υποδεικνύει την πολυπλοκότητα και την αλληλεξάρτηση των ατόμων και των δομών όχι μόνο από πάνω προς τα κάτω αλλά και το αντίθετο. Για να καλυφθούν οι τοπικές ανάγκες οι υπεύθυνοι συνεργάζονται με τον εθνικό φορέα (Γ.Γ.Α.), τις ομοσπονδίες, τους αθλητικούς συλλόγους αλλά και άλλους μη αθλητικούς φορείς όπως φορείς της εκπαίδευσης. Επίσης, η εκάστοτε αιρετή διοίκηση έχει σημαντικό λόγο στο σχεδιασμό της πολιτικής, που μπορεί και να μεταβάλλεται κάθε τετραετία, σε αυτή την περίπτωση οι ίδιοι αξιούνουν την εμπειρία και τις γνώσεις τους για να ανταπεξέλθουν σε όποια διοίκηση υπάρχει και σε όποια πολιτική χαράσσει.

Η επιλογή των δράσεων σύμφωνα με τα στελέχη του Δήμου προσδιορίζεται από την αναγκαιότητα και την πολύχρονη εμπειρία λειτουργίας του Τμήματος. Κατά τη διάρκεια των ετών, έχουν παγιωθεί συγκεκριμένες ανάγκες που ερμηνεύονται με τη δημιουργία ανάλογων προγραμμάτων. Η επικαιρότητα παίζει επίσης ρόλο, όπως η πανδημία του κορονοϊού, που οδήγησε στη δημιουργία διαδικτυακών μαθημάτων γυμναστικής και προγραμμάτων σε εξωτερικό περιβάλλον για την αποφυγή συγχρωτισμού. Η αύξηση του πληθυσμού σε μεγάλους δήμους δημιουργεί συνεχώς νέες ανάγκες, τις οποίες το τμήμα προσπαθεί να καλύψει και να προσαρμόσει νέα προγράμματα. Παράλληλα, η επιλογή των δράσεων στοχεύει στην ικανοποίηση της ζήτησης και στον σχεδιασμό προγραμμάτων που ακολουθούν τις παγκόσμιες τάσεις της άσκησης. Στόχος είναι η κάλυψη των αναγκών όλων των ηλικιακών ομάδων και η συμπερίληψη κοινωνικά ευπαθών ομάδων με οικονομικά ή άλλα προβλήματα, διασφαλίζοντας ότι όλοι έχουν τη δυνατότητα συμμετοχής.

Σε αυτό το πλαίσιο, η ανάλυση του βαθμού στον οποίο οι ισχυρισμοί των υπεύθυνων αθλητικής ανάπτυξης είναι εμπλεκόμενοι ή απομονωμένοι απαιτεί να εστιάσουμε στη δομή των σχηματισμών στις οποίες βρίσκονται και πώς αυτοί οι σχηματισμοί επιτρέπουν ή περιορίζουν τις απόψεις και τις δράσεις τους σχετικά με τον αθλητισμό και τις αθλητικές πρακτικές ανάπτυξης. Υποστηρίζουμε ότι οι περιορισμοί αυτοί επιβλήθηκαν τόσο εσωτερικά όσο και εξωτερικά.

Ιδεολογία και Συνήθεια

Όλα τα στελέχη του Δήμου συμφωνούν στην πολυδιάστατη έννοια της «Αθλητικής Ανάπτυξης» από άποψη των παροχών και δομών που προσφέρονται σε όλους τους

πολίτες του Δήμου, σε επίπεδο μαζικού αθλητισμού. Είτε αφορούν τις υπηρεσίες και τα αθλητικά προγράμματα, είτε τους οργανωμένους αθλητικούς χώρους, είτε τους χώρους ελεύθερης άσκησης. Επιπλέον υποστηρίζουν ότι η ανάπτυξη θα πρέπει να καλύπτει τις ανάγκες των πολιτών και να ακολουθεί τις νέες τάσεις της εποχής. Σε μία απάντηση θεωρήθηκε απαραίτητη μια έρευνα των αναγκών των πολιτών πριν τον σχεδιασμό των αθλητικών πρακτικών. Ενώ σε μία ακόμη απάντηση συμπεριλήφθηκε και ο σωματειακός αθλητισμός στην συμβολή του στην τοπική αθλητική ανάπτυξη. Όλοι έχουν μακροχρόνια σχέση με τον αθλητισμό, όχι μόνο ως εργαζόμενοι αλλά και ως αθλητές. Έτσι υφίσταται η γενική άποψη ότι η αθλητική ανάπτυξη έχει βαθιά εγγενής σύνδεση με την βελτίωση της ποιότητα ζωής των πολιτών και μπορεί να συμβάλει στην κοινωνική ευημερία. Αυτή βέβαια η αντίληψη «μυθοποιητική» ή όχι συνάδει με την ευρωπαϊκή και εθνική διάσταση των προγραμμάτων «Άθλησης για Όλους». Με αποτέλεσμα να αναφέρονται στα οφέλη του αθλητισμού σχετικά με την βελτίωση της σωματικής και πνευματικής υγείας και με την κοινωνική ένταξη. Επίσης οι υπεύθυνοι τονίζουν ότι οι πρακτικές και οι δράσεις τους, ωφελούν το άτομο δια βίου, με την διαδικασία της κοινωνικοποίησης διαμορφώνεται η κοινωνική συνήθεια των ατόμων, γνωστή ως έξης (habitus).

Οι εξωτερικοί περιορισμοί που καθορίζουν τις αθλητικές πρακτικές στον Δήμο προέρχονταν από διάφορες πηγές, αλλά κυρίως από την πολιτική της κυβέρνησης. Πράγματι, δεδομένης της συγκεντρωτικής πολιτικής της κυβέρνησης και των παρεμβάσεων στο έργο των τοπικών αρχών, δεν είναι περίεργο το γεγονός ότι οι υπεύθυνοι θεωρούν την «κατάσταση» της δημόσιας υγείας ως επαρκή ιδεολογική δικαιολογία για τον επαναπροσανατολισμό του αθλητισμού. Επιπρόσθετα την εποχή που διεξάγεται η έρευνα βρισκόμαστε στα απόνερα της πανδημίας του covid -19 όπου η σωματική δραστηριότητα φάνηκε να είναι περισσότερο απαραίτητη από ποτέ. Σε αυτή την περίπτωση, η αναπτυξιακή δραστηριότητα βρίσκεται μακριά από την ανάπτυξη του ίδιου του αθλητισμού, αλλά προς χρήση του αθλητισμού και των σωματικών δραστηριοτήτων ως οχημάτων κοινωνικής πολιτικής που έχουν σχεδιαστεί για την προαγωγή της υγείας, την κοινωνική ένταξη και την ευημερία. Όλοι τόνισαν τις δυνατότητες του αθλητισμού για την επίτευξη μη αθλητικών στόχων. Σύμφωνα με αυτό οι πόροι από το κράτος αξιωνονται περισσότερο, ιδιαίτερα για τα ειδικά προγράμματα της Γ.Γ.Α. και για τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες που χρηματοδοτούνται 100%.

Εξουσία και Ανεπιθύμητα Αποτελέσματα - Αξιολόγηση

Ο Δήμος ως φορέας αθλητικής πολιτικής συντηρεί και παρέχει τις εγκαταστάσεις του στα αθλητικά σωματεία, χορηγεί επιδοτήσεις και εφαρμόζει δράσεις και πρακτικές. Θα μπορούσαμε υποθέσουμε ότι τα στελέχη του Δήμου θα ήθελαν πλήρη έλεγχο των περιστάσεων στις οποίες βρίσκονται, συμπεριλαμβανομένων των πόρων και του προσωπικού που έχουν στη διάθεσή τους, και θα ήθελαν ιδανικά να εφαρμόσουν τις δράσεις τους όπως έχουν σχεδιαστεί χωρίς να έρχονται σε αντιπαράθεση με άλλες ομάδες.

Οι περιορισμοί που αντιμετώπισαν οι υπεύθυνοι κατά την διάρκεια της περιόδου που εξετάζουμε εκτός από την κρατική χρηματοδότηση, ήταν η γραφειοκρατία, ο βραχυπρόθεσμος προγραμματισμός, η έλλειψη προσωπικού και οι εσωτερικές διαδικασίες του Δήμου. Οι πίνακες δείχνουν ότι τα προγράμματα «Άθληση για Όλους» ξεκινούσαν στην καλύτερη περίπτωση τον Δεκέμβριο, τρεις μήνες δηλαδή μετά την έναρξη της αθλητικής χρονιάς. Ένας τόσο βραχυχρόνιος προγραμματισμός περιορίζει την επίτευξη των στόχων του Τμήματος με συνέπεια να μη μπορούν οι υπεύθυνοι πολλές φορές να προβλέψουν τα αποτελέσματα των στόχων τους. Αντίθετα τα Εκπαιδευτικά προγράμματα είναι μια δράση που δεν προϋποθέτει έναν προϋπολογισμό για να λειτουργήσει, γιατί υλοποιείται με το τακτικό προσωπικό. Τον τελευταίο χρόνο που εξετάζουμε, υπάρχει η δυνατότητα έγκρισης των Εκπαιδευτικών προγραμμάτων από τις Περιφερειακές Διευθύνσεις Εκπαίδευσης, έτσι παρατηρούμε ένα είδος αποκέντρωσης και απεμπλοκής από τον κεντρικό φορέα με αποτέλεσμα να εγκρίνονται τα προγράμματα στην αρχή της σχολικής χρονιάς και να μπορεί το τμήμα να προγραμματίζει άμεσα τις εκπαιδευτικές του δράσεις. Οι υπεύθυνοι φαίνεται να κατανοούν τους περιορισμούς που προέρχονται από τις διαδικασίες, τους σχηματισμούς και τα πολύπλοκα δίκτυα αλληλεξάρτησης που βρίσκονται συνεχώς σε ροή έτσι βρίσκονται διαρκώς σε μια διαδικασία επίλυσης θεμάτων πολιτικής.

Ακόμα κι αν μια πολιτική είναι καλά σχεδιασμένη η διαδικασία είναι «τυφλή» και απρογραμματίστη. Στην έρευνα που διεξήχθη για τα προγράμματα, παρατηρούμε μια συγκέντρωση των τμημάτων προς τα κεντρικά γυμναστήρια. Αυτό οφείλεται στην έλλειψη προσωπικού όχι μόνο γυμναστών αλλά και άλλων ειδικοτήτων (φύλακες, καθαριστές) που συντηρούν τους χώρους ή οι ώρες προσφέρονται στους συλλόγους αφού τα προγράμματα του Δήμου αργούν να ξεκινήσουν. Επίσης, οι παραχωρήσεις των αθλητικών χώρων του δήμου στα σωματεία, σχετικά με το ωράριο και τα κριτήρια της κατανομής, πολλές φορές οδηγεί σε αδιέξοδα. Σύμφωνα με τον Elias, σε κάθε λειτουργική

αλληλεξάρτηση μεταξύ ατόμων και ομάδων, οι ισορροπίες ισχύος είναι πάντα παρούσες και επηρεάζουν τις σχέσεις και τις δυναμικές τους. Η εξουσία είναι πάντα ζήτημα σχετικών ισορροπιών και ποτέ απόλυτης κατοχής ή στέρησης, καθώς κανείς δεν είναι ποτέ απολύτως ισχυρός ή απολύτως ανίσχυρος. Σε αυτή την περίπτωση οι ομιλητές επισημαίνουν ότι ο Δήμος θα πρέπει να διαχειριστεί καλύτερα την κατανομή των αθλητικών χώρων τα επόμενα χρόνια, προσπαθώντας να μειώσει τα έξοδα συντήρησης και ίσως θα πρέπει κάποια από τα έξοδα να μεταφερθούν στα σωματεία τα οποία χρησιμοποιούν αυτούς τους χώρους. Συγχρόνως, κύριο μέλημα του Δήμου είναι να κρατηθούν οι ώρες του μαζικού αθλητισμού στους αθλητικούς χώρους.

Τα στελέχη του Δήμου θεωρούν ότι η υψηλή συμμετοχή αθλουμένων στα προγράμματα αποτελεί ένδειξη της απήχυσής τους, επισημαίνοντας ότι επιτυγχάνουν τους στόχους τους σε πολλούς τομείς ενώ συνεχίζουν την προσπάθεια για περαιτέρω βελτιώσεις. Το τελευταίο διάστημα χρησιμοποιούνται ερωτηματολόγια αξιολόγησης των προγραμμάτων, από τους συμμετέχοντες, τα οποία παρέχουν στοιχεία ανατροφοδότησης, επιτρέποντας στον Οργανισμό να επανασχεδιάσει και να βελτιώσει τις δράσεις του. Παράλληλα, υποστηρίζουν ότι παρά τις δυσκολίες των τελευταίων ετών, ο Δήμος ανταποκρίθηκε στις προκλήσεις που αφορούν τον αθλητισμό. Ακόμα και στη δύσκολη περίοδο της πανδημίας του covid-19, ο Δήμος επέδειξε ευελιξία, δημιουργώντας εναλλακτικές λύσεις και βελτιώνοντας τις διαδικασίες λειτουργίας, όπως οι πληρωμές και οι κρατήσεις ραντεβού. Επιπλέον, αναπτύχθηκαν νέα προγράμματα και βελτιώθηκαν οι αθλητικές υποδομές, κυρίως μέσω ευρωπαϊκών χρηματοδοτήσεων. Δημιουργήθηκαν νέοι υπαίθριοι χώροι, βελτιώθηκαν γυμναστήρια σε σχολικές μονάδες και εξασφαλίστηκε νέος εξοπλισμός. Παρά την πρόοδο που έχει σημειωθεί, οι ανάγκες παραμένουν πολλές λόγω του μεγέθους του δήμου, αλλά συνεχίζονται οι προσπάθειες για περαιτέρω ανάπτυξη και βελτιώσεις στο άμεσο μέλλον.

Όπως προαναφέραμε, όλα τα στελέχη του αθλητισμού, εργαζόμενοι και διοίκηση, έχουν υιοθετήσει μια νέα κουλτούρα που είναι θετική προς την αξιολόγηση και τον επανασχεδιασμό των προγραμμάτων τους. Προσανατολίζονται στην αύξηση της συμμετοχής και στην προαγωγή νέων ιδεών και καινοτομιών, είναι δεκτικοί και πρόθυμοι να αξιολογήσουν την πορεία των προγραμμάτων τους, αναγνωρίζοντας τη σημασία της ανατροφοδότησης για την επίτευξη των στόχων τους και για την εξέλιξη της εργασίας τους. Παρόλο που δεν προβλέπονται ακόμα οι απαραίτητοι οικονομικοί πόροι και τους

λείπουν οι γνώσεις για μια αξιολόγηση με επιστημονική μέθοδο, η αλλαγή αυτή στην κουλτούρα δείχνει μια σαφή επιθυμία για συνεχή βελτίωση και αποτελεσματικότητα.

Συμπεράσματα

Η έρευνα που πραγματοποιήθηκε προσπάθησε να αναδείξει πτυχές της διαμόρφωσης και της θέσπισης αθλητικής πολιτικής στο Δήμο Κορδελιού-Ευόσμου, έχοντας ως μελέτη περίπτωσης το πρόγραμμα «Αθληση για όλους», ένα πρόγραμμα που εστιάζει στη μαζική άθληση και στη σωματική δραστηριοποίηση των πολιτών. Ειδικότερα, από τη μελέτη του οργανογράμματος του Δήμου φαίνεται ότι υπεύθυνη για τη χάραξη και οργάνωση της αθλητικής πολιτικής στον Δήμο είναι η Διεύθυνση Αθλητισμού και Πολιτισμού ενώ το Τμήμα Αθλητικής Ανάπτυξης είναι αρμόδιο για την εφαρμογή της αθλητικής πολιτικής, δηλαδή την οργάνωση των διαφόρων αθλητικών προγραμμάτων και δράσεων που επιλέγονται στο πλαίσιο αυτής της πολιτικής. Από την έρευνά μας προέκυψε ότι κατά την χρονική περίοδο της μελέτης το Τμήμα απασχολούσε 19 εργαζόμενους ως τακτικό προσωπικό, το οποίο ενισχυόταν κάθε χρόνο με την πρόσληψη έκτατου προσωπικού για την εφαρμογή του προγράμματος της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού, «Αθληση για Όλους». Το Τμήμα, στο πλαίσιο εφαρμογής της αθλητικής πολιτικής του Δήμου, ανέπτυξε δράσεις με σκοπό να εμπνεύσει όσο των δυνατών περισσότερους πολίτες να ασχοληθούν με αθλητικά προγράμματα και να συμμετέχουν σε σωματικές δραστηριότητες ώστε να αποκτήσουν ένα πιο υγιή τρόπο ζωής και να βελτιώσουν την ποιότητα της ζωής τους σε ένα αστικό περιβάλλον.

Όπως προέκυψε από την επεξεργασία των ερευνητικών δεδομένων το εθνικό πρόγραμμα «Αθληση για Όλους» είναι το κυρίαρχο πρόγραμμα στις δράσεις του Τμήματος. Οι κρατικές παροχές σχετικά τον αριθμό των καθηγητών Φυσικής Αγωγής, με τον αριθμό των προγραμμάτων που εγκρίθηκαν και των επιχορηγήσεων μειώνονται στην διάρκεια των ετών που μελετήθηκαν. Η περικοπή των κρατικών πόρων μπορεί να συνδεθεί με τις γενικότερες εθνικές μεταβολές για αποκεντρωμένη Τοπική Αυτοδιοίκηση αλλά και με την παρατεταμένη οικονομική κρίση στην Ελλάδα την συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Το Τμήμα υλοποίησε προγράμματα με σκοπό να συμπεριλάβει όλες τις ηλικιακές και κοινωνικές ομάδες πολιτών όπως ορίζεται από τον εθνικό φορέα. Με αυτό τον τρόπο έδωσε την δυνατότητα σε ένα μεγάλο μέρος των πολιτών να έχει πρόσβαση στους αθλητικούς χώρους του Δήμου και να ενταχθεί σε αθλητικά προγράμματα ανάλογα με τις δυνατότητες και την ηλικιακή τους ομάδα. Τα ποσοστά συμμετοχής των αθλούμενων, σε σχέση με τα εγκεκριμένα προγράμματα από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού,

κινήθηκαν σε υψηλά επίπεδα. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι ο γυναικείος αθλητισμός, βασικός πυλώνας της αθλητικής πολιτική του Δήμου, κινήθηκε ανοδικά και σε υψηλά επίπεδα. Ειδικότερα, στα προγράμματα που αναπτύχθηκαν για τα κορίτσια της εφηβικής ηλικίας αλλά και για τις ενήλικες γυναίκες, παρατηρήθηκε αυξημένο ποσοστό συμμετοχής σε σχέση με τους άντρες. Για την επίτευξη αυτού του στόχου και την εφαρμογή των προγραμμάτων «Άθληση για Όλους» σε τοπικό επίπεδο, ανιχνεύθηκε ως ιδιαίτερα σημαντικός παράγοντας η κρατική επιχορήγηση που διασφαλίζει τους αναγκαίους πόρους (καθηγητές Φυσικής Αγωγής και επιχορήγηση) για τον προγραμματισμό και την υλοποίηση των σχετικών δράσεων.

Επιπρόσθετα, το Τμήμα επεκτείνει τις δράσεις του όλη την διάρκεια του έτους με δύο Καλοκαιρινά προγράμματα στοχεύοντας στην όχι μόνο, στην διάδοση και ανάπτυξη του αθλητισμού αλλά και στην εξυπηρέτηση των οικογενειών για τη δημιουργική απασχόληση των παιδιών τις ώρες εργασίας των γονέων. Επίσης κατά την διάρκεια της σχολικής χρονιάς υλοποιούνται τρία εκπαιδευτικά αθλητικά προγράμματα που απευθύνονται σε μαθητές πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας. Η συνεργασία του Τμήματος με την Περιφερειακή Διεύθυνση Εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας συνεισφέρει στην ανάπτυξη του σχολικού αθλητισμού και στη δημιουργία αθλητικής συνείδησης. Επιπλέον θέτει τα θεμέλια στην γνώση για τις αξίες του αθλητισμού από την νεαρή ηλικία για την προώθηση της σωματικής δραστηριότητας, του υγιεινού τρόπου ζωής και των καθολικών κοινωνικών αξιών, μέσω του αθλητισμού σύμφωνα με την ευρωπαϊκή διάσταση.

Η διευκόλυνση της πρόσβασης των πολιτών σε αθλητικούς χώρους είναι σημαντική για την αθλητική πολιτική και την αθλητική ανάπτυξη σε τοπικό επίπεδο. Ο δήμος έχει επαρκείς αθλητικές υποδομές που παραχωρούνται στους αθλητικούς συλλόγους. Στόχος της διοίκησης τα τελευταία χρόνια που μελετούμε ήταν η βελτίωση τους, η ενεργειακή αναβάθμιση τους αλλά και τακτοποίηση τους σχετικά με τις αδειοδοτήσεις. Επίσης, η αθλητική υπηρεσία διαμόρφωσε αθλητικούς χώρους αποκλειστικά για την ανάπτυξη προγραμμάτων μαζικού αθλητισμού με σημαντικότερο το γυμναστήριο της οδού Κολοκοτρώνη όπου υλοποιούνται τα περισσότερα προγράμματα, αποσκοπώντας στην καλύτερη οργάνωση των δράσεων της.

Παράλληλα, η διαμόρφωση ελεύθερων εξωτερικών χώρων, η περιπατητική διαδρομή, τα υπαίθρια γυμναστήρια, ο ποδηλατοδρόμος και η οριοθέτηση της «Αθλητικής γειτονιάς»

δημιούργησε προϋποθέσεις για αύξηση της σωματικής δραστηριότητας των πολιτών. Η οργανωμένη ή «μη οργανωμένη άθληση» άσκηση σε εξωτερικούς χώρους βρίσκεται στην επικαιρότητα της ευρωπαϊκής και εθνικής πολιτική και εστιάζει στην οικολογική λογική για την βιώσιμη ανάπτυξη του αθλητισμού. Το Τμήμα κεφαλαιοποίησε τους εξωτερικούς αθλητικούς χώρους με το ευρωπαϊκό πρόγραμμα («PROMO YMC(H)A») και ενίσχυσε την συμμετοχή των πολιτών σε σωματικές δραστηριότητες οργανωμένα ή μη. Η απορρόφηση των οικονομικών πόρων από το ευρωπαϊκό πρόγραμμα βελτίωσε και άλλους αθλητικούς χώρους με ήπιες αισθητικές παρεμβάσεις και τους εξόπλισε με σύγχρονα όργανα γυμναστικής που ακολουθούν τις νέες τάσεις άθλησης. Κάτι ακόμα σημαντικό που προσφέρθηκε από το συγκεκριμένο πρόγραμμα ήταν γνώσεις και εμπειρίες από την ανταλλαγή καλών πρακτικών. Το Μνημόνιο Συνεργασίας με το Τ.Ε.Φ.Α.Α. του ΑΠΘ το ενδιαφέρον του Τμήματος για την απόκτηση περαιτέρω γνώσεων και εμπειριών για την βελτίωση και ανάπτυξη των αθλητικών υπηρεσιών. Τα παραπάνω αποτελέσματα προβάλλουν και τον τρόπο που εφαρμόζεται η αθλητική πολιτική στο δήμο Κορδελιού – Ενόςμου και συγχρόνως αναδεικνύουν τα περίπλοκα δίκτυα, τις σχέσεις και τις αλληλεπιδράσεις από τις οποίες εξαρτάται η τοπική αθλητική πολιτική.

Σε αυτή την εργασία προσπαθήσαμε να δείξουμε την ιδιαίτερη αξία που μπορεί να έχει η προοπτική της θεωρίας του Σχηματισμού για την κατανόηση των διαδικασιών αθλητικής πολιτικής και αθλητικής ανάπτυξης σε τοπικό επίπεδο. Ο σχεδιασμός και η ανάπτυξη των αθλητικών δράσεων του Δήμου, όπως προκύπτει από την ανάλυση των συνεντεύξεων των διοικητικών στελεχών, καθορίζονται από την εθνική πολιτική, τις τοπικές αρχές αλλά και τις τοπικές αθλητικές ανάγκες. Οι πολύπλοκοι σχηματισμοί και αλληλεπιδράσεις προκύπτουν από τις συνεργασίες ανάμεσα σε άτομα (προσωπικό - αθλούμενοι), αθλητικούς συλλόγους, υπηρεσίες και αθλητικούς ή μη αθλητικούς φορείς. Οι σχηματισμοί αυτοί άλλοτε επιτρέπουν και άλλοτε περιορίζουν τις απόψεις και τις δράσεις του Τμήματος σχετικά με την ανάπτυξη αθλητικών πρακτικών. Υποστηρίζουμε ότι οι περιορισμοί αυτοί επιβλήθηκαν τόσο εξωτερικά, όσο αφορά τις πολύπλοκες συνεργασίες, όσο και εσωτερικά σχετικά με τις αντιλήψεις των στελεχών διοίκησης.

Η άποψη των στελεχών για την έννοια της «Αθλητικής Ανάπτυξης» ως προς τις υπηρεσίες και τις δομές που προσφέρονται σε όλους τους πολίτες του Δήμου συμπίπτει με την εθνική αθλητική πολιτική για τον μαζικό αθλητισμό. Η αντίληψη των στελεχών ότι η αθλητική ανάπτυξη συνδέεται με την βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών και

συμβάλλει στην κοινωνική ευημερία ταυτίζεται με την ευρωπαϊκή διάσταση και τον πολιτιστικό χαρακτήρα της ευρωπαϊκής πολιτικής για τα οφέλη του αθλητισμού και τις αξίες του σχετικά με την υγεία, την ισότητα, την εκπαίδευση και την κοινωνική ένταξη των πολιτών.

Η θεωρία του Elias για τους σχηματισμούς προσφέρει έναν πιο κατάλληλο εργαλείο κατανόησης των ανθρώπων που εμπλέκονται στη διαδικασία πολιτικής από την άποψη των δικτύων των αλληλεξαρτήσεων στα οποία βρίσκονται και εφιστά την προσοχή στη κατανομή της εξουσίας ως κεντρική διάσταση των σχηματισμών. Στο πλαίσιο αυτής της θεώρησης ο Δήμος ασκεί αθλητική πολιτική, εφαρμόζει δράσεις και πρακτικές και συγχρόνως έρχεται σε επαφή με τους πολίτες και προσπαθεί να καλύψει τις ανάγκες τους. Οι ισορροπίες ισχύος είναι πάντα παρούσες και επηρεάζουν τις σχέσεις και τις δυναμικές τους. Εξετάσαμε τους ευρύτερους σχηματισμούς των οποίων αποτελούν μέρος και οι εντάσεις, οι συγκρούσεις και η συναίνεση που χαρακτηρίζουν αυτές τις δυναμικές σχέσεις εξουσίας. Οι περιορισμοί που προκύπτουν από τον εκάστοτε σχεδιασμό της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού αναφορικά με τη μείωση των κρατικών πόρων, τη γραφειοκρατία, τον βραχυπρόθεσμο προγραμματισμό, τη έλλειψη προσωπικού, οι εσωτερικές διαδικασίες του Δήμου αλλά και οι απαιτήσεις για παροχές των αθλητικών συλλόγων είναι μέρος των αυτών των σχηματισμών. Οι πολύπλοκες σχέσεις ισχύος καταλήγουν συνήθως σε απρογραμμάτιστα αποτελέσματα, που κανένας δεν έχει σχεδιάσει ή κανένας δεν μπορεί να προβλέψει, καθώς και σε προγραμματισμένα. Τα στελέχη της αθλητικής υπηρεσίας του δήμου πιστεύουν ότι ανταποκρίθηκαν στους αρχικούς στόχους τους σε πολλούς τομείς, ενώ συνεχίζουν την προσπάθεια για περαιτέρω βελτιώσεις. Όλα τα στελέχη του αθλητισμού, εργαζόμενοι και διοίκηση, έχουν υιοθετήσει μια νέα κουλτούρα που είναι θετική προς την αξιολόγηση και τον επανασχεδιασμό των προγραμμάτων τους.

Εντέλει από την έρευνά μας προκύπτει ότι η αθλητική πολιτική του δήμου Κορδελίου – Ευόσμου συνδύασε πρακτικές και δράσεις σύμφωνα με τις επικρατούσες ευρωπαϊκές και εθνικές αντιλήψεις για να εξυπηρετήσει όχι μόνο στους στόχους της εθνικής πολιτικής και των τοπικών αρχών αλλά και να συμβάλει στην ανάπτυξη του τοπικού αθλητισμού για την προώθηση ενός υγιεινού τρόπου ζωής και τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής των πολιτών. Τέλος θα πρέπει να επισημάνουμε ότι κανένα στέλεχος δεν αναφέρθηκε για περιορισμούς ή απαιτήσεις από τους αιρετούς του δήμου παρόλο που στη περίοδο που

εξετάζουμε ενώ η διοίκηση των αιρετών στον δήμο άλλαξε τρεις φορές με διαφορετικούς επικεφαλείς δημάρχους κάθε φορά. Όλοι στάθηκαν αρωγοί στο έργο των υπηρεσιακών στελεχών. Αυτό δείχνει αφενός την εμπιστοσύνη των αιρετών και αφετέρου την επαγγελματική ικανότητα των στελεχών της αθλητικής υπηρεσίας του δήμου Κορδελιού - Ευόσμου.

Βιβλιογραφία

Ελληνική Βιβλιογραφία

- Αναγνωστοπούλου Γ, (2020). *Βελτίωση και διαχείριση ποιότητας υπηρεσιών σε δημοτικές αθλητικές δομές, Η περίπτωση του Τμήματος Αθλητικής Ανάπτυξης του Δήμου Κορδελιού-Ευόσμου*, Διπλωματική Εργασία, Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Δημόσια διοίκηση, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας.
- Αριστέλας Η. (2019). Η σύγχρονη όψη του Δήμου Κορδελιού – Ευόσμου στο Δήμος Κορδελιού – Ευόσμου, *Ταξίδι στον χρόνο και τον τόπο*,. Παπαζαφειροπούλου Σ.Α. (επιμ.), Αλέξανδρος.
- Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (1957). Ν.Δ. 3769/1957 περί μέτρων οργάνωσης εξωσχολικού αθλητισμού, 202/Α'/12.10.1957.
- Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (1975). *Χάρτης της Ελλάδος*, 111/Α'/9.6.1975· σ.627
- Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (1985). Προεδρικό Διάταγμα 77/1985 για την οργάνωση της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού, 28/Α'/1.3.1985. σ.529.
- Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Ν. 2725/1999 «Ερασιτεχνικός και Επαγγελματικός Αθλητισμός και άλλες ρυθμίσεις»
- Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (2010). Άρθρο 3852/2010 για τη νέα αρχιτεκτονική της κυβερνητικής και αποκεντρωμένης διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης, 87/Α'/7.6.2010
- Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, (2019). Σύνταγμα της Ελλάδος (Αναθεωρημένο), Φ.Ε.Κ. 211/Α'/24.12.2019, Αρ. 102.
- Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (2020) ΦΕΚ 461/14/02/2020 Έγκριση Οργανωτικού Πλαισίου Προγραμμάτων και Εκδηλώσεων Άθλησης για Όλους
- Ζαϊμάκης, Γ. (2015). Θεωρητικά ρεύματα και προσεγγίσεις στην κοινωνιολογία του αθλητισμού. Στο Γ. Ζαϊμάκης και Ε. Φουρναράκη (επιμ.) *Κοινωνία και αθλητισμός στην Ελλάδα: Κοινωνιολογικές και ιστορικές προσεγγίσεις*, Αθήνα: Αλεξάνδρεια, σ. 89-130.
- Θεοδωρικάκος, Π. (2011). *Πολιτικές επιρροές στα προγράμματα τοπικής αυτοδιοίκησης για την «άσκηση- άθληση για όλους» μετά την μεταπολίτευση*, Διδακτορική Διατριβή,

Σχολή Ανθρώπινης Κίνησης και Ποιότητας Ζωής. Τμήμα Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού. Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου.

Κουβοπούλου Ε. (2019). Γνωριμία με τον Δήμο Κορδελιού – Ενόςμου στο *Δήμος Κορδελιού – Ενόςμου Ταξίδι στον χρόνο και τον τόπο*, Παπαζαφειροπούλου (επιμ.), Αλέξανδρος.

Λατινόπουλος, Θ. (2017). *Ο αθλητισμός στο Ελληνικό Σύνταγμα: το περιεχόμενο του δικαιώματος και οι περιορισμοί του*, Διδακτορική Διατριβή, Σχολή Νομικών Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών. Τμήμα Νομικής. Τομέας Δημοσίου Δικαίου και Πολιτικής Επιστήμης, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ). DOI10.12681/eadd/39865

Λεκάκης, Ν. (2021). Ο ρόλος του Κράτους στον Αθλητισμό, στο *Αθλητική Βιομηχανία*, Θεοδωράκης Ν. (Επιμ.), Πασχαλίδης, Broken Hill Publisers LTD

Μυλώνερου, Π., (2016). *Ευρωπαϊκή Πολιτική σε Θέματα Αθλητισμού οι Εξελίξεις μετά τη Συνθήκη της Λισσαβόνας*, Μεταπτυχιακή Εργασία ΠΜΣ, Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας Θεσσαλονίκη

“Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Πρόγραμμα «Καλλικράτης»”, 2014 . Ανακτήθηκε από <https://www.wapp.eetaa.gr/ekdoseis/pdf/157.pdf>

Ντούνης, Α. (2015). *Οριοθετώντας την έννοια της κοινωνικής πολιτικής*, Σειρά Αρθρογραφιών/Μελετών, socialpolicy.gr τελευταία πρόσβαση 20/6/2024

Ομάδα Εργασίας, (2023), *Οδικός Χάρτης για μια δομική διοικητική μεταρρύθμιση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα 2023* <https://www.dianeosis.org/wp-content/uploads/2023/09/OTA.pdf> τελευταία πρόσβαση 20/6/2024

Παναγιωτόπουλος, Γ (2023). *Δράσεις και Πολιτικές της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στον Αθλητισμό: Η περίπτωση του Δήμου Αγίας Βαρβάρας*, Μεταπτυχιακή Εργασία, ΠΜΣ, Αθλητικές Σπουδές: Κοινωνιολογία, Ιστορία, Ανθρωπολογία, ΕΑΠ, Πάτρα.

Ταουκίδης, Α. (2022). *Η κοινωνική ευθύνη στον ερασιτεχνικό αθλητισμό του Δήμου Κορδελιού-Ενόςμου: η περίπτωση των συλλόγων ‘Όλυμπος Κορδελιού’, ‘Αγροτικός Αστέρης’ και ‘Ακαδημία ΔΕΚΑ’*, Μεταπτυχιακή Εργασία, ΠΜΣ, Αθλητικές Σπουδές: Κοινωνιολογία, Ιστορία, Ανθρωπολογία, ΕΑΠ, Πάτρα.

Τζεράκη Γ. (2020). *Δημόσιες πολιτικές για το μαζικό αθλητισμό στην Ελλάδα. Τα Προγράμματα Άθλησης για Όλους*, Μεταπτυχιακή Εργασία, ΠΜΣ, Αθλητικές Σπουδές: Κοινωνιολογία, Ιστορία, Ανθρωπολογία, ΕΑΠ, Πάτρα.

Τύμη Ι. (2018), *Η Κοινωνική Πολιτική των Δήμων μέσα από την αθλητική ανάπτυξη: Συγκριτική μελέτη των Δήμων Κορδελιού Ενόσμου, Αμπελοκήπων Μενεμένης, Παύλου Μελά*, Μεταπτυχιακή Εργασία, Διαπανεπιστημιακό-Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Τοπική και Περιφερειακή Ανάπτυξη και Αυτοδιοίκηση»

Ξένη Βιβλιογραφία

Ahonen-Walker, M. (2021). *Kunnat ja liikunta*, Liikunta & Tiede, lehti 3/2021. Liikuntatieteellinen Seura – Finnish Society of Sport Sciences (Its.fi) τελευταία πρόσβαση 20/6/2024

Bloyce, Daniel, and Andy Smith, (2009). *Sport Policy and Development : An Introduction*, Taylor & Francis Group. Ανακτήθηκε από <https://doi.org/10.4324/9780203890684> τελευταία πρόσβαση 20/6/2024

Coalter, F. (2007). *A wider social role for sport*. Routledge. Ανακτήθηκε από <https://doi.org/10.4324/9780203014615> τελευταία πρόσβαση 20/6/2024

Coakley, J. (2015). *Assessing the sociology of sport: On cultural sensibilities and the great sport myth*. International Review for the Sociology of Sport, 50(4-5), 402-406. Ανακτήθηκε από <https://doi.org/10.1177/1012690214538864> τελευταία πρόσβαση 20/6/2024

Council of Europe, (2021). *Revised European Sports Charter*, Ανακτήθηκε από <https://edoc.coe.int/en/sport-for-all/11299-revised-european-sports-charter.html#> τελευταία πρόσβαση 20/6/2024

Duffell, T. (2019). *Enacting community sport policy for health : A case study of active blues*, Edge Hill, Ανακτήθηκε από <https://research.edgehill.ac.uk/en/studentTheses/enacting-community-sport-policy-for-health-a-case-study-of-active> τελευταία πρόσβαση 20/6/2024

Dunning, E. (2001), *Sport Matter sociological studies of sport, violence and civilization*, Routledge, Taylor & Francis Group

European Commission, (2022). *Eurobarometer, Sport and physical activity- Report*. Ανακτήθηκε από <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2668> τελευταία πρόσβαση 20/6/2024

European Parliament, (2024). *Thematic Bulletings on Eyropean Union, Sport* Ανακτήθηκε από

<https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/281131/European%20Union%20Work%20Plan%20for%20Sport.pdf> τελευταία πρόσβαση 20/6/2024

Hoekman, R., & Scheerder, J. (2021). Sport policy practice and outcome: theoretical and empirical approaches. *European Journal for Sport and Society*, 18(2), 103–113, Taylor & Francis Group Ανακτήθηκε από <https://doi.org/10.1080/16138171.2021.1926772> τελευταία πρόσβαση 20/6/2024

Houlihan, B. (2000). *Sporting excellence, schools and sports development. The politics of crowded policy spaces*. *European Physical Education Review*, 6(2), 171–193, Sage Journals. Ανακτήθηκε από <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/1356336X000062005> τελευταία πρόσβαση 20/6/2024

Houlihan, B. (2010). The influences on sports development, Introduction: The constraints of history, in Houlihan, B., & Green, M. (Eds.). (2010). *Routledge handbook of sports development*. Taylor & Francis Group. Ανακτήθηκε από <https://doi.org/10.4324/978020388558> τελευταία πρόσβαση 20/6/2024

Jaekel, T. (2017), *Modern Sports-for-All Policy: An International Comparison of Policy Goals and Models of Service Delivery*, Higher School of Economics Research Paper No. WP BRP 04/PSP/2017, Ανακτήθηκε από <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2928054> τελευταία πρόσβαση 20/6/2024

Jarvie, G. (2006). *Sport, Culture and Society: An introduction*. Routledge

Katsavounidou, G., & Voutsas, E (2021). *Human Scale Cities and Children's Wellbeing: Parents' attitudes on Children's Independent Mobility. Chain of factors influencing the modal share of pedestrian mobility*, σελ 89-106, Conference Paper, CITTA 13th Annual Conference on Planning Research, Ανακτήθηκε από https://www.researchgate.net/publication/353037501_Human_Scale_Cities_and_Children's_Wellbeing_Parents'_attitudes_on_Children's_Independent_Mobility τελευταία πρόσβαση 20/6/2024

Mansfield, L., & Piggin, J. (2016). *Sport, physical activity and public health*. *International Journal of Sport Policy and Politics*, 8(4), 533–537. Ανακτήθηκε από <https://doi.org/10.1080/19406940.2016.1254666> τελευταία πρόσβαση 20/6/2024

Murphy, P., Sheard, K., Waddington, I. (2000). Figural Sociology and Its Application to Sport. In J. Coakley & E. Dunning (eds.). *Handbook of Sport Studies*. London: Sage, 92-105.

- Meyer, A. & Gullotta, T. (2012), *Physical Activity Across the Lifespan Prevention and treatment for Health and Well-Being*, Springer, New York, Ανακτήθηκε από <https://doi.org/10.1007/978-1-4614-3606-5> τελευταία πρόσβαση 20/6/2024
- Sakka S, Chatzigianni E. (2012), *Europeanizing the Social Aspects of the Greek Sport Policy*. Journal of Sport and Social Issues, 36(2):195-222. Ανακτήθηκε από doi:10.1177/0193723511434085 τελευταία πρόσβαση 20/6/2024
- Smith, A., Bloyce, D., & Haycock, D. (2018). Sport policy, sports development and figurational sociology. In *Figurational research in sport, leisure and health* (pp. 156-167). Routledge. Ανακτήθηκε από <https://www.researchgate.net/search.Search.html?query=&type=publication> τελευταία πρόσβαση 20/6/2024
- Teixeira, M., Mamede, N., Segui, J., Sesinando, A. (2023). *European Cities of Sport as a Strategic Policy for Local Development of Sports: A Perspective from Sports Management in the Last Decade*, Physical Culture and Sport Studies and Research 103(1):15-30, Ανακτήθηκε από DOI:10.2478/pcssr-2024-0010 τελευταία πρόσβαση 20/6/2024
- Van Tuyckom, C., & Scheerder, J. (2010). *Sport for All? Insight into stratification and compensation mechanisms of sporting activity in the 27 European Union member states*. Sport, Education and Society, 15(4), 495–512. Ανακτήθηκε από <https://doi.org/10.1080/13573322.2010.514746> τελευταία πρόσβαση 20/6/2024

Διαδικτυακές Πηγές

<https://www.eetaa.gr/category/ekdoseis-eetaa/>

<https://www.et.gr/>

<https://www.europarl.europa.eu/>

<https://gga.gov.gr/>

<https://www.greek-language.gr>

<http://www.kordelio-evosmos.gr/>

politics | Etymology of politics by etymonline

<https://socialpolicy.gr/2015/09/%ce%bf%cf%81%ce%b9%ce%bf%ce%b8%ce%b5%cf%84%cf%8e%ce%bd%cf%84%ce%b1%cf%82-%cf%84%ce%b7%ce%bd-%ce%ad%ce%bd%ce%bd%ce%bf%ce%b9%ce%b1-%cf%84%ce%b7%cf%82-%ce%ba%ce%bf%ce%b9%ce%bd%cf%89%ce%bd%ce%b9%ce%ba.html>

<https://www.statistics.gr/>

Παράρτημα

Ερωτηματολόγιο Συνέντευξης

Τίτλος έρευνας: Αθλητισμός και τοπική κοινωνία Δήμος Κορδελιού Ευόσμου

1. Ποια είναι η προσωπική σας σχέση με τον αθλητισμό;
2. Πότε αναλάβατε διοικητική θέση στον Δήμο Κορδελιού – Ευόσμου;
3. Τι σημαίνει για εσάς ο όρος Αθλητική Ανάπτυξη; Πιστεύετε ότι η ανάπτυξη του αθλητισμού στην τοπική κοινωνία σχετίζεται με την βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών της;
4. Με ποιόν τρόπο καθορίζεται η Αθλητική Πολιτική του Δήμου Κορδελιού – Ευόσμου;
5. Ποιοι είναι οι στόχοι της Αθλητικής Πολιτικής του Δήμου Κορδελιού – Ευόσμου;
6. Απευθύνεστε σε συγκεκριμένες ομάδες πολιτών (target group) και ποιες είναι αυτές; Έχουν αυτές οι ομάδες κάποια ιδιαίτερα δημογραφικά, οικονομικά, γεωγραφικά χαρακτηριστικά;
7. Πως γίνεται η επιλογή των δράσεων του τμήματος Αθλητικής Ανάπτυξης;
8. Με ποιον τρόπο επικοινωνείτε- ενημερώνεται τους πολίτες; Πιστεύετε ότι οι πολίτες του δήμου είναι επαρκώς ενημερωμένοι για τις δράσεις του τμήματος Αθλητικής Ανάπτυξης;
9. Συνεργάζεστε με κάποιους άλλους αθλητικούς ή μη αθλητικούς φορείς;
10. Ποιους περιορισμούς αντιμετωπίζετε σχετικά με την χρηματοδότηση, με την συνεργασία σας με άλλους φορείς ή ομάδες ανθρώπων (π.χ. αιρετούς), την γραφειοκρατία κ.α.
11. Θα ήθελα να μου σχολιάσετε τα αποτελέσματα των δράσεων σας κατά πόσο επιτεύχθηκαν οι στόχοι σας.
12. Θα θέλατε να συμπληρώσετε κάποια στοιχεία που ίσως δεν αναφέρθηκαν σε σχέση με την αθλητική πολιτική του δήμου;

Οι παραπάνω ερωτήσεις είναι μέρος ημιδομημένων συνεντεύξεων που έχουν γίνει σε διοικητικά στελέχη του αθλητισμού, του δήμου Κορδελιού-Ευόσμου. Οι συνεντεύξεις πιστεύω ότι θα βοηθήσουν στην διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο οι υπεύθυνοι της Αθλητικής Ανάπτυξης του δήμου διαχειρίζονται τους αυξανόμενους περιορισμούς, για να εργαστούν εντός των επιμηκυνόμενων και περίπλοκων δικτύων σχέσεων που συνοδεύουν τις μεταβαλλόμενες πολιτικές προτεραιότητες και τις σχετικές οργανωτικές αλλαγές και μπορούν να συνδεθούν με την θεωρία του Σχηματισμού. Τέλος έχουν απομαγνητοφωνηθεί.

Έντυπο ενημέρωσης

Ενημέρωση προς τους συμμετέχοντες στην έρευνα

Παρασκευοπούλου Ευφροσύνη

[Redacted]

Θεσσαλονίκη, [Redacted]

Τηλ. [Redacted]

Ονομάζομαι Παρασκευοπούλου Ευφροσύνη και είμαι καθηγήτρια φυσικής αγωγής στον Δήμο Κορδελιού – Ευόσμου. Είμαι μεταπτυχιακή φοιτήτρια στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, στο πρόγραμμα Αθλητικές σπουδές: Κοινωνιολογία, Ιστορία, Ανθρωπολογία. Την περίοδο αυτή εργάζομαι πάνω στην διπλωματική μου εργασία, στο πλαίσιο της οποίας διεξάγω έρευνα για τον αθλητισμό στην τοπική κοινωνία στον Δήμο Κορδελιού – Ευόσμου.

Για τον σκοπό της έρευνας θα πραγματοποιηθούν συνεντεύξεις σε υπηρεσιακά στελέχη του δήμου, οι οποίοι μέσα από τις γνώσεις και τα βιώματά τους θα βοηθήσουν στη εξαγωγή των επιθυμητών αποτελεσμάτων της έρευνας μας. Η συνέντευξη αποτελείται από 12 ερωτήσεις και η χρονική διάρκεια της υπολογίζεται σε 30 λεπτά, Η συνέντευξη θα πραγματοποιηθεί σε χρόνο και χώρο της επιλογής σας και είναι απαραίτητο να ηχογραφηθεί για να υπάρχουν αμετάβλητες οι πληροφορίες που θα συλλέξουμε. Η συμμετοχή σας στην έρευνα είναι εθελοντική. Οι απαντήσεις στα ερωτήματα της συνέντευξης, είναι απολύτως εμπιστευτικές και θα αξιοποιηθούν μόνο για τους συγκεκριμένους ερευνητικούς σκοπούς. Το όνομα και η ταυτότητά σας δε θα μπορούν να προσδιοριστούν σε καμία περίπτωση. Τα αποτελέσματα της έρευνας θα διατεθούν στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

Σας ευχαριστώ εκ των προτέρων
Παρασκευοπούλου Ευφροσύνη

Έντυπο συναίνεσης

Αριθμός Συνέντευξης.....

Τίτλος έρευνας: Αθλητισμός και τοπική κοινωνία: Δήμος Κορδελιού Ευόσμου

Έχω διαβάσει και έχω κατανοήσει το περιεχόμενο του Εντύπου Ενημέρωσης. Μου δόθηκε αρκετός χρόνος για να αποφασίσω αν θέλω να συμμετέχω σε αυτή τη συζήτηση. Καταλαβαίνω ότι η συμμετοχή μου είναι εθελοντική και μπορώ να αποχωρήσω οποιαδήποτε στιγμή χωρίς να δώσω εξηγήσεις και χωρίς καμία συνέπεια. Έχω λάβει ικανοποιητικές εξηγήσεις για τη διαχείριση των προσωπικών μου δεδομένων.

Συναίνω να ηχογραφηθεί η συνέντευξη και τα αποτελέσματα από την έρευνα να χρησιμοποιηθούν στην τελική αναφορά της διπλωματικής εργασίας, να διατεθούν στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, να παρουσιαστούν και να δημοσιευτούν, με τον όρο ότι η ταυτότητά μου θα κρατηθεί μυστική.

Ονοματεπώνυμο.....

Ημερομηνία.....

Υπογραφή.....

Στοιχεία Συμμετέχοντα

Φύλο.....

Έτη προϋπηρεσίας.....

Θέση στην υπηρεσία.....

Υπεύθυνη Δήλωση Συγγραφέα:

Δηλώνω ρητά ότι, σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν.1599/1986, η παρούσα εργασία αποτελεί αποκλειστικά προϊόν προσωπικής μου εργασίας, δεν προσβάλλει κάθε μορφής δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, προσωπικότητας και προσωπικών δεδομένων τρίτων, δεν περιέχει έργα/εισφορές τρίτων για τα οποία απαιτείται άδεια των δημιουργών/δικαιούχων και δεν είναι προϊόν μερικής ή ολικής αντιγραφής, οι πηγές δε που χρησιμοποιήθηκαν περιορίζονται στις βιβλιογραφικές αναφορές και μόνον και πληρούν τους κανόνες της επιστημονικής παράθεσης.